

Γ Ε Φ Υ Ρ Ω Σ Η

Α Σ Τ Ι Κ Ω Ν

Θ Ρ Α Υ Σ Μ Α Τ Ω Ν

ΤΟΠΙΑΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΜΕ ΑΞΟΝΑ ΤΗΝ ΥΔΑΤΟΓΕΦΥΡΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

Δ Ι Π Λ Ω Μ Α Τ Ι Κ Η

ΓΕΦΥΡΩΣΗ ΑΣΤΙΚΩΝ ΘΡΑΥΣΜΑΤΩΝ

- Τοπική Ανάπλαση με άξονα την Υδατογέφυρα της Νέας Ιωνίας -

Σπουδαστής

Μαλεσόβας Χρήστος

Επιβλέπων

Ανδριανόπουλος Τηλέμαχος

Σύμβουλος

Βασιλάτος Παναγιώτης

Αθήνα, Ιούλιος 2021

Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1-2	Π
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ		
· Νέα Ιωνία	5-6	
· Κατοίκηση	9-10	
· Ποδονίκτης	11-12	
· Κλωστοϋφαντουργία	13-14	
· Χωρική Οργάνωση Νέας Ιωνίας	15	
· Πολεοδομική Ανάλυση	16-18	Ε
· Φωτογραφίες Περιοχής	19-20	
· Διαχείριση Νερού	21	
· Αδριάνειο Υδραγωγείο	22	
ΥΔΑΤΟΓΕΦΥΡΑ		
· Υδατογέφυρα	25-26	Ρ
· Φωτογραφίες Πεσσών	27-28	
· Ανάπτυγμα Πεσσών Υδατογέφυρας Ελευθερούπολης	29-30	
· Προσεγγιστική Αποτύπωση Αρχικής Μορφής	31-32	
ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ		
· Μακέτα Αποτύπωσης	37-38	
· Ανάλυση Περιοχής Μελέτης	39-40	
· Φωτογραφίες Περιοχής	41-42	Ι
· Πολεοδομική Ανάλυση Περιοχής	43-44	
· Ισομετρικό Γύρο Χρήσεων	45-46	
· Βλάστηση	47-48	
· Είδη Βλάστησης	49-50	
· Αλλοιώσεις Λόφου	51-52	
· Πρόπλασμα Εδάφους Αρχικά + Σήμερα	53-56	
ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ		Ε
· Συνθετικοί Στόχοι	59	
· Συνθετικά Στάδια	60-68	
· Μακέτα 1:500	69-76	
· Γενική Κάτοψη - Masterplan	77-78	
· Χαράξεις-Άξονες	79-80	
· Πορείες	81	
· Είσοδοι	82	Χ
· Σκαρπηλήματα	83-84	
· Μακέτα	85-86	
· Κάτοψη Στάθμης +-0,0	87-88	
· Ενότητα 1 Αγορά	89-90	
· Φωτορεαλιστική Απεικόνιση Εισόδου Αγοράς Ταπήτων	91-92	
· Ενότητα 2 Πλατεία	97-98	
· Φωτορεαλιστική Απεικόνιση Πλατείας	99-100	
· Τομή Γ-Γ	101-102	Ο
· Ενότητα 3 Εργαστήριο Υφαντουργίας	103-104	
· Φωτορεαλιστική Απεικόνιση Σημείο Ενημέρωσης	105-106	
· Στάθμη Υπογείας Σήραγγας	107-108	
· Ανατολική Οψη	109-110	
· Προοπτική Τομή Α-Α	111-112	
· Τομή Α-Α 113-114	113-114	
· Προοπτική Τομή Β -Β	115-116	
· Τομή Β -Β	117-118	Μ
· Βόρια Οψη	119-120	
· Φωτορεαλιστική Απεικόνιση Ποδονίκτη 1	121-122	
· Φωτορεαλιστική Απεικόνιση Ποδονίκτη 2	123-124	
· Φωτορεαλιστική Απεικόνιση Ποδονίκτη 3	125-126	
· Φωτορεαλιστική Απεικόνιση Πεζογέφυρα	127-128	
ΔΕΞΑΜΕΝΗ		
· Ιστορικά	131-132	Ε
· Δομή	133-134	
· Φωτογραφίες Σημερινής Κατάστασης	135-136	
· Μετατροπή σε Αρχαιοθήκη Μικρασιατικού Πολιτισμού	137-138	
· Φωτορεαλιστική Απεικόνιση Εισόδου Αρχαιοθήκης	139-140	
· Κατόψεις Αρχαιοθήκης	141-144	
· Βόρια Οψη	145	
· Τομή Α-Α	146	
· Προοπτική Τομή Α-Α	148	Ν
· Ανατολική Οψη	149	
· Τομή Β-Β	150	
· Φωτορεαλιστική Απεικόνιση Πορείας Ανόδου	151-152	
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	154	
ΠΗΓΕΣ	155-156	Α

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Στη παρούσα διπλωματική εργασία μελετάται η σχέση του αστικού χώρου με το τοπίο και τα ιστορικά μνημεία.

Πιο συγκεκριμένα, η σχέση αυτή εντοπίζεται και ερευνάται σε ένα παραμελημένο χώρο στην καρδιά της Ν. Ιωνίας, όπου μια Υδατογέφυρα των υστερορωμαϊκών χρόνων στέκει σε μικρή απόσταση από μια δεξαμενή του 20ού αιώνα θυμίζοντας στον διαβάτη, ως ιστορικές μαρτυρίες, τη στενή σχέση που έχει το φυσικό τοπίο και η μορφολογία του εδάφους με την αστική αρχιτεκτονική και οργάνωση.

Μια περιοχή που λειτουργούσε στην ολότητά της, κατακερματίστηκε σε αστικά θραύσματα με την αποσπασματική διαχείριση των μνημείων της και των επιμέρους σημείων της.

Ο εντοπισμός της ασύνδετης σχέσης μεταξύ των μνημείων και της εγκατάλειψής τους αποτέλεσε την αφορμή για την έρευνα της ιστορία τους, οδηγώντας σε μια ευρύτερη ανάλυση της περιοχής της Ν. Ιωνίας που έφτασε σε μία πρόταση ανασύνθεσης του τοπίου με την αξιοποίηση και ενοποίηση αυτών των θραυσμάτων.

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Κ Η Α Ν Α Λ Υ Σ Η

ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ

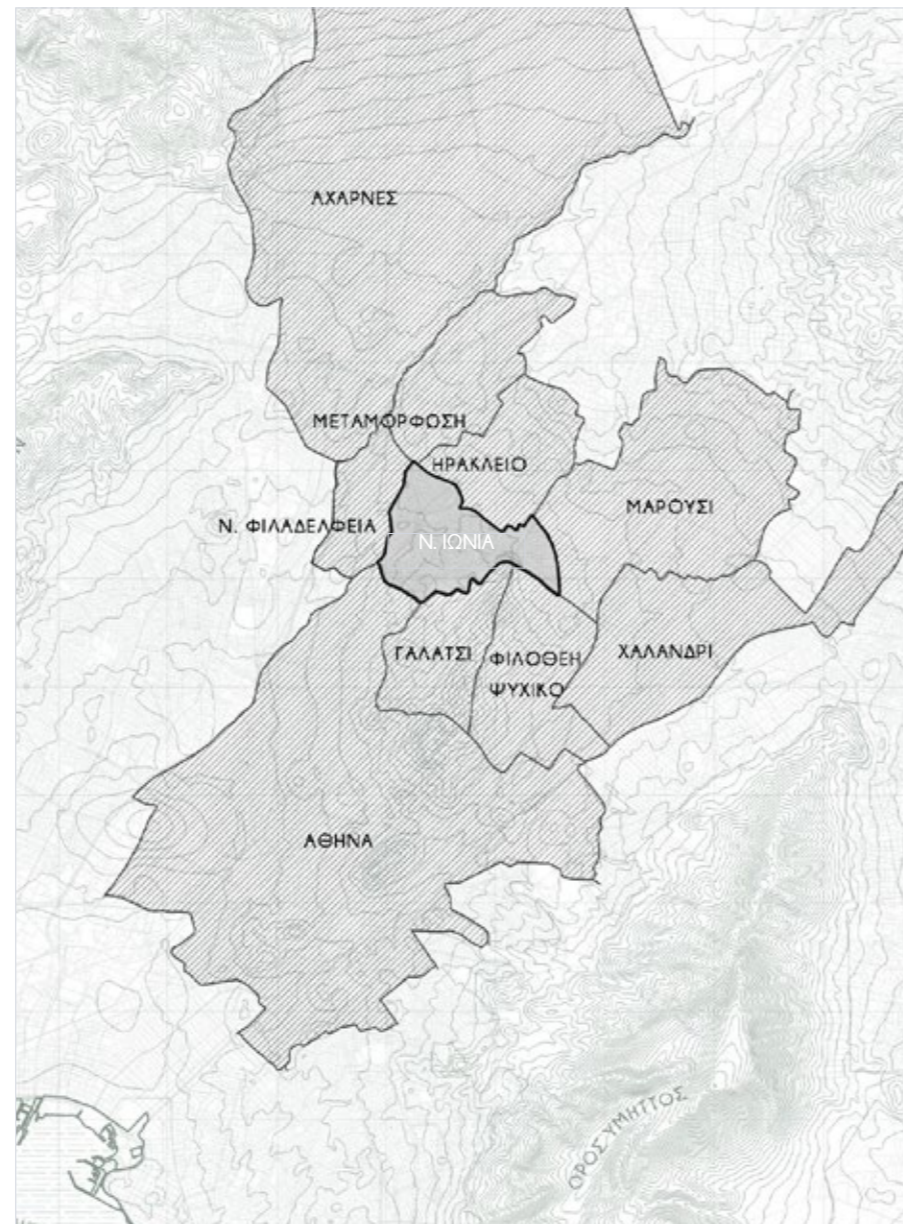
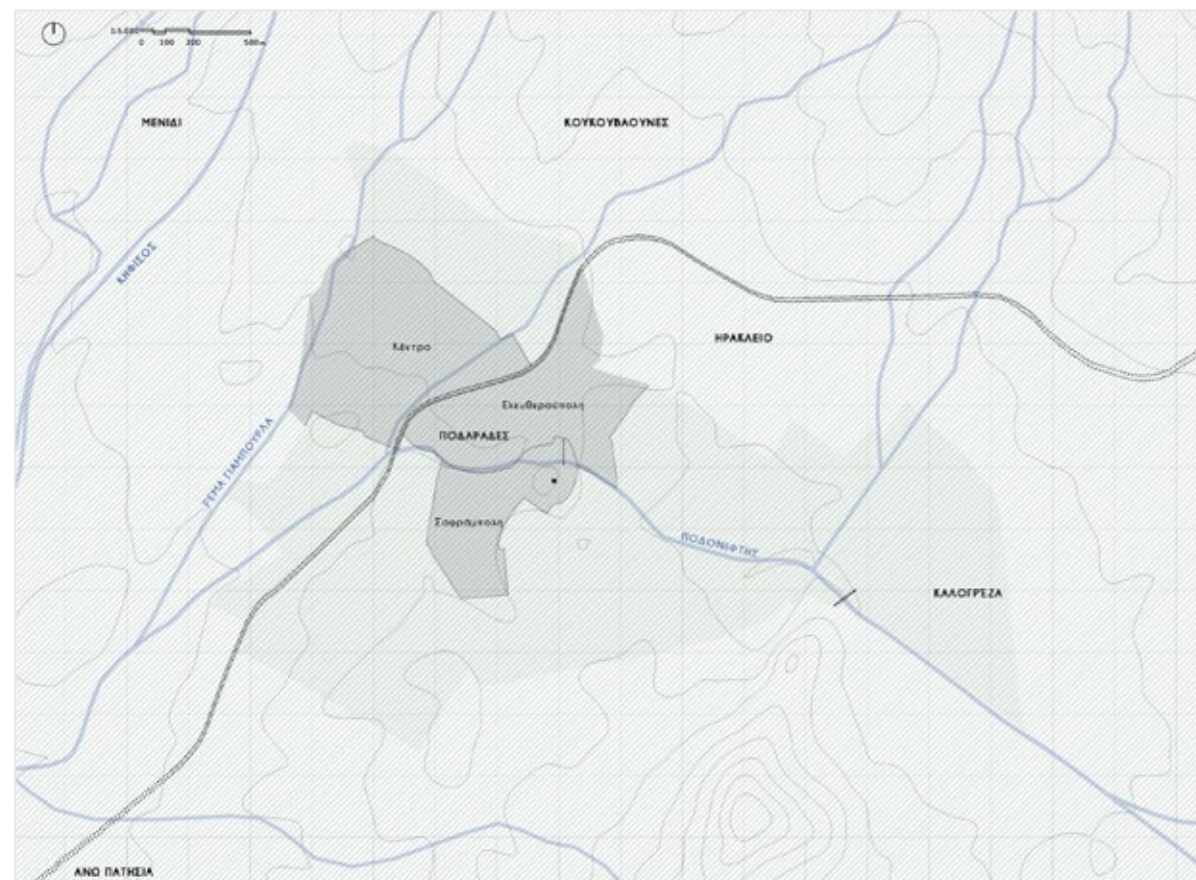
Ο δήμος της Νέας Ιωνίας ανήκει στο βόρειο τομέα Αθηνών και απέχει 7χλμ. από το κέντρο της. Γειτονικοί δήμοι είναι της Ν. Φιλαδέλφειας, Μεταμόρφωσης, Ηρακλείου, Αμαρουσίου, Φιλοθέης Ψυχικό, Γαλατσίου και Αθηνών.

Πριν από την έλευση των προσφύγων, η περιοχή ονομάζονταν Ποδαράδες, και ανήκε κυρίως σε τρεις ομάδες ιδιοκτητών: στον Πανάγιο Τάφο, σε Βαυαρούς και στον μεγαλοκτηματία Βέικο.

Το 1923 ο Πανάγιος Τάφος παραχώρησε στο Υπουργείο Κ. Πρόνοιας μια έκταση για τη στέγαση προσφύγων από τη Μ. Ασία. Ήταν ακατοίκητη αγροτική περιοχή με ελαιώνες, αμπέλια, κτήματα, ρέματα και βοσκοτόπια.

Η περιοχή γειτόνευε στα Νότια με τα Πατήσια, το άκρο της Αθήνας. Ανατολικά με τον μικρό οικισμό της Καλογρέζας ενώ στα βορειοανατολικά το Ηράκλειο.

■ Ρέματα & Ποτάμια
■ Ν. Ιωνία
■ Σιδηροδρομική γραμμή Πειραιάς-Κηφισιά

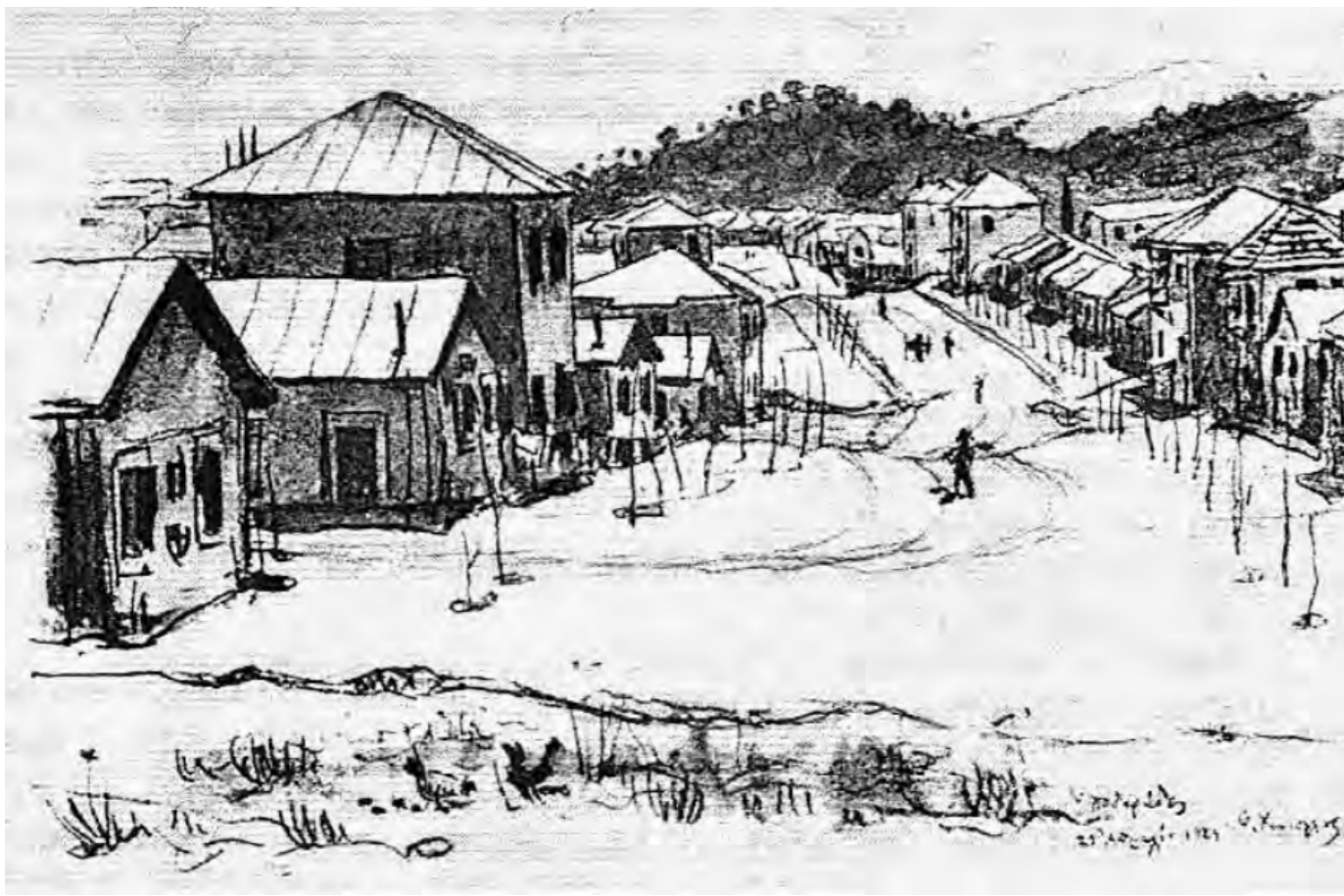
Μικρασιάτες πρόσφυγες φτάνουν στη Μυτιλήνη το 1922, Πηγή: www.mprokia.gr, Άρθρο: Πρόσφυγες ήμασταν, πρόσφυγες είναι

Μάλιστα, ο πρόσφυγας ιερέας Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου είχε χαρακτηρίσει την τοποθεσία των Ποδαράδων ως «εξοχική» και αρκετά θελκτική, με πολλά ρέματα και χειμάρους. Το καλό κλίμα ενίσχυαν τα δροσερά ρεύματα αέρα από την Πάρνηθα και την Πεντέλη. Το αγροτικό αυτό τοπίο διέσχισε η σιδηροδρομική γραμμή Αθήνα – Κηφισιά.

Το τοπίο χαρακτήριζαν μικροί λοφίσκοι, με μεγαλύτερο φυσικό όγκο τα Τουρκοβούνια στα Ν.Α. Μοναδικά αρχιτεκτονικά τοπώσημα αποτελούσαν οι εναπομείναντες πεσσοί των υστερορωμαϊκών Υδατογεφυρών.

Ως ημέρα ίδρυσης της Ν. Ιωνίας θεωρείται η 30 Ιουνίου 1923, όταν έγινε η θεμελίωση του προσφυγικού συνοικισμού από τον Νικόλαο Πλαστήρα. Πρώτοι κάτοικοι του συνοικισμού ήταν πρόσφυγες από την Σπάρτη της Πισιδίας.

Σκίτσο του Φώτη Κόντογλου από τη Νέα Ιωνία το 1924, Πηγή: www.xtyros.gr, Άρθρο: Η Νέα Ιωνία θυμάται τον Φώτη Κόντογλου

Οι πεσσοί της Καλογρέζας το 1928,
Πηγή: www.kalogrezart.gr, Άρθρο: Το ρωμαϊκό υδραγωγείο

Προσφυγικές κατοικίες στην οδό Σπάρτης το 1923, Πηγή: www.gr.pinterest.com

Προσφυγική αυτοσχέδια κατοικία το 1923, Πηγή: www.gr.pinterest.com

Οι πρώτοι πρόσφυγες εγκαθίστανται στους Ποδαράδες, στο λεγόμενο σήμερα Ιστορικό Κέντρο της Νέας Ιωνίας και στην πορεία στις συνοικίες Ελευθερούπολη και Σαφράμπολη .

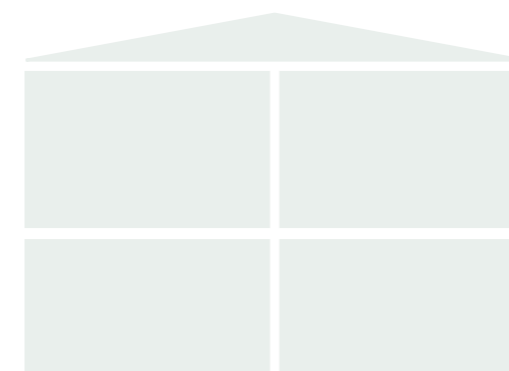
Με την άφιξή τους στους Ποδαράδες οι πρόσφυγες, στεγάζονται αρχικά σε σκηνές, αργότερα σε ξύλινες αυτοσχέδιες κατασκευές και μετέπειτα σε πέτρινα σπίτια.

Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της στέγασης, το Ταμείο Περιθαλψής Προσφύγων και η Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων κατασκεύασε οικίες χαμηλού κόστους και λειτουργικότητας.

Οι κατοικίες αυτές χωρίζονται σε τρεις τυπολογίες:

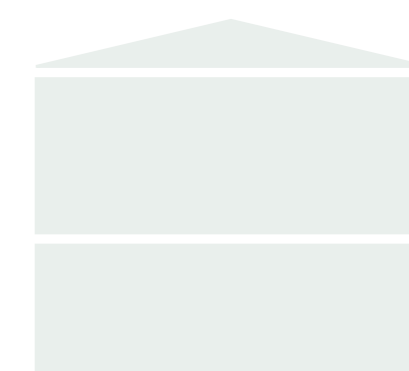
ΤΕΤΡΑΚΑΤΟΙΚΙΕΣ

Διώροφα λιθόκτιστα κτίρια, με δύο διαμερίσματα των 45τ.μ. σε κάθε όροφο.

ΔΙΠΛΟΚΑΤΟΙΚΙΕΣ

Θεωρούντανως πολυτελέστερες κατοικίες. Ήταν διώροφα κτίρια που είχαν από ένα διαμέρισμα σε κάθε όροφο.

ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΤΑΞΗ ΜΙΚΡΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ 27 τ.μ.

Αποτελούνταν από ένα δωμάτιο και μια μικρή κουζίνα. Αποστολή τους αρχικά ήταν να στεγάσουν τους εργάτες των εργοστασίων, τελικά όμως εγκαταστάθηκαν και οικογένειες. Πολλές τέτοιες κατοικίες υπάρχουν και σήμερα στην Ελευθερούπολη.

ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΚΑΙ ΡΕΜΑΤΩΝ ΑΘΗΝΑ

Η ύπαρξη ρεμάτων στην περιοχή ήταν ο βασικός λόγος της εγκατάστασης των προσφύγων.

Συγκεκριμένα ο Ποδονίφτης αποτελεί βασικός λόγος για την ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού αλλά και της βιομηχανίας. Πηγάζει από τον Υμηττό και ενοποιείται και με αλλά μικρότερα ρέματα καθώς κυλάει με κατεύθυνση προς το Κηφισό όπου εκβάλλει.

Σύντομα όμως μετατράπηκε σε μεγάλη εστία μόλυνσης καθώς πολλά από τα λύματα των γειτονικών εργοστασίων και των βόθρων κατέληγαν σε αυτό. Από το 1925 οι κάτοικοι ζητούσαν την κάλυψη των ρεμάτων όμως λόγω της έλλειψης κεφαλαίου καθυστερούσε η υλοποίηση του έργου.

Τελικά το 1976 εγκαινιάζεται το έργο κάλυψης του ρέματος Ποδονίφτη.

Εύλινη γέφυρα επί του Ποδονίφτη το 1950, Πηγή: Η Νέα Ιωνία στον Μεσοπόλεμο 1922-1941, Συγγραφείς: Χάρης Σαπουντζάκης - Λουκάς Χριστοδούλου

Οικογένεια Σπαρταλήδων χαλιτζήδων (Καχραμάνογλου) μπροστά σ' ένα χαρακτηριστικό χαλί τύπου Sparta, Πηγή: Η Νέα Ιωνία στον Μεσοπόλεμο 1922-1941, Συγγραφείς: Χάρης Σαπουντζάκης - Λουκάς Χριστοδούλου

Η άφιξη έμπειρων ταπητουργών από τις επαρχίες της Μικράς Ασίας άνοιξε νέους ορίζοντες στην Ελληνική Οικονομία.

Η ταπητουργία και κλωστοϋφαντουργία αποτέλεσαν κύριοι βιομηχανικοί κλάδοι της ελληνικής βιομηχανίας.

Η Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων και η Ελληνική Κυβέρνηση είχαν διακρίνει πως η στέγαση δεν αρκεί για την ομαλή ένταξη των προσφύγων στο κοινωνικό σύνολο. Η επαγγελματική τους αποκατάσταση κρίθηκε εξίσου σημαντική. Αξιοποιώντας τη διαθέσιμη τεχνογνωσία των προσφύγων στην Ταπητουργία, η Ελληνική Κυβέρνηση, παραχώρησε σε κεφαλαιούχους βιομηχανικά οικόπεδα στην Ν.Ιωνία, έναντι της υποχρέωσης να ανοικοδομήσουν εργοστάσια και να απασχολήσουν πρόσφυγες.

Έτσι, στους Ποδαράδες αναπτύχθηκε χωροταξικά ένα δίπολο βιομηχανικών περιοχών. Από τη μια η Βιομηχανική Περιοχή της Ελευθερούπολης και από την άλλη η Βιομηχανική Περιοχή του Περισσού.

Στην τριετία 1923 - 1925 στη Ν. Ιωνία, ανεγέρθηκαν 3 μεγάλα Ταπητουργεία.

Συγχρόνως όμως, σχεδόν σε κάθε σπίτι τοποθετήθηκε ένας αργαλειός και οι κύριες δέχονταν και παραγγελίες όχι μόνον από τα ταπητουργεία αλλά και από εμπόρους.

Η Ταπητουργία μέχρι το 1928 γνώρισε μεγάλη άνοδο, γεγονός που δεν συνεχίστηκε τα επόμενα χρόνια λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Έστερα από την διεθνή κρίση, και την μείωση της ζήτησης για χειροποίητα χαλιά τα ταπητουργεία σταδιακά μετατρέπονται σε κλωστοϋφαντουργία.

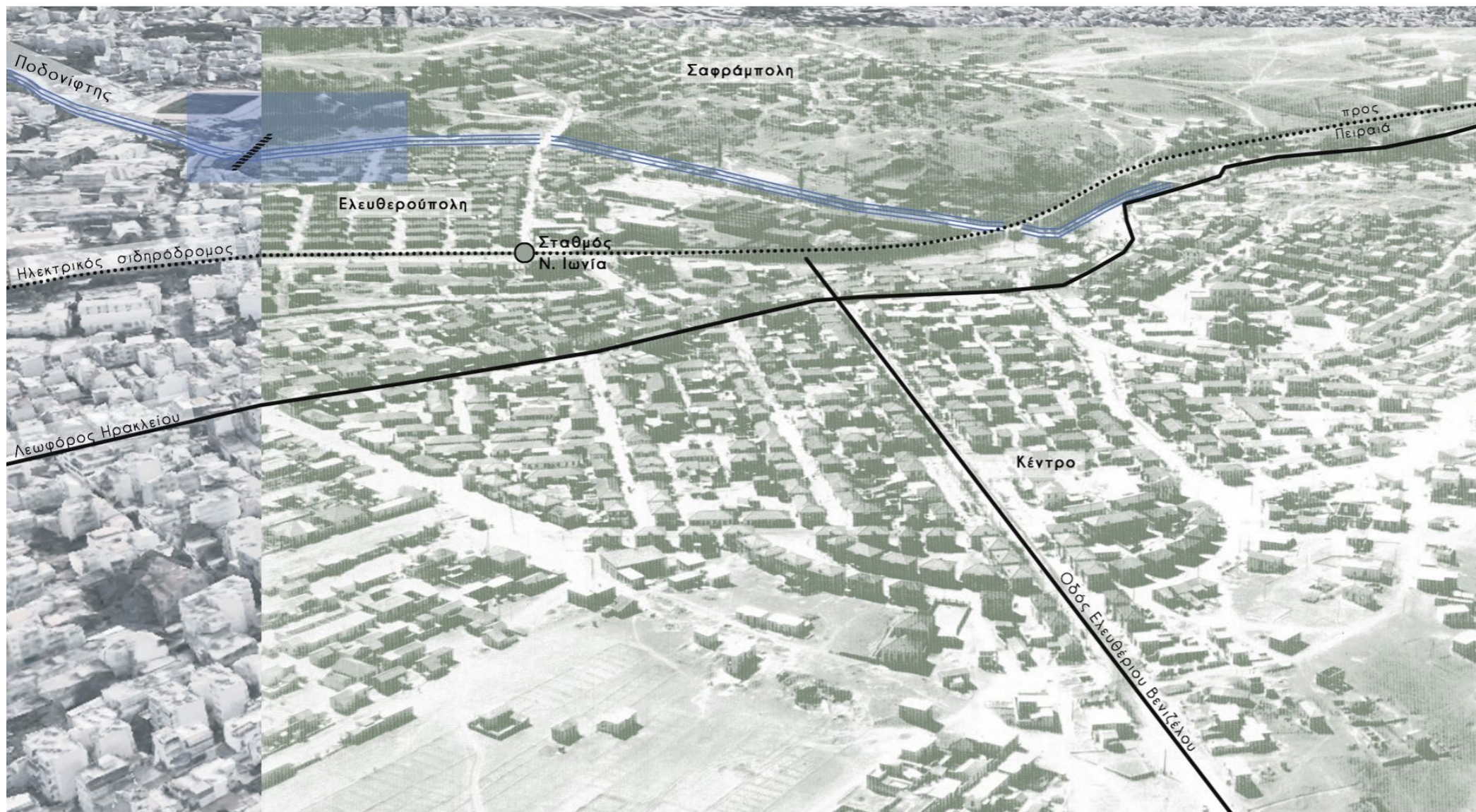
Τα στοιχεία που αναφέρθηκαν σταδιακά συντέλεσαν στην οργάνωση της περιοχής.

Στην αεροφωτογραφία διακρίνονται οι συνοικισμοί του Κέντρου, της Ελευθερούπολης και Σαφράμπολης οι οποίες χωροθετήθηκαν με βάση τριών κυρίως αξόνων:

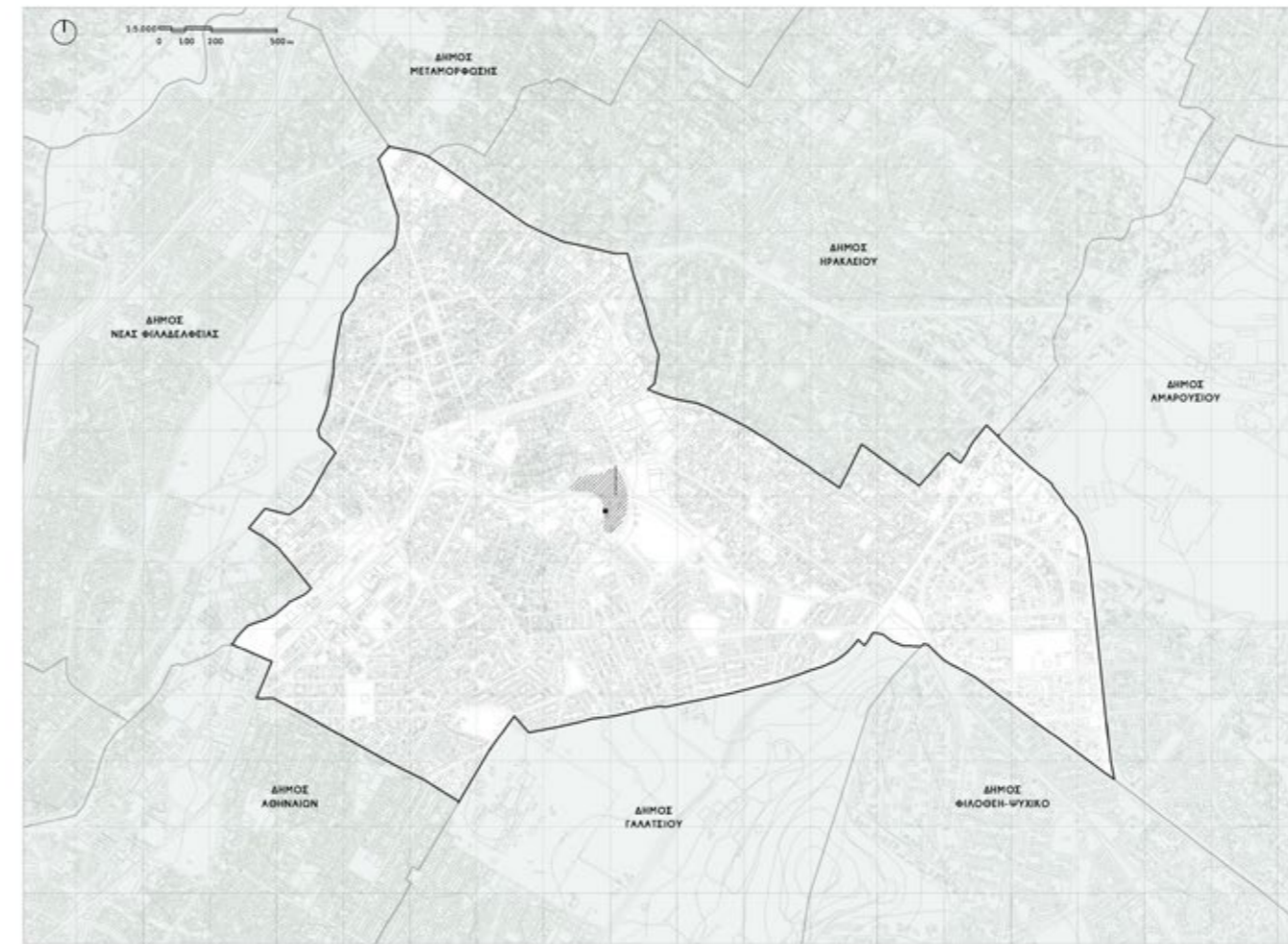
- του Ποδονίφτη
- των σιδηροδρομικών γραμμών του ΗΣΑΠ
- και τη λεωφόρο Ηρακλείου

Το μπλέ πλαίσιο σηματοδοτεί τον Λόφο της Αγίας Όλγας με την Υδατογέφυρα της Ελευθερούπολης, που αποτελεί την περιοχή μελέτης της εργασίας η οποία θα αναλυθεί στη συνέχεια.

Οι χαράξεις αποτέλεσαν οι κατευθυντήριες για την σημερινής ανάπτυξης του Δήμου όπου τα χαρακτηριστικά της άλλοτε αγροτική περιοχής της ποδαράδων έχουν πλέον αφανιστεί.

ΓΕΙΤΝΙΑΖΟΝΤΕΣ ΔΗΜΟΙ

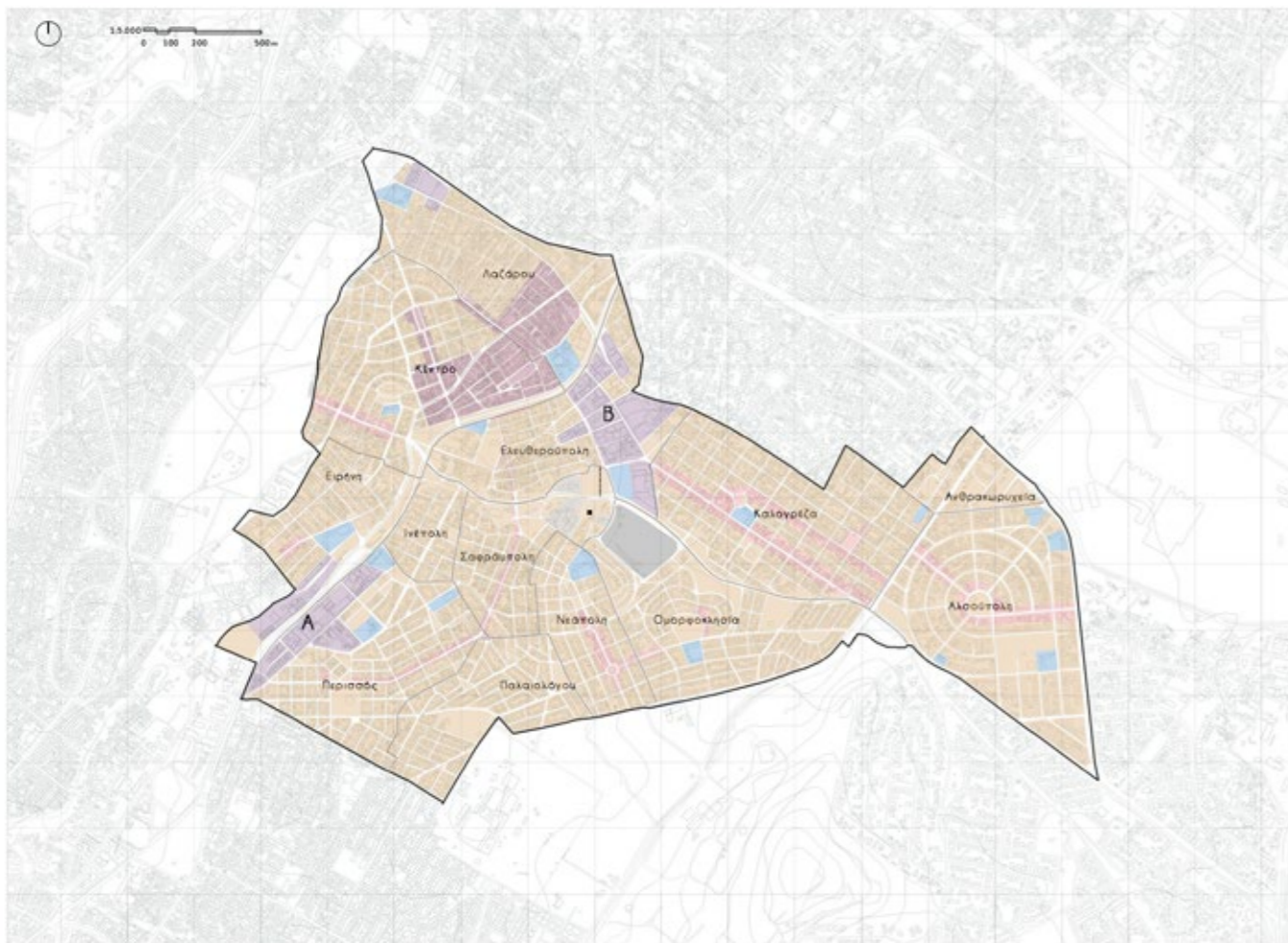

Η Νέα Ιωνία είναι σήμερα μια αρκετά πυκνοδομημένη περιοχή που συνορεύει με 7 Δήμους.

ΥΠΟΠΕΡΙΟΧΕΣ

Οργανώνεται σε 13 περιοχές εκ των οποίων στην Ελευθερούπολη και Σαφράμπολη διακρίνεται με διαγράμμιση η περιοχή μελέτης.

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Η υπερτοπική αγορά του δήμου βρίσκεται στην περιοχή του Κέντρου από την οποία περνάει η λεωφόρος Ηρακλείου, που αποτελεί και τον βασικότερο εμπορικό άξονα της περιοχής.

Ο σταθμός του ηλεκτρικού πλησίον της περιοχής τονίζει την υπερτοπικό της χαρακτήρα.

Νότια και ανατολικά η περιοχή εμφανίζει κατά κύριο λόγο τη χρήση της κατοικίας, ενώ ανά γειτονιές υπάρχουν και άξονες τοπικού εμπορείου.

- Υπερτοπικό Κέντρο Δήμου
  - Τοπικό Κέντρο Γειτονιάς
  - Γενική Κατοικία
  - Βιομηχανική ζώνη
  - Εκπαίδευση
  - Υγεία
  - Αθλητισμός
- A Βιομηχανική Ζώνη Περισσός
B Βιομηχανική Ζώνη Ελευθερούπολης

ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

Νότια των σιδηροδρομικών γραμμών συναντάται η βιομηχανική ζώνη της Ελευθερούπολης, η οποία λόγω του αυστηρού ορίου που δημιουργεί ο ηλεκτρικός και από την άλλη η οδός Εθνικής Αντιστάσεως, μοιάζει με νησίδα εντός του δήμου.

Τα συγκριμένα όρια χωρίζουν τον δήμο σε τέσσερις χωρικές ενότητες .

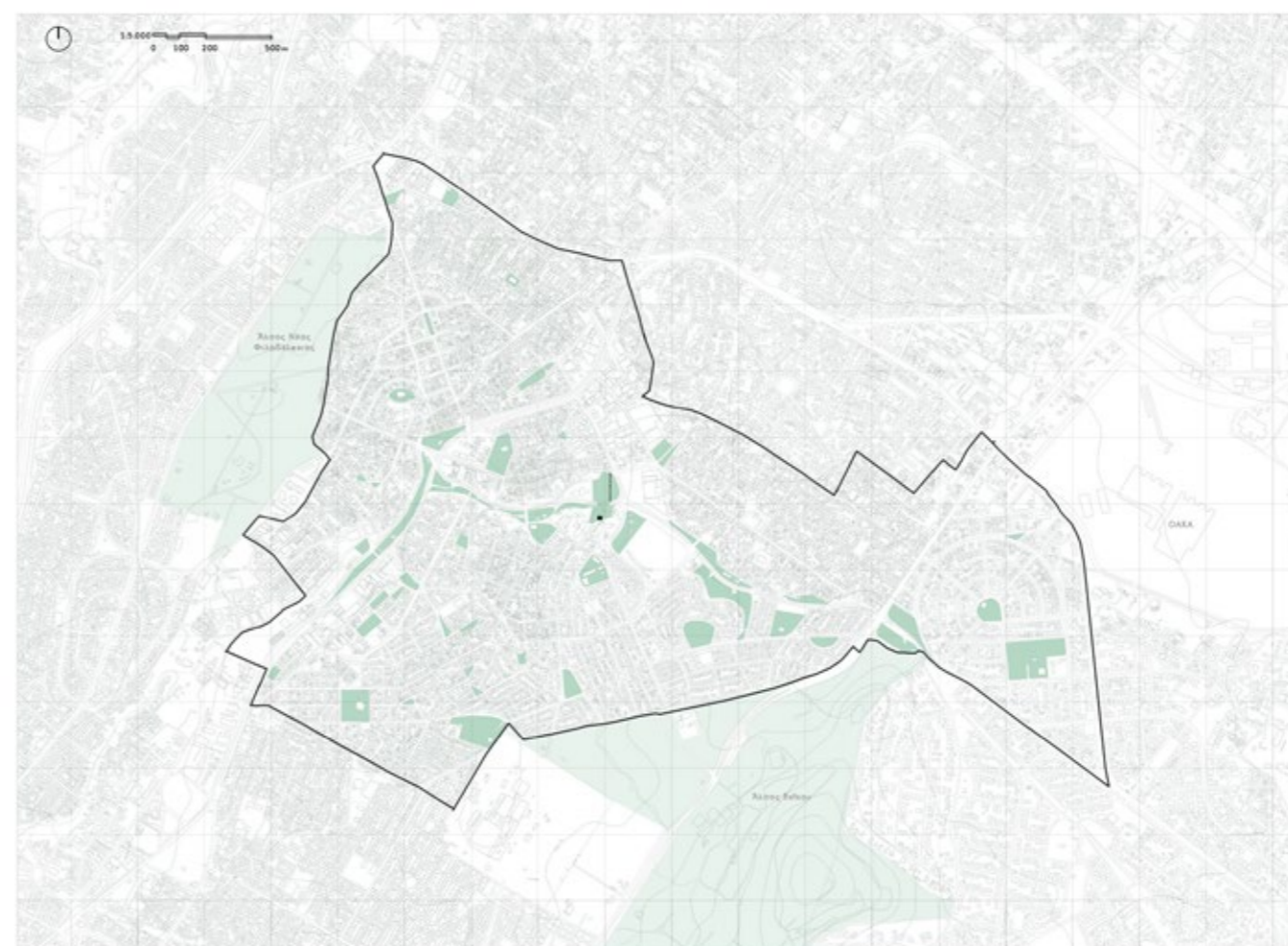

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Κεντρικός οδικός άξονας είναι η εθνικής αντιστάσεως που αποτελεί δρόμο προτεραιότητας και διατρέχει όλο το μήκος της περιοχής. Ο άξονας αυτός συνδέει την Ν. Ιωνία με την λεωφόρο Κηφισιάς.

Η σύνδεση με την Αθήνα και τους βόρειους δήμους πραγματοποιείται μέσω των δυο κάθετων λεωφόρων Βεΐκου και Ηράκλειου που επιτρέπουν και την σύνδεση με την Αττική οδό. Οι άξονες αυτοί εντείνουν το διαχωρισμό μεταξύ των συνοικισμών του Δήμου ο οποίος λειτουργεί ως πέρασμα.

- ΗΣΑΠ Σταθμός
- ΗΣΑΠ σιδηροδρομικές γραμμές
- Αυτοκινητόδρομος
- Ελεύθερη-Ταχεία Λεωφόρος
- Πρωτεύουσα Αρτηρία
- Δευτερεύουσα Αρτηρία
- Δρόμοι χαμηλής κυκλοφορίας

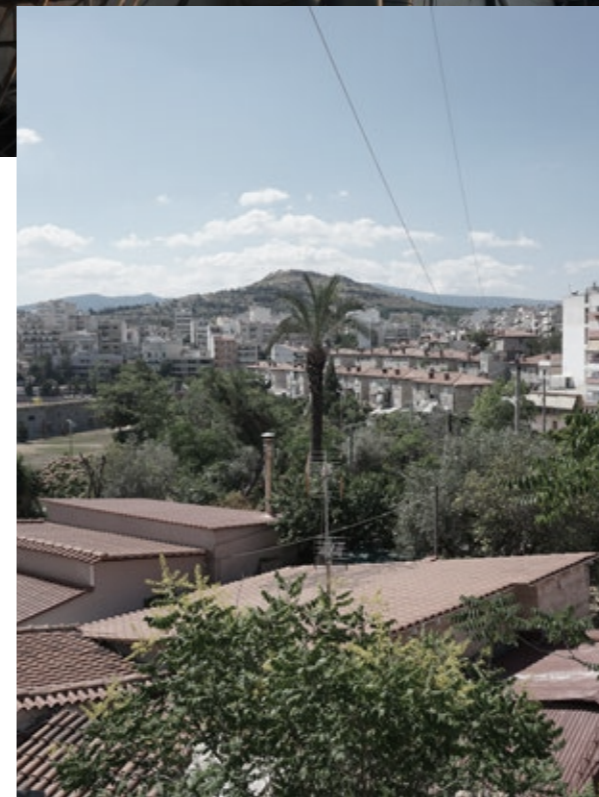
ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ

Ο δήμος στην περιμέτρο του έχει δυο μεγάλους πνεύμονες πρασίνου. Στα δυτικά υπάρχει το πάρκο την Νέας Φιλαδέλφειας και στα νοτιοανατολικά ο λόφος της Φιλοθέης με το Άλσος Βεΐκου.

Παρόλα αυτά, στο εσωτερικό του δήμου διακρίνεται έλλειψη πράσινων χώρων, οι οποίοι συγκεντρώνονται κυρίως επί της Εθνικής Αντιστάσεως, δηλαδή την άλλοτε κούτση του Ποδονίφτη. Ακόμα όμως και αυτοί δεν μπορούν να θεωρηθούν αμιγώς πάρκα καθώς αποτελούν φυτεμένες περιφερειακές περιοχές ευρύτερων και μεγαλύτερων δημόσιων χώρων όπως πλατειών.

Πάνω σε αυτόν τον άξονα της Εθνικής Αντιστάσεως, βρίσκεται και η περιοχή μελέτης.

- Πράσινοι χώροι εντός Ν. Ιωνίας
- Συμβατικοί Πνεύμονες Πρασίνου εκτός Ν. Ιωνίας

Το νερό είναι έντονα συνδεδεμένο με την ανάπτυξη του Δήμου.

Η περιοχή της Ν. Ιωνίας σχετίζεται με ένα ανοικτό τρίγωνο οι πλευρές του οποίου διαμορφώνονται από τρεις υδάτινους άξονες.

A

B

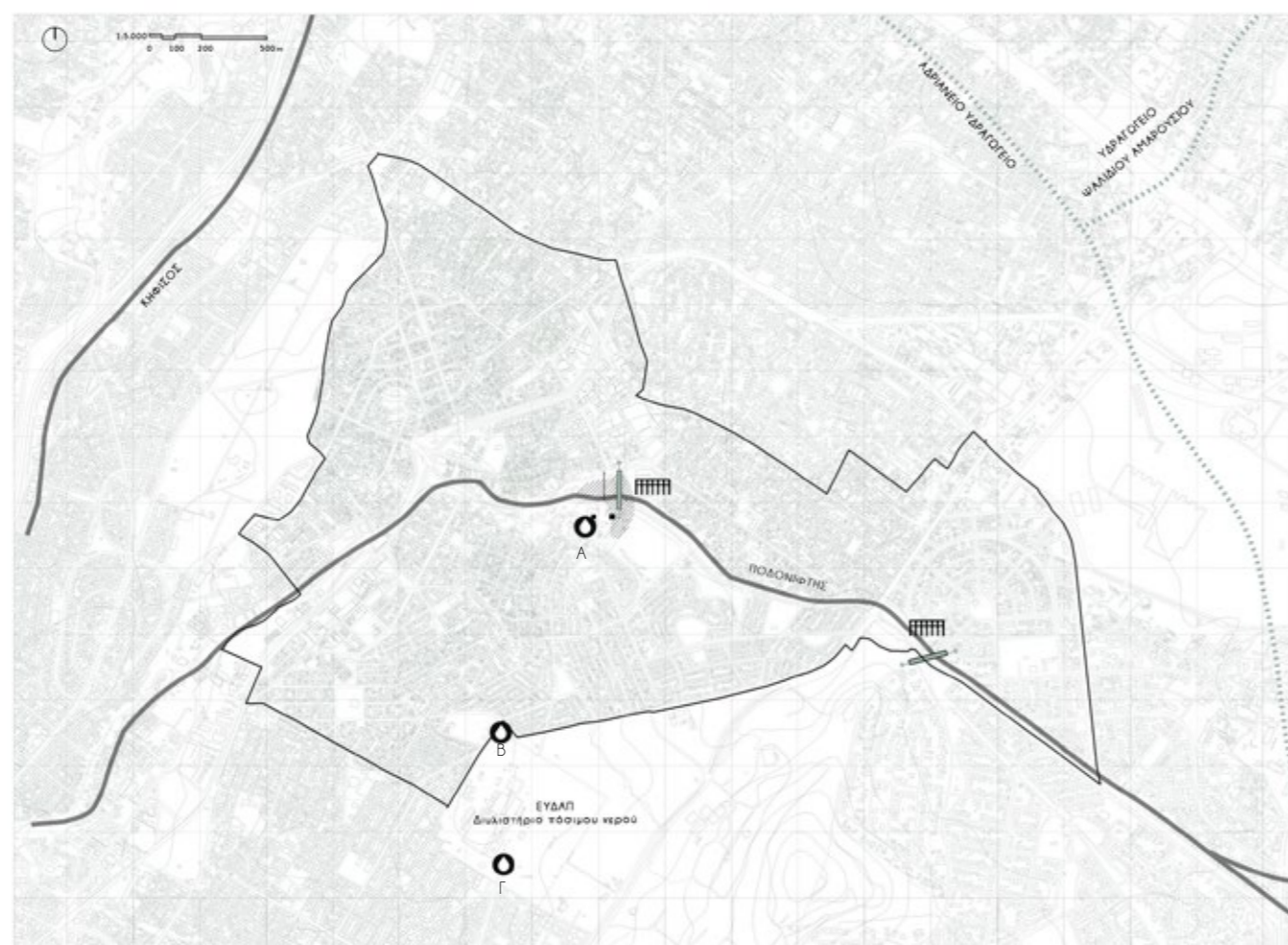

Γ

Στα δυτικά κυλάει ο Κηφισός, ανατολικά το Αδριάνειο Υδραγωγείο και μέσα από την περιοχή περνά ο Ποδονίφτης.

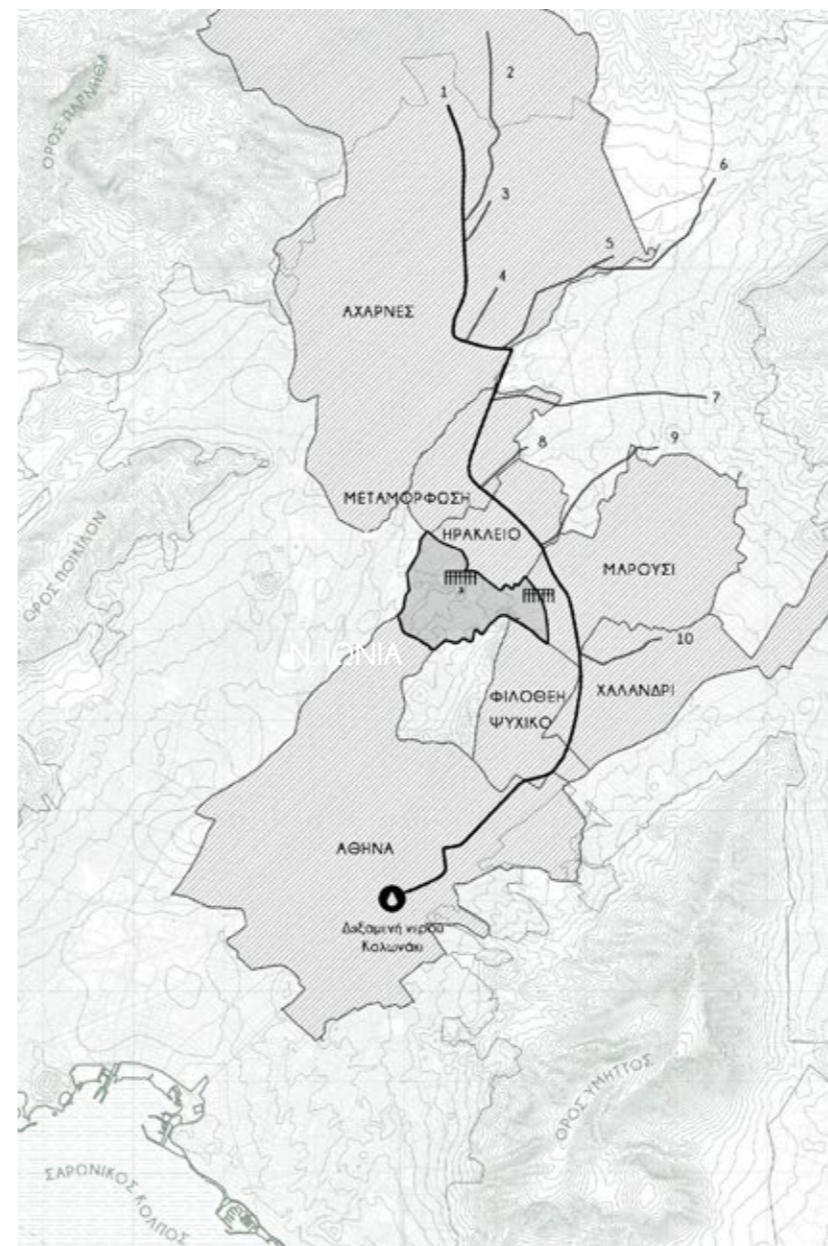
Στον χάρτη σηματοδοτούνται τρεις δεξαμενές νερού που κατασκευαστήκαν στα μέσα του 20ού αιώνα. Αυτές εντοπίζονται κυρίως στο νότιο τμήμα της περιοχής που βρίσκεται σε μεγαλύτερο υψόμετρο.

Εκτός των δεξαμενών εντοπίζονται και δυο Υδατογέφυρες επί της εθνικής Αντιστάσεως. Στον χάρτη διακρίνεται ο προσανατολισμός των Υδατογεφυρών σε σχέση με το Αδριάνειο Υδραγωγείο.

Το Αδριάνειο Υδραγωγείο αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα έργα κοινής ωφέλειας της ρωμαϊκής εποχής στην Αθήνα, που επέτρεπε την υδροδότηση της πόλης των Αθηνών για περίπου 1800 χρόνια, από το 140 μ. Χ μέχρι και τις αρχές του 20ού αιώνα οπότε και υλοποιήθηκε το φράγμα της λίμνης του Μαραθώνα (1929).

Κατασκευάστηκε από τον Ρωμαίο αυτοκράτορα Αδριανό και κύριος σκοπός του ήταν η υδροδότηση της ρωμαϊκής συνοικίας της Αθήνας. Η κεντρική υπόγεια σήραγγα του υδραγωγείου σε βάθος έως και 42μ. ξεκινούσε στην περιοχή του σημερινού Ολυμπιακού Χωριού και κατέληγε μετά από περίπου 20 km στη δεξαμενή νερού στο Κολωνάκι, διασχίζοντας τις περιοχές Αχαρναί, Μεταμόρφωση, Ηράκλειο, Μαρούσι, Χαλάνδρι, Ψυχικό, και μεταφέροντας άφθονο νερό από το βουνό της Πάρνηθας και της Πεντέλης.

ΧΑΡΤΗΣ ΔΙΚΤΥΟΥ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΩΝ

1. Αδριάνειο Υδραγωγείο
2. Υδραγωγείο Κιθάρας
3. Υδραγωγείο Δήμογλι
4. Υδραγωγείο Αεροδρομίου Δεκέλειας
5. Υδραγωγείο Βασιμιτόμπης
6. Υδραγωγείο Φασιδέρι
7. Υδραγωγείο Κοκκιναρά
8. Υδραγωγείο Αγίας Βαρβάρας Λυκόβρυσης
9. Υδραγωγείο Ψαλιδίου Αμαρουσίου
10. Υδραγωγείο Χαλανδρίου

Πλατεία Δεξαμενης στο Κολωνάκι το 1910, Πηγή: cimedexameni.gr, Άρθρο: Δεξαμενές Αδριανείου Υδραγωγείου στο Κολωνάκι

Χαλκογραφία του Jacques Philippe Le Bas το 1758 από το προτόμο της δεξαμενής του Αδριανείου Υδραγωγείου (Δεξαμενή) στους πρόποδες του Λυκαβηττού, Πηγή: www.royalacademy.org.uk

Υ Δ Α Τ Ο Γ Ε Φ Υ Ρ Α

Πεσσοί Υδατογέφυρας στην Ελευθερούπολη με τον Ποδονίφτη το 1980, Πηγή: www.hartismag.gr, Άρθρο : Αποτυπώματα μνήμης

Το Αδριάνειο διαδέχθηκε ένα άλλο υδραγωγείο στα μέσα του 5ου αι. μ.Χ., το Υστερορωμαϊκό.

Τα υδραγωγεία της Νέας Ιωνίας είναι τμήμα του Υστερορωμαϊκού συστήματος υδροδότησης των Αθηνών που αποτελείται από επιφανειακά έργα. Βασικό πλεονέκτημα της κατασκευής αυτής είναι η μείωση των απωλειών νερού και η σταθερότητα της κατασκευής.

Μια σημαντική διαφορά των υδραγωγείων αυτών είναι ότι το Αδριάνειο διοχέτευε νερό σε ένα μόνο σημείο, ενώ το Υστερορωμαϊκό σύστημα είναι ένα σύνθετο δίκτυο διαχείρισης νερού που διένειμε το νερό σε όλη του τη διαδρομή, με τη βοήθεια δεξαμενών.

Οι Υδατογέφυρες δεν αποτελούν μέρος του Αδριάνειου συστήματος ούτε διοχέτευαν νερό από αυτό λόγω υψομετρικής διαφοράς, παρόλα αυτά εντάσσονται στο ευρύτερο έργο του Αδριάνειου δικτύου και της υδροδότησης τη Αθήνας.

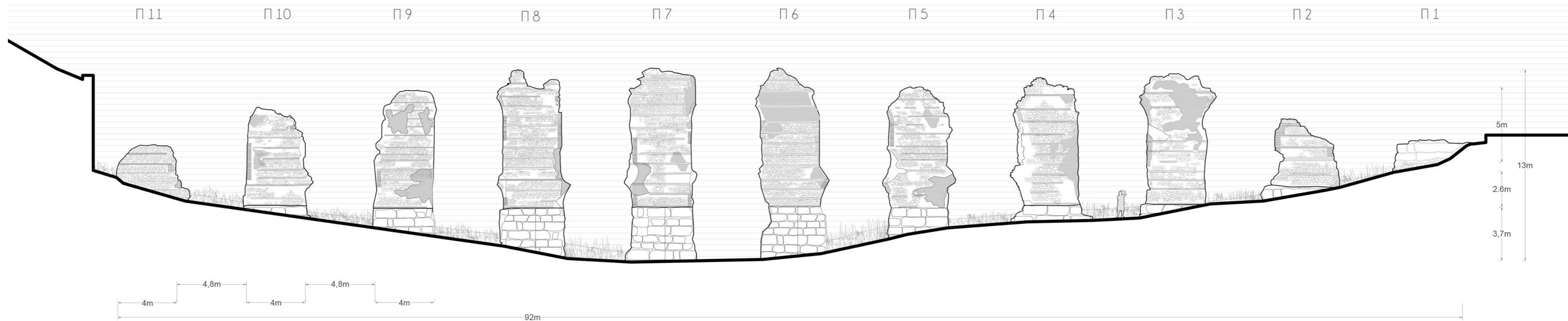
Οι δύο σωζόμενες Υδατογέφυρες της Ελευθερουπολης και της Αλσούπολης αποτελούνται από πεσσούς που υποστήριζαν μία ή δύο σειρές από τόξα και γεφύρωναν την κοίτη του ρέματος του Ποδονίφτη.

Τμήματα πεζικού συγκεντρωμένα δίπλα στο υδραγωγείο το 1909. Τα νερά του Ποδονίφτη σε πρώτο πλάνο, Πηγή: Σελίδα Facebook Καλογρέζα/Kalogreza

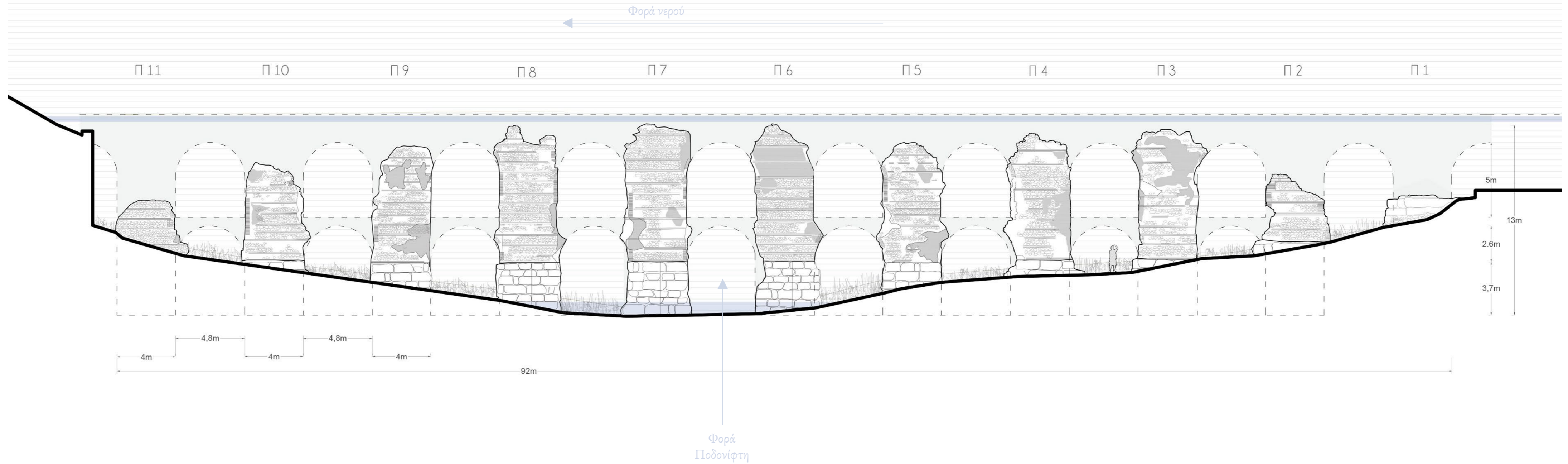

Σήμερα έντεκα πεσσοί σώζονται από την Υδατογέφυρα της Ελευθερούπολης οι οποίοι εκτείνονται σε συνολικό μήκος 92 μέτρων και μέγιστο ύψος 13μ. Η μορφολογία του εδάφους και η θέση του κάθε πεσσού ήταν εκείνη που καθόριζε και τις διαστάσεις του, τις αποστάσεις μεταξύ των πεσών και επίσης το συνολικό ύψος κάθε πεσσού.

Στην ανώτερη σειρά των τόξων της Υδατογέφυρας βρισκόταν κτιστός υδαταγωγός με θολωτή κάλυψη μέσω του οποίου οδηγούνταν το νερό με φυσική ροή στη σήραγγα που διατρπούσε τις εκατέρωθεν πλευρές των λόφων.

- Οι πεσσοί εδράζονται σε λίθινες βάσεις κατασκευασμένες εξωτερικά από λιθόπλινθους από παρόλιθο και εσωτερικά από μείγμα αργών λίθων και συνδετικού κονιάματος. Στο βαθύτερο σημείο της κοίτης οι βάσεις ήταν διαμορφωμένες με τραπεζοειδούς σχήματος απολήξεις για την προστασία τους από τα ορμητικά ρέοντα ύδατα

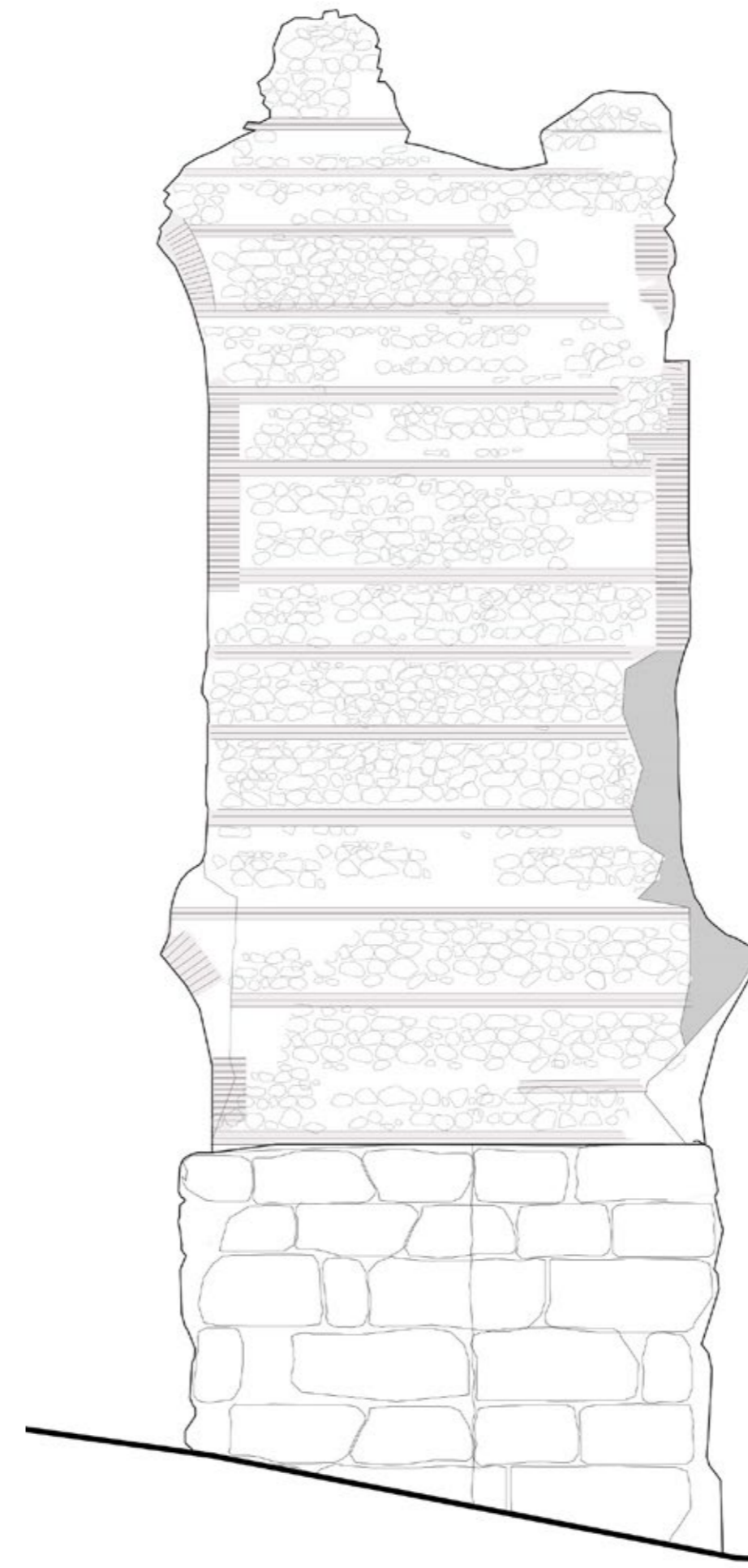
- Οι τοιχοποιίες ήταν κτισμένες με εναλλασσόμενες ζώνες ακατέργαστων και ψημένων πλίνθων (opus mixtum) με συνδετικό κονίαμα ενώ το εσωτερικό τους γεμιζόταν με χυτό υλικό λίθων και κονιάματος (opus caementicium). Η κατασκευή των τοιχοποιιών καθ' ύψος γινόταν με τη βοήθεια ικριώματος. Αυτοί το γνωρίζουμε λόγω των οπών πάκτωσης των ξύλων που είναι ορατές στις επιφάνειες των τοιχοποιιών.

- Οι πλίνθοι είναι τετράγωνες ή ορθογώνιες, διαφόρων διαστάσεων και λόγω του υψηλού κόστους κατασκευής τους η χρήση τους περιοριζόταν στις ζώνες των τοιχοποιιών, για την ενίσχυση των τεσσάρων γωνιών των πεσσών και τόξα.

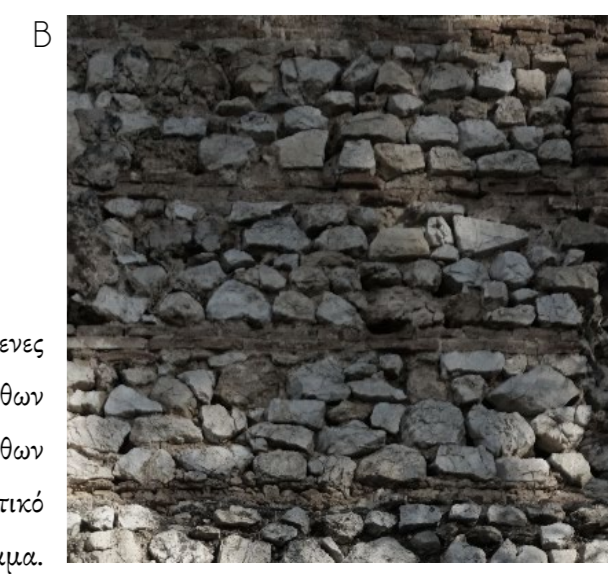
Πρέπει να υπήρχαν και άλλες τέτοιες γέφυρες σε κρίσιμα σημεία. Το γεγονός ότι οι δύο γέφυρες άντεξαν στο χρόνο αποδεικνύει ίσως ότι αποτελούσαν και τα μεγαλύτερα τμήματα του δικτύου για να παρακαμφθεί η κοίτη του Ποδονίφτη.

Φωτογραφία των πεσσών της Καλογρέζας του Walther Wrede αξιωματικού της Βέρμαχτ διορισμένου διευθυντή της Γερμανικής Αρχαιολογικής Σχολής της Αθήνας το 1942, Πηγή: Σελίδα Facebook Καλογρέζα/ Kalogreza

A
Τετράγωνες ή ορθογώνιες πλίνθοι διαφόρων διαστάσεων στις ζώνες των τοιχοποιιών και στα τόξα

B
Τοιχοποιία : εναλλασσόμενες ζώνες ακατέργαστων λίθων και ψημένων πλίνθων (opus mixtum) με συνδετικό κονίαμα.

Γ
Βάση : εξωτερικά λιθόπλινθοι από παρόλιθο και εσωτερικά γέμισμα από λίθους και κονίαμα

THE PHOTOX HOME AFTER

Η περιοχή μελέτης βρίσκεται στο κέντρο της Ν. Ιωνίας και χαρακτηρίζεται από δύο υποπεριοχές, εκείνη του λόφου με σημείο αναφοράς την Δεξαμενή, και εκείνη της κοίτης του Ποδονοφτη με κέντρο τους πεσσούς.

Οι περιοχές αυτές εκτός από την υψομετρική τους διαφορά, διαχωρίζονται και από τον άξονα της Εθνική Αντιστάσεως ο οποίος δεν επιτρέπει στην ουσιαστική επικοινωνία των σημείων, αντιθέτως οξύνει τον διαχωρισμό της περιοχής.

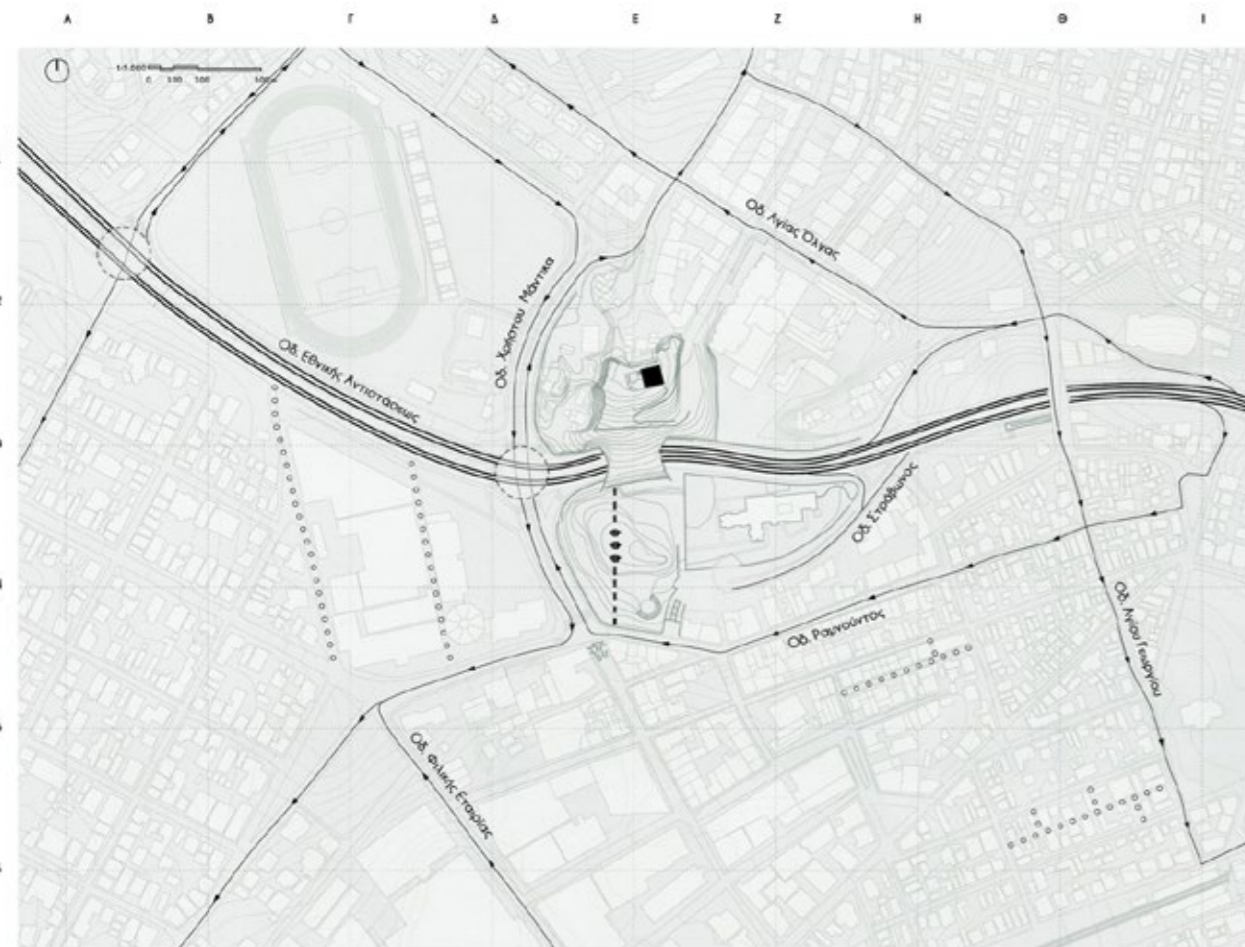
Τα μνημεία σε σχέση με την πλούσια βλάστηση αποτελούν έναν ανενεργό πυρήνα πρασίνου και πολιτισμού, ο οποίος είναι αποσυνδεδεμένος από τις οργάνωση της πόλης και την καθημερινής ζωή των πολιτών της. Ο αστικός ιστός οργανώθηκε περιμετρικά από το λόφο της δεξαμενής και τους πεσσούς, χωρίς μέριμνα για την ανάδειξή τους ως ιστορικά μνημεία στο κέντρο της πόλης.

Η πολλαπλές παρεμβάσεις της γεωμορφολογία του εδάφους, δεν επιτρέπουν την ανάγνωση της προϋπάρχουσας σχέσης που είχε ο λόφος με το ρέμα και του πεσσούς.

Η αγνοία για την πολιτιστική, αρχιτεκτονική και ιστορική τους σημασία έχει οδηγήσει στην εγκατάλειψή τους. Τα δύο μνημεία κινδυνεύουν από μελλοντικό αφανισμό καθώς η έλλειψη συντήρησης και αποκατάστασης τους έχει ως αποτέλεσμα την στατική τους αστάθεια.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ

Η περιοχή ορίζεται και χωρίζεται από τη λεωφόρο Εθνικής Αντιστάσεως που αποτελεί δρόμος ταχείας κυκλοφορίας. Η έντονη κυκλοφορία του δρόμου διαχωρίζει το νότιο με το βόρειο τμήμα της Ν. Ιωνίας, ενώ παράλληλα προκαλεί έντονη όχληση στο σημείο. Σε χαμηλότερο επίπεδο από την οδό Εθνικής Αντιστάσεως ρέει πλέον το ρέμα του Ποδονίφτη. Στα ανατολικά η Εθνικής Αντιστάσεως διασταυρώνεται με την Χρήστου Μάντικα η οποία στην πλευρά της Σαφράμπολης λειτουργεί κυρίως ως χώρος στάθμευσης λεωφορείων. Η διάνοιξη και των δυο αυτών οδών οφείλεται στην αποσύνθεση μεγάλου τμήματος του λόφου, δημιουργώντας έτσι ένα έντονο όριο.

- Συλλεκτήριες
- oo Πεζόδρομος
- == Λεωφόρος προτεραιότητας
- Κόμβος

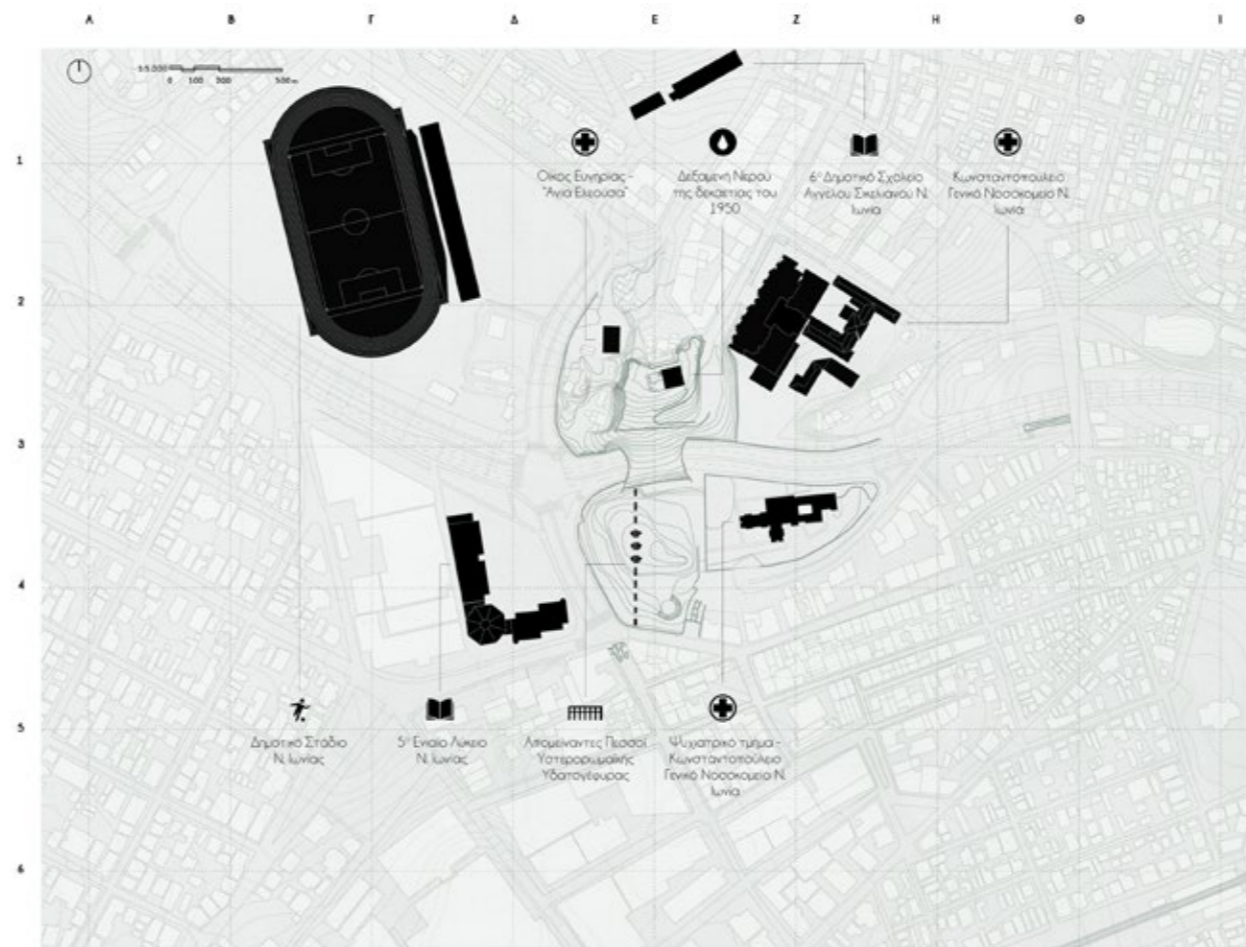

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Το σημείο μελέτης αποτελεί το κέντρο γύρω από το οποίο συναντιούνται διαφορετικές χρήσης. Η υγεία, ο αθλητισμός, η βιομηχανία, ο πολιτισμός η εκπαίδευσή κατοικία συνυπάρχουν όμως δεν αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους. Δεν εμφανίζεται ώσμωση χρήσεων και λειτουργιών.

Η κυρίαρχη χρήση της περιοχής αποτελεί η κατοικία η οποία στα βόρεια παρεμβάλετε από την βιομηχανική ζώνη της Ελευθερούπολης, το ταπητουργικό κέντρο του περασμένου αιώνα.

- Βιομηχανία
- Υπηρεσίες
- Κατοικία
- Εκπαίδευση
- Εκκλησίες

ΤΟΠΟΣΗΜΑ

Η περιοχή περιβάλλεται από πολλές διαφορετικές χρήσεις. Επί της οδού Χρήστου Μάντικα γειτνιάζει με το 5ο λύκειο Νέας Ιωνίας, ένα κέντρο τεχνών και εκθέσεων, κτίρια γραφείων, τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων, το στάδιο της Νέας Ιωνίας το οποίο καταλαμβάνει μια μεγάλη έκταση, τα γνωστά ως πέτρινα προσφυγικά κτίρια, αλλά και ένα Γηροκομείο το οποίο ανήκει στην εκκλησία.

Στα νοτιοδυτικά υπάρχει το Κωνσταντοπούλειο νοσοκομείο, το οποίο ιδρύθηκε με τον ερχομό των προσφύγων, και η Ψυχιατρική Κλινική του νοσοκομείου που στεγάζεται σε δικό της κτίριο από το 2000.

Διακρίνεται εξαρχής αυτή η μεγάλη αντίθεση χρήσεων που περιβάλλουν την περιοχή, οι οποίες έρχονται σε αρκετά σημεία σε συγκρουσιακή σχέση, κυρίως η Ψυχιατρική η οποία βρίσκεται σε μια νησίδα κίνησης οχημάτων.

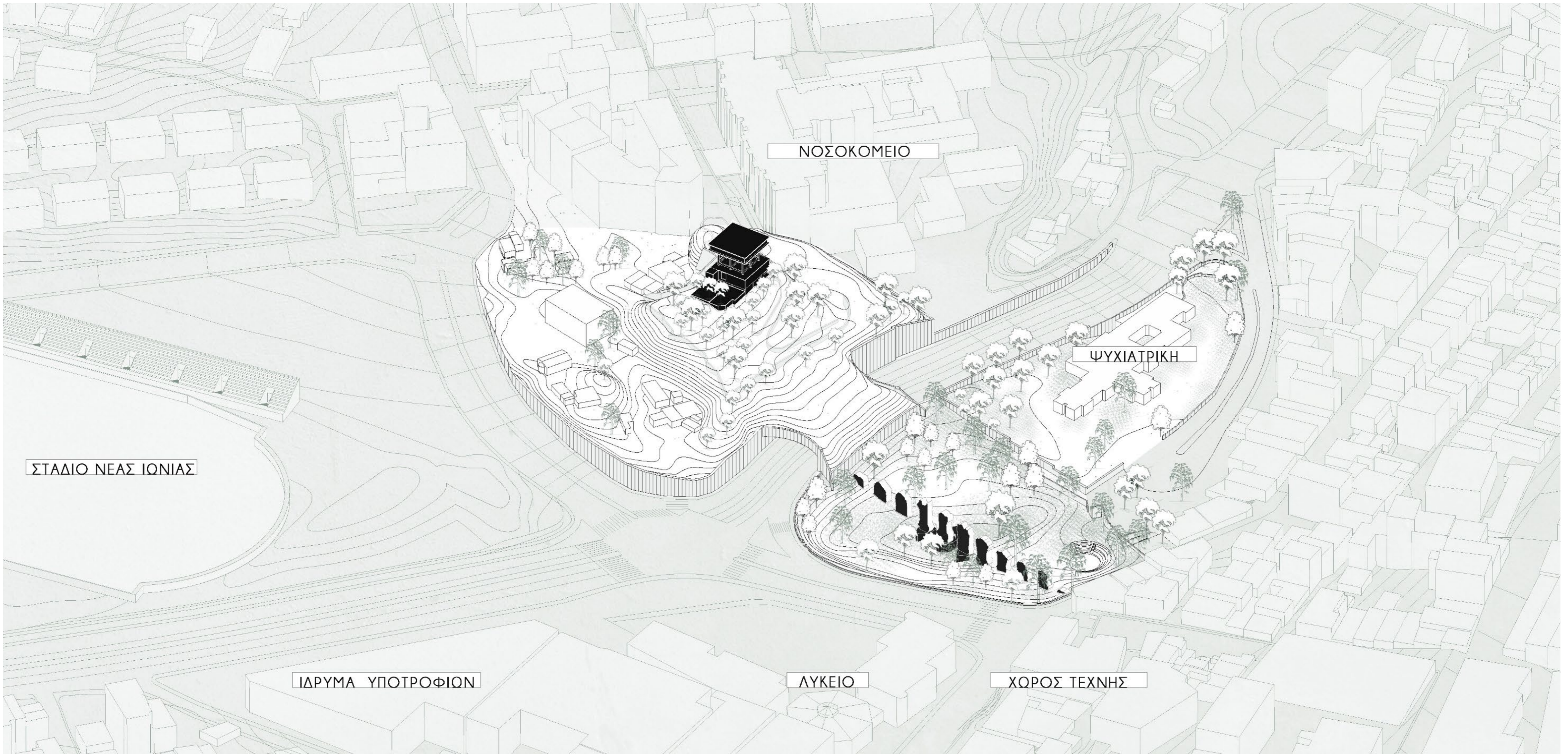
ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Παρά το γεγονός πως η περιοχή μελέτης βρίσκεται στην καρδιά της Ν. Ιωνίας, το σημείο μοιάζει δυσπρόσιτο και ασύνδετο με τον πολεοδομικό ιστό παρότι βρίσκεται μόλις 8 λεπτά από το σταθμό του ηλεκτρικού.

Επίσης, ο χώρος γύρω από τους πεσσούς θεωρείται ως αρχαιολογικός χώρος, αυτό έχει ως αποτέλεσμα ενός περιφραγμένου χώρου που δεν λειτουργεί ούτε ως αρχαιολογικός χώρος αλλά ούτε ως πάρκο. Οι εισοδοί είναι διαρκώς κλειστές. Ο Λόφος έχει επίσης μόνο μια πρόσβαση από την οδό Κωνσταντοπούλου η οποία επίσης είναι κλειστή στους κατοίκους.

Αυτή η περίκλειστη εικόνα αποτυπώνεται και στο εσωτερικό των χώρων που μοιάζουν εγκαταλελειμμένοι, όπως ακριβώς και τα μνημεία τους.

- Συντομότερη διαδρομή
- oo Διαδρομή
- Όριο
- ⊗ Κλειστές εισοδοί

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΤΑΔΙΟ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

ΙΔΡΥΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ

ΛΥΚΕΙΟ

ΧΟΡΟΣ ΤΕΧΝΗΣ

Η βλάστηση σε συνδυασμό με την υποβάθμιση της κοίτης , διαμορφώνουν ένα μικρόκλιμα, καθώς τα φυτά λειτουργούν ως φίλτρο ήχου, φωτός και θερμότητας.

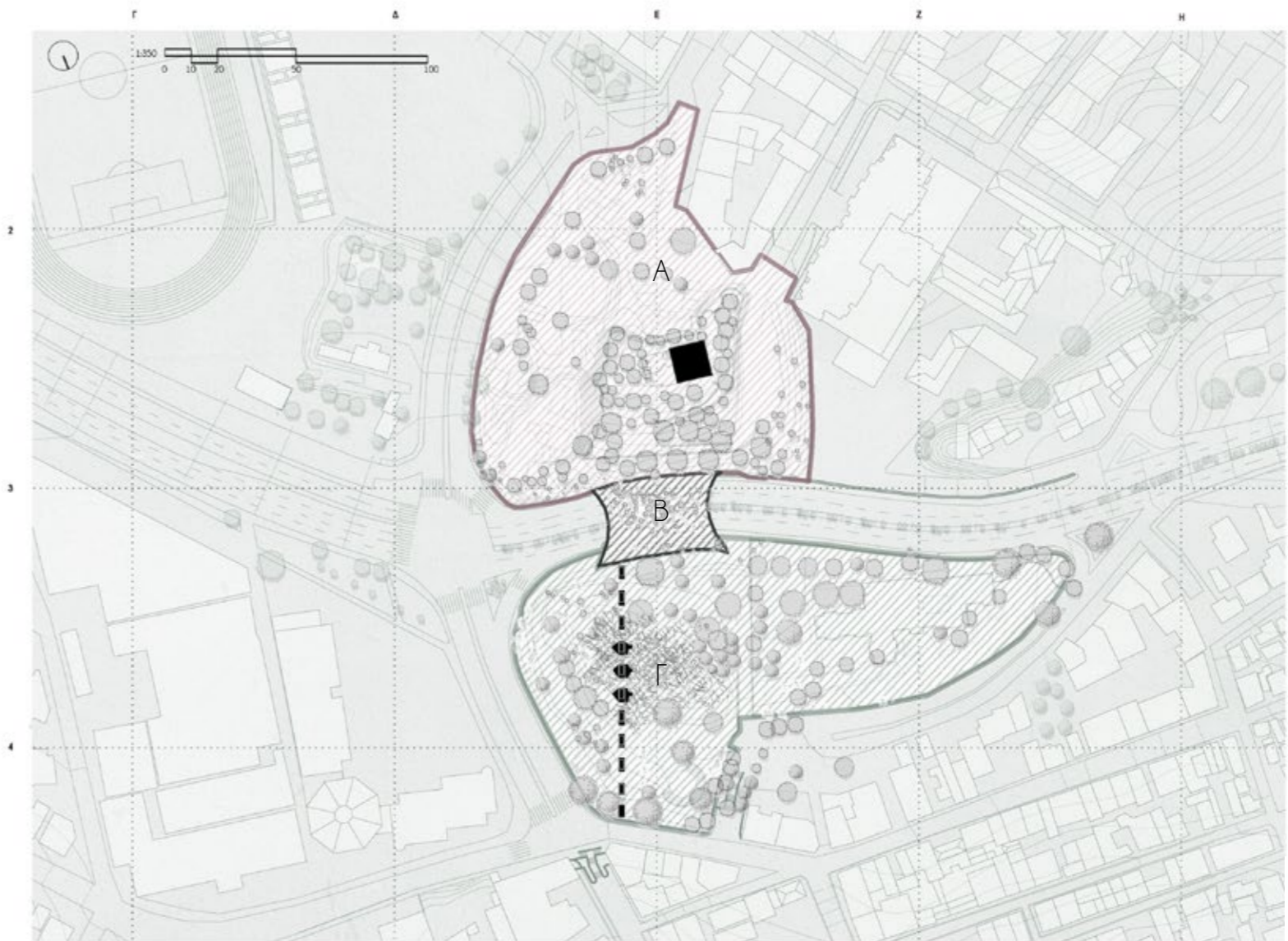
Η βλάστηση του λόφου διαφέρει με εκείνη της κοίτης σε είδη και πυκνότητες.

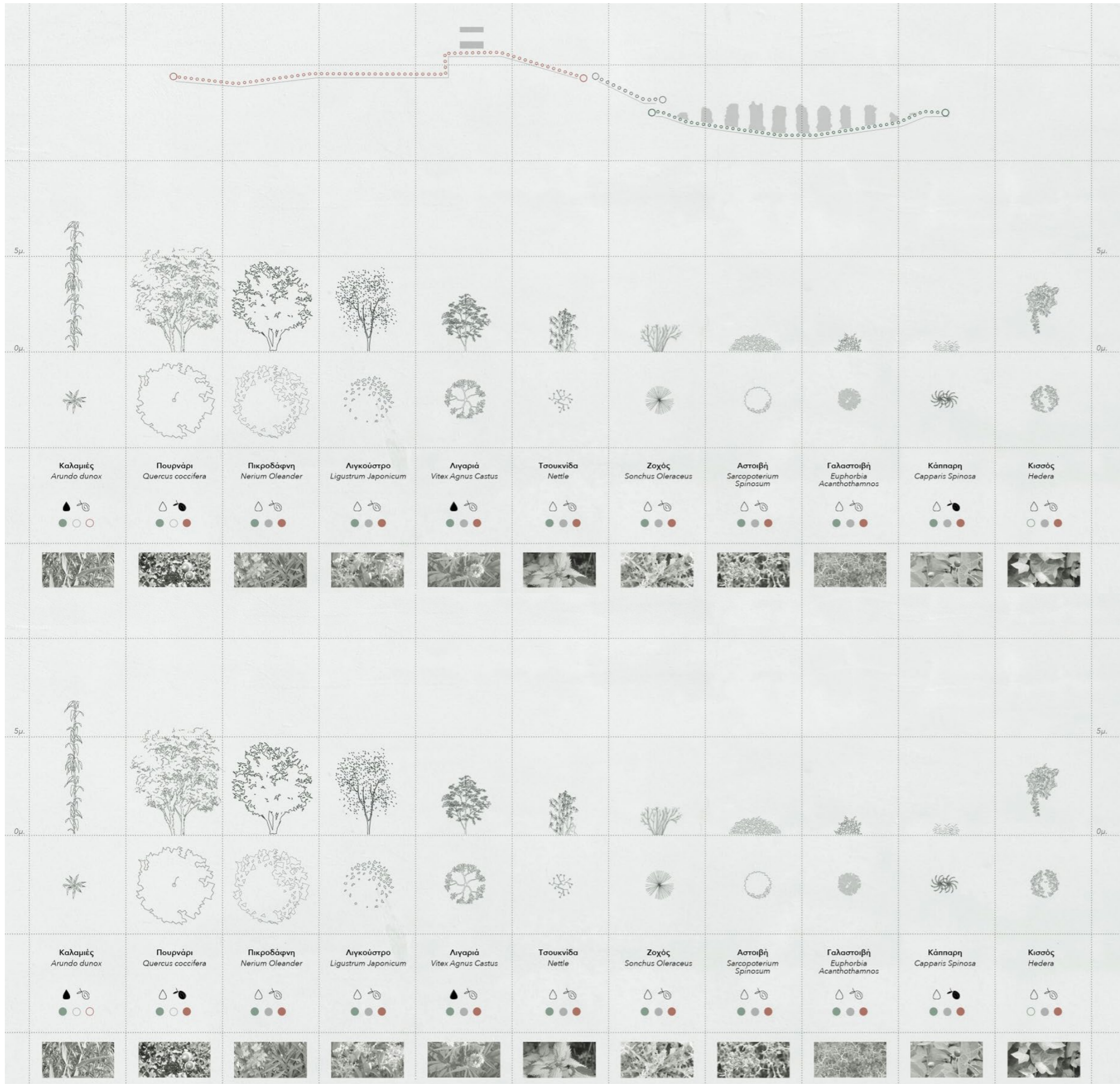
Μπορούμε να διακρίνουμε τρεις κύριες ζώνες βλάστησης:

Α . εκείνη του λόφου, όπου υπάρχουν κυρίως πεύκα και κουκουναριές

Β . το φυτεμένο δώμα της σήραγγας επί της εθνικής αντιστάσεως, που φέρει χαμηλή βλάστηση όπως χόρτα , θάμνους και μικρά δέντρα

Γ . και εκείνη της κοίτης όπου υπάρχει μια μεγάλη ποικιλία φυτών, με έντονη παρουσία όμως υδρόφιλων φυτών όπως είναι οι καλαμιές, τα πλατάνια οι λευκές και οι ευκάλυπτοι.

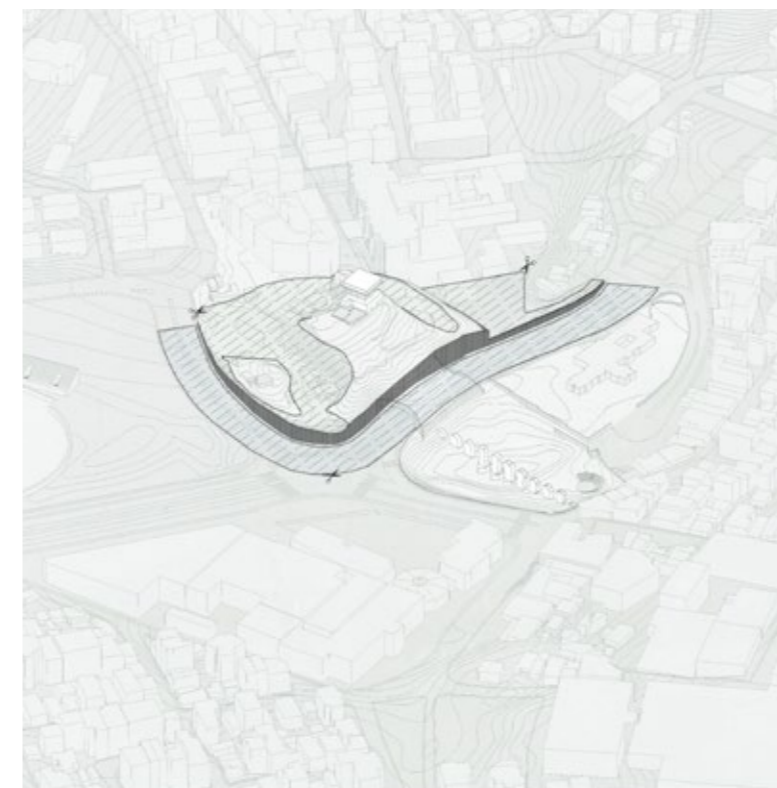
Η ποικιλομορφία των ειδών σε χρωματισμούς, ύψη και όγκο σχηματίζουν ένα μοναδικό φυσικό περιβάλλον, όπου οι οπτικές φυγές και ο φωτισμός εναλλάσσονται.

Από την καταγραφή των φυτών της περιοχής προέκυψε ένας πίνακας που απεικονίζει κάποια από βασικότερα είδη βλάστησης.

Είδη χαμηλής φύτευσης που συναντά κανείς στην περιοχή μελέτης είναι το πουρνάρι, λιγούστρο, κισσός, πικροδάφνη. Τα αιθέρα ελαία αυτών των φυτών διεγείρουν εκτός του οπτικού ερεθίσματος, και την όσφρηση.

Συκίες ελιές πλατάνια κυπαρίσσια λεύκες πεύκα και πουρνάρια σχηματίζουν το ανώτερο επίπεδο βλάστησης το οποίο μέσω των σκιών τους που προβάλλονται στο έδαφος οργανώνουν περιοχές στάσης και κίνησης.

Ο Λόφος έχει υποστεί επανειλημμένες επεμβάσεις τον 20ό αιώνα .

Στο Νότιο τμήμα του λόφου πραγματοποιήθηκε λάξευση του φυσικού βράχου για κατασκευαστική αξιοποίησή του, ενώ περιμετρικά ο λόφος λαξεύτηκε για την διάνοιξη οδικών αρτηριών.

Παράλληλα πέρα από την κάλυψη του Ποδονίφτη, όλη η κοίτη του ρέματος άρχισε να καλύπτεται με υλικά έχοντας ως αποτέλεσμα την εξαφάνιση της αρχικής σχέσης του εδάφους με το περιβάλλον καθώς και την κάλυψη μεγάλου μέρους των πεσσών μέσα στο χώμα.

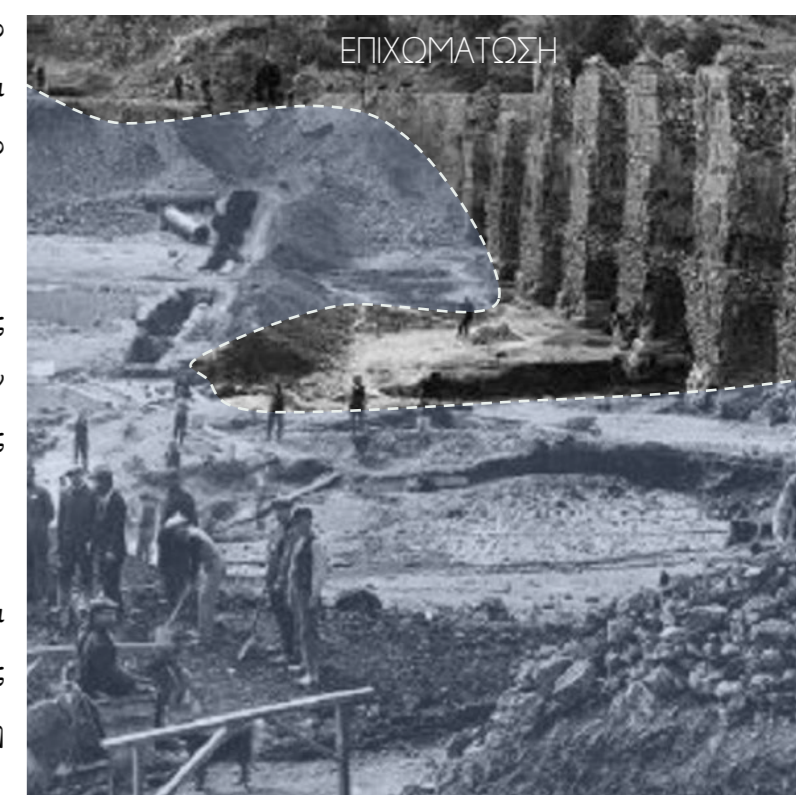
Στις παρεμβάσεις αυτές προστέθηκαν τοιχία αντιστήριξης τα οποία συγκρατούν τον εναπομείναντα λόφο και παράλληλα οπτικοποιούν έτσι παραπάνω την πληγή που υπέστη ο λόφος.

Στις φωτογραφίες διακρίνετε ο λόφος στις αρχές του 20ού αιώνα , πριν την λάξευση του και κατασκευή της δεξαμενής στην κορυφή του.

Οι επιχώσεις της κοίτης έχουν φέρει σήμερα πιο ψηλά το επίπεδο της πόλης και διαμορφώσαν τελικά μια κοίλη επιφάνεια γύρο από τους πεσσούς.

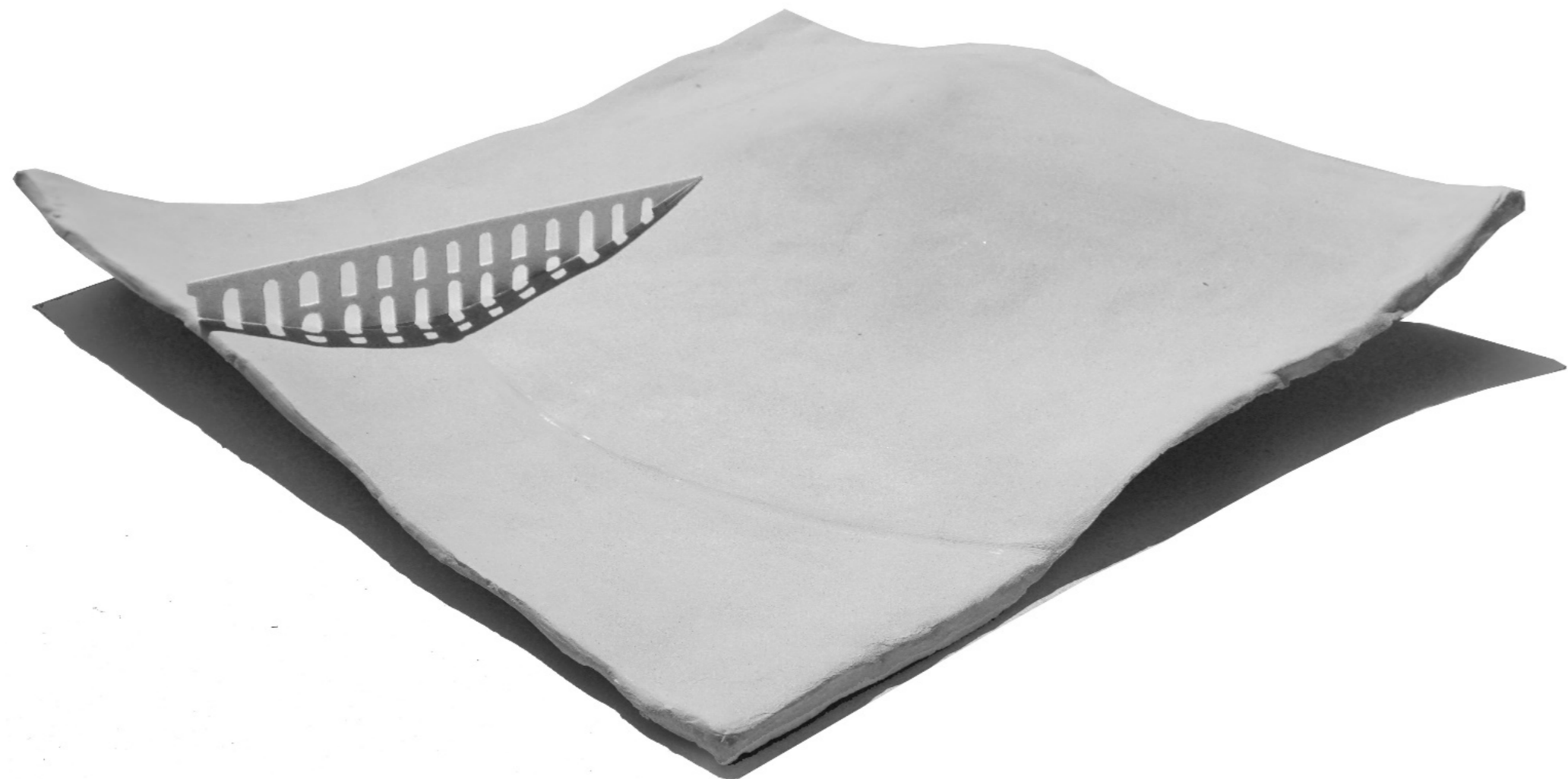

ΛΑΞΕΥΣΗ

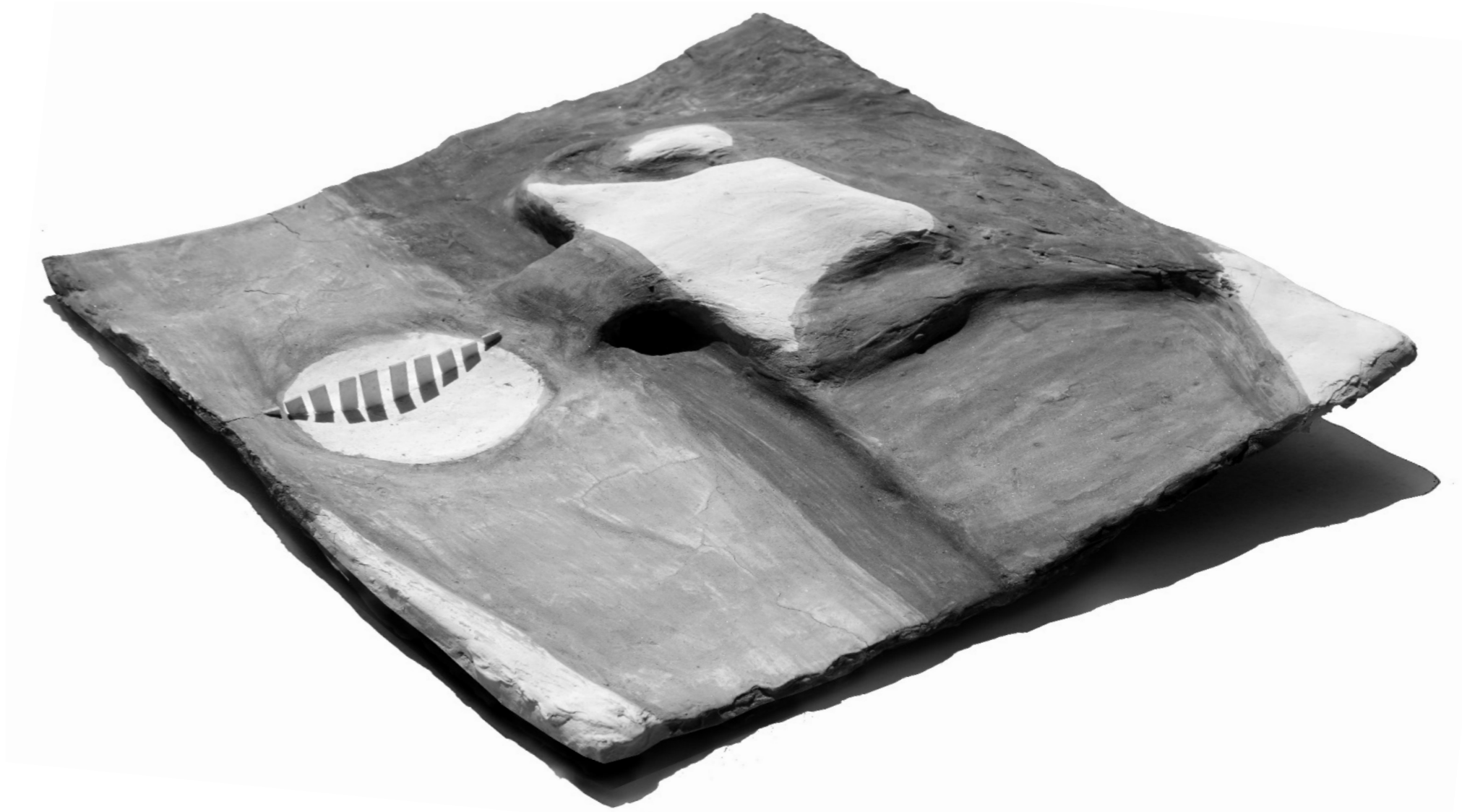

ΕΠΙΧΩΜΑΤΩΣΗ

Αυτή η σχέση μελετήθηκε και αποτυπώθηκε σε δυο προπλάσματα από πηλό, τα οποία αποδίδουν αφαιρετικά την αρχική και σημερινή σχέση της Υδατογέφυρας με το τοπίο.

Στη μακέτα της σημερινής κατάστασης του αναγλύφου, απεικονίζονται με μαύρο οι λαξευμένες περιοχές, ενώ το γκρι απεικονίζει τις επιχωματώσεις.

ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ

ΕΔΑΦΟΥΣ

ΑΡΧΙΚΑ

ΠΡΟΠΛΑΣΜΑ

ΕΔΑΦΟΥΣ

ΣΗΜΕΡΑ

Σ Υ Ν Θ Ε Τ Ι Κ Η Π Ρ Ο Τ Α Σ Η

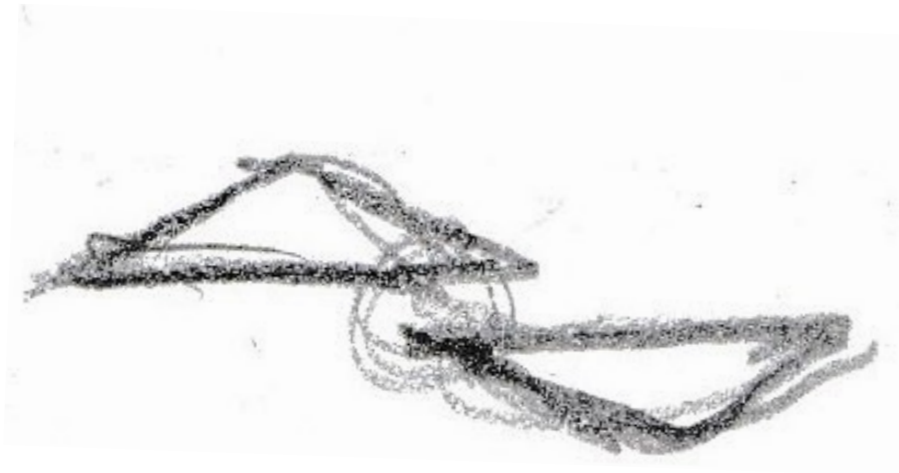
Μέσα από την ανάγνωση της προηγούμενης γεωμορφολογίας του εδάφους, έγινε προσπάθεια μιας νέας ερμηνείας της σχέσης μεταξύ της περιοχής μελέτης και του αστικού ιστού.

Μιας ερμηνείας που θα βασιζόταν στην εναρμόνιση και την αλληλοπεριχώρηση μεταξύ

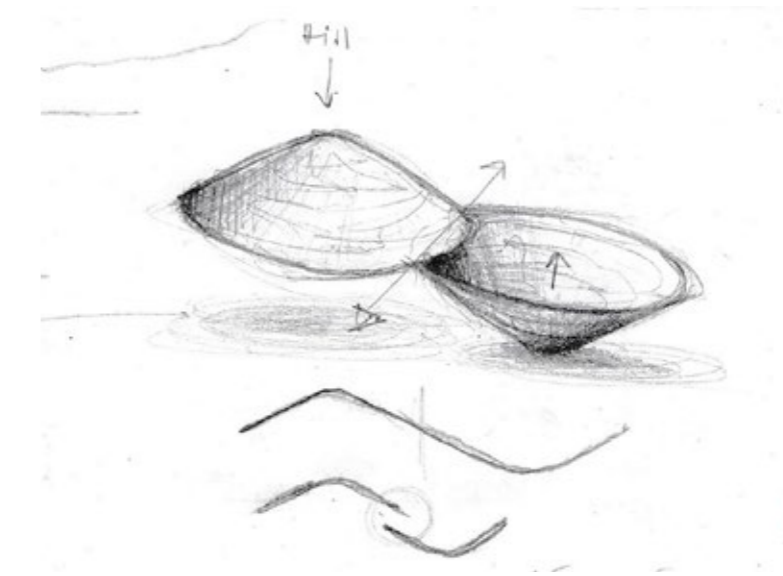
ΑΣΤΙΚΟΥ + ΦΥΣΙΚΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΥ + ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ

ΡΕΜΑΤΟΣ + ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΥ

Όσον αφορά τα συνθετικά στάδια που ακολουθήθηκαν, αυτά έχουν ως εξής:

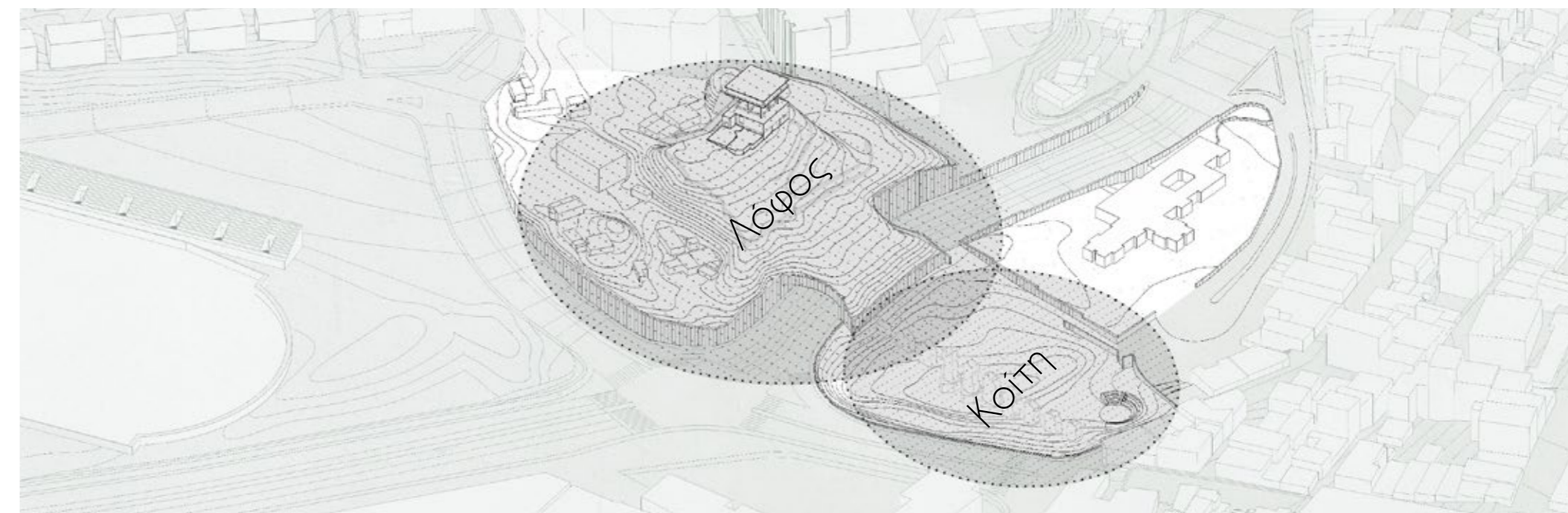

1

Κατά την ανάγνωση της περιοχής έγινε η ερμηνεία της σχέσης του λόφου με την κοίτη του ρέματος ως δυο πεπλατυσμένους κώνους αντίστροφα τοποθετημένους μεταξύ τους. Κάθε κώνος φέρει ένα αρχιτεκτονικό μνημείο. Ο ένας την δεξαμενή νερού, ενώ ο δεύτερος την υδατογέφυρα. Στο σημείο τομής των δύο κώνων σήμερα εντοπίζεται η κυκλοφορία των οχημάτων. Η επανεξέταση αυτού του ενδιαμέσου χώρου προέκυψε παράλληλα με την πρόθεση της επανασύνδεσης του λόφου με την κοίτη μέσω μιας ανοδικής κίνησης.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΗΤΑΝ

- Η διαμόρφωση ενός πράσινου πόλου στην καρδιά της περιοχής
- Ο λόφος να ξαναπάρει υπόσταση στο αστικό τοπίο, να γίνει προσιτός και αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής ζωής των κατοίκων.
- Η δεξαμενή και η Υδατογέφυρα να αναδειχθούν ως ιστορικά μνημεία και να αξιοποιηθούν.
- Ανάδειξη της τέχνης της ταπητουργίας που αναπτύχθηκε στην περιοχή

2

Αρχικά, προτείνεται η απομάκρυνση των αυθαίρετων κατασκευών που βρίσκονται στο νότιο τμήμα του λόφου καθώς και το φυτεμένο δώμα της σήραγγας.

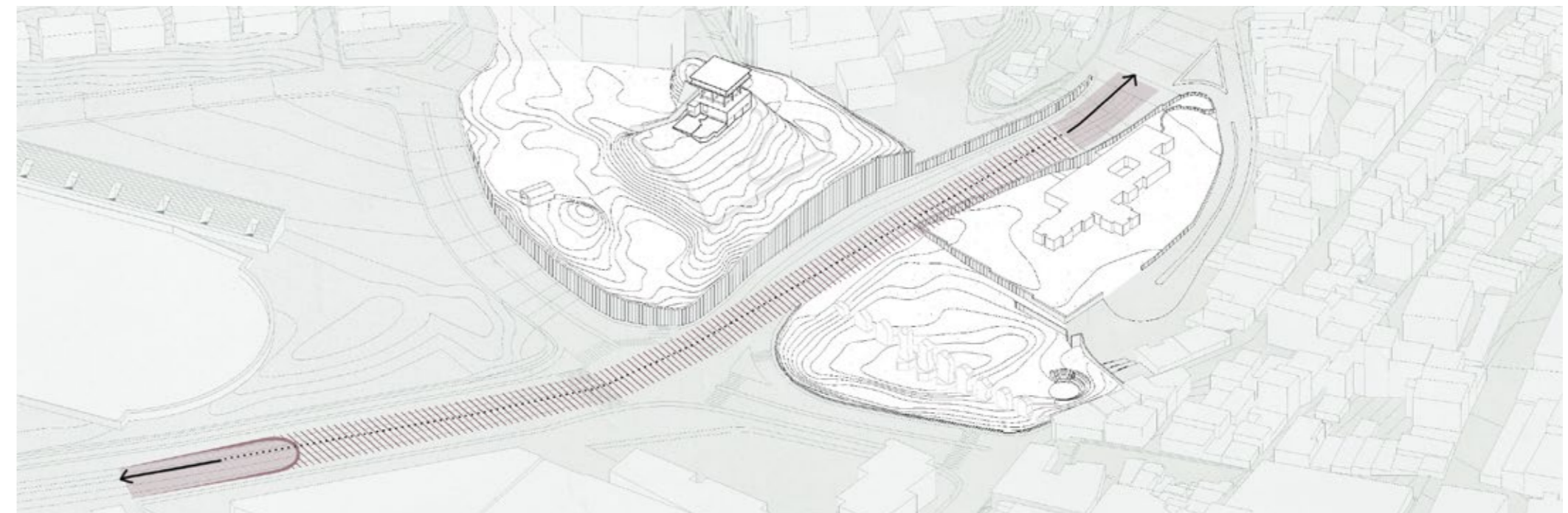
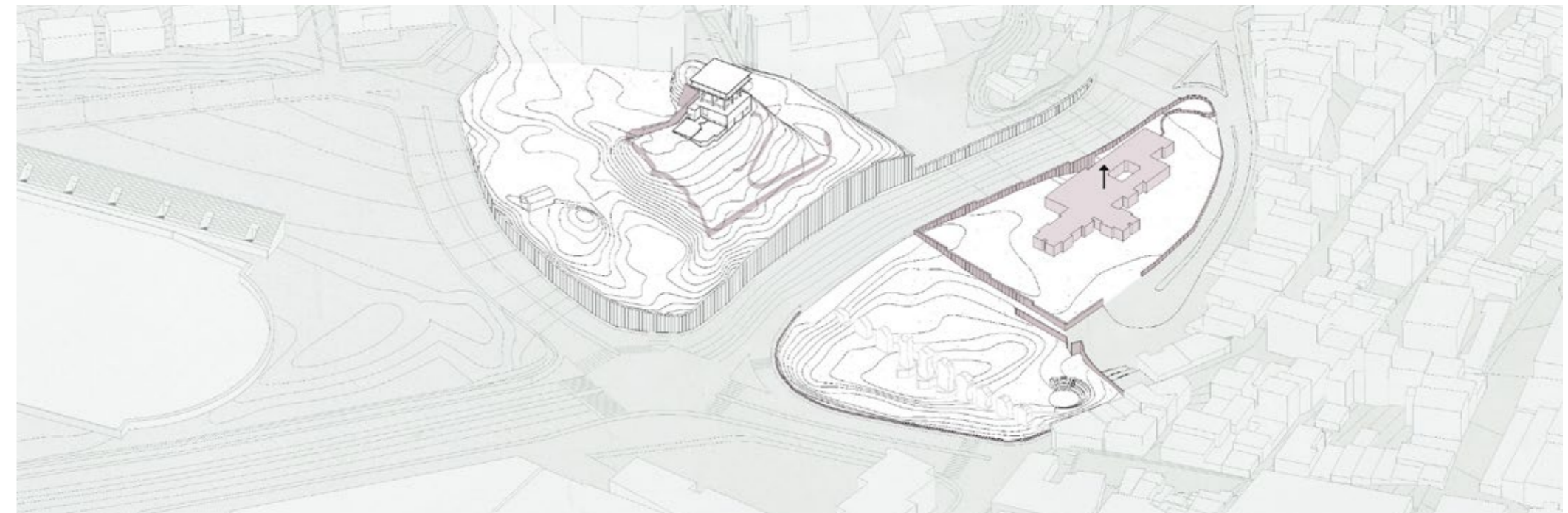
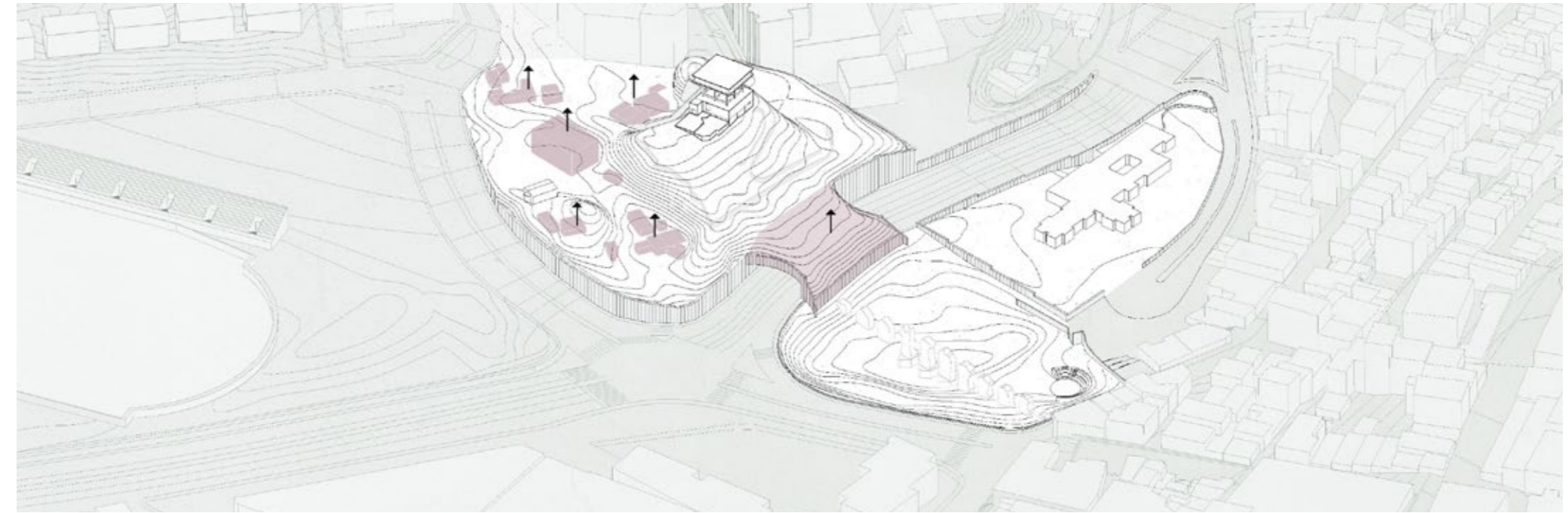
3

Η ψυχιατρική κλινική που ανεγέρθηκε το 200 και βρίσκεται στο όριο της πόλης, ως μια νησίδα στα ξέφτια της, χτισμένη πάνω από την καλυμμένη κοίτη του Ποδονίφτη. Λειτουργεί ως παράρτημα του Κωνσταντοπούλειου Νοσοκομείου χωρίς να υπάρχει όμως κάποια ουσιαστική σύνδεση μεταξύ τους, καθώς η οδός Εθνικής Αντιστάσεως τα διαχωρίζει. Όσον αφορά την χωροθέτησή της σε σχέση με τον αστικό ιστό, το κτίριο της ψυχιατρικής έχει τοποθετηθεί πάνω στην ακμή δύο δρόμων, μιας ταχείας κυκλοφορίας εκείνη της Εθνικής αντιστάσεως και μιας χαμηλής, η Στράβωνος. Η νησίδα που δημιουργείται είναι εκτεθειμένη στην οχλαγωγία που προκαλεί η διέλευση των οχημάτων. Αυτή η συνθήκη δεν επηρεάζει θετικά τους ασθενείς, αφού ο θόρυβος δεν βοηθάει στην ψυχική τους ηρεμία. Επίσης, επί της οδού Στράβωνος έχει υψωθεί τοίχιο προς την πλευρά του δρόμου με σκοπό να δημιουργήσει ένα οπτικό εμπόδιο από τις κατοικίες, ενώ μεγάλο μέρος του προαύλιου χώρου λειτουργεί ως χώρος στάθμευσης οχημάτων. Παρά την ύπαρξή ενός γηπέδου μπάσκετ και την οπτική επαφή με τον αρχαιολογικό χώρο των πεσσών, ο εξωτερικός χώρος δεν χρησιμοποιείται από τους ασθενείς. Η ψυχιατρική μοιάζει να είναι απομονωμένη από την πόλη αλλά και το νοσοκομείο, και οι συνθήκες δεν είναι οι καταλληλότερες για του θεραπευόμενους.

Στο πλαίσιο της εργασίας αυτής, στόχος ήταν να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο οι μνήμες που φέρει ένας τόπος συνυπάρχουν σε ένα τοπίο και πώς μπορούν να ερμηνευθούν μέσα στο αστικό πλέον περιβάλλον. Στον αντίποδα του διαχωρισμού, βασική επιδίωξη ήταν η άμβλυση των σκληρών ορίων και η αλληλοπεριχώρηση του δομημένου περιβάλλοντος με το πράσινο αυτό πόλο. Λαμβάνοντας υπόψιν τα παραπάνω, αποφασίστηκε η αφαίρεση της κλινικής.

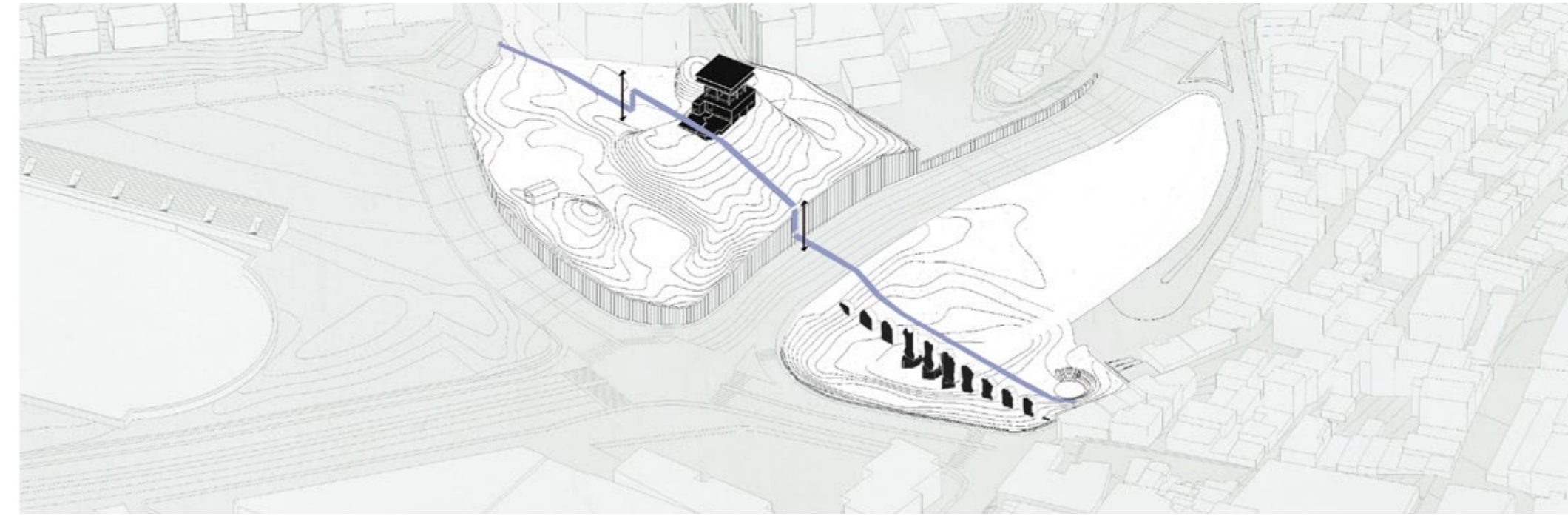
4

Η διάνοιξη του δρόμου τον 20ό αιώνα έγινε χωρίς να ληφθεί υπόψιν η εν γενεί διατήρηση της μορφής του λόφου, η υδατογέφυρα και η μεταξύ τους σχέση. Γι' αυτό το λόγο, η οδός Εθνικής Αντιστάσεως υπογειοποιείται τμηματικά, ώστε το επίπεδο της πόλης να γίνει πιο φιλικό στον περιπατητή και για την καλύτερη πεζοπορική ένωση της νότιας με τη βόρεια πλευρά της Νέας Ιωνίας. Αυτή, λοιπόν, η ανάγκη μιας ομαλής μετάβασης των επιπέδων οδήγησε στη λύση της σημειακής υπογειοποίησης του δρόμου. Ο ελεύθερος από οχήματα χώρος που προκύπτει στο επίπεδο της πόλης λειτουργεί ως προέκταση του δημόσιου χώρου.

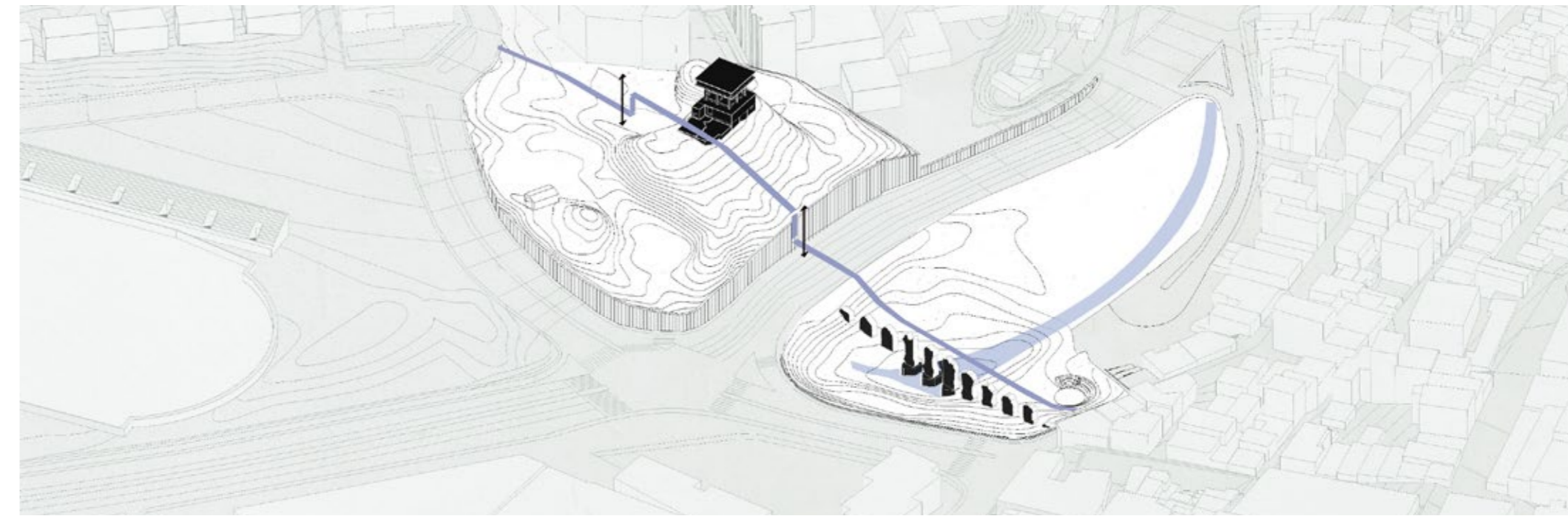
5

Επαναφέρεται ο άξονας των πεσσών και η ροϊκότητα του με τη μορφή μιας γραμμικής πορείας η οποία συνδέει την κοίτη με το λόφο. Η παραλληλία της κίνησης με τον άξονα των πεσσών, επιδιώκει να τον τονίσει και να επαναφέρει την χάραξη στην πόλη. Ταυτόχρονα, λειτουργεί ως αρτηρία που συνδέει τα δύο μνημεία μεταξύ τους.

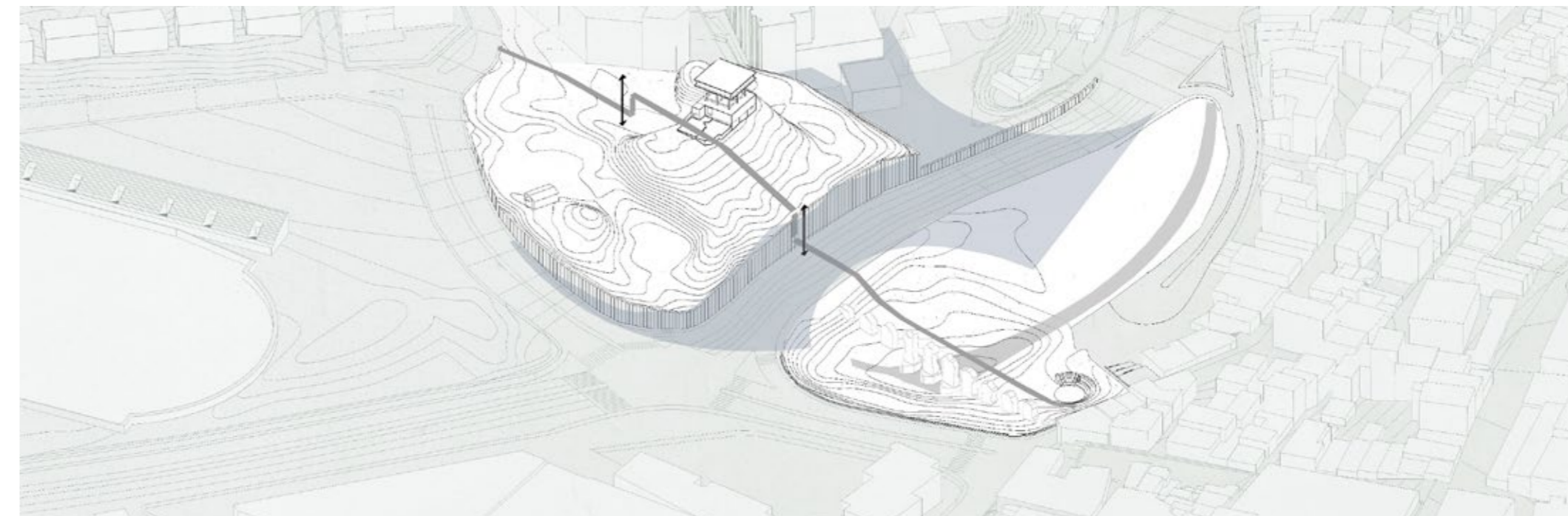
6

Επιπλέον, προτείνεται η αποκάλυψη της ροής του Ποδονίφτη με χάραξη που περνά ανάμεσα στους αρχαίους πεσσούς ώστε να επανεμφανιστεί η αρχική σχέση που είχε με το μνημείο στο χώρο. Έτσι, επαναφέρεται η καθετότητα μεταξύ των χαράξεων πεσσών και ρέματος.

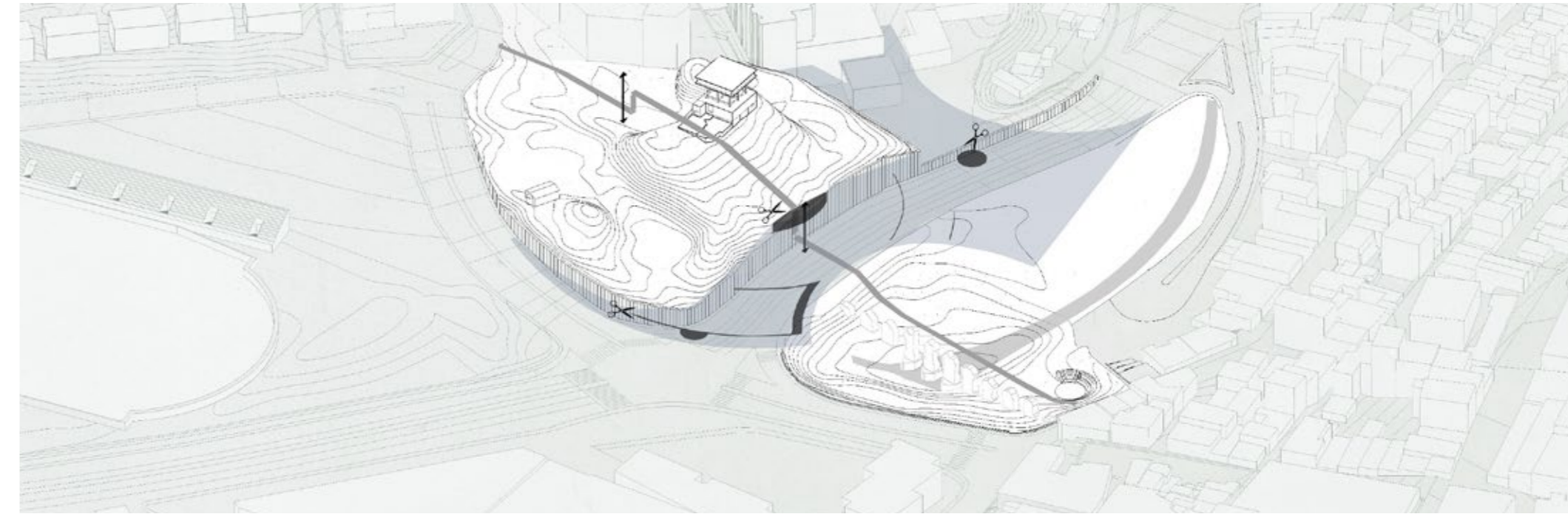
7

Μια νέα επιφάνεια αναπτύσσεται ως στοιχείο σύνδεσης των διαφορετικών επίπεδων. η επιφάνεια είναι φυτεμένη και διαμορφώνεται από δακτυλίους. Αποτελεί στοιχείο επούλωσης της πληγής που υπέστη ο λόφος. Κάτω από τη φυτεμένη αυτή επιφάνεια διαμορφώνεται ένας ημιυπαίθριος δημόσιος χώρος στοάς με κάδρο τους πεσσούς. των πεσσών, ο εξωτερικός χώρος δεν χρησιμοποιείται από τους ασθενείς.

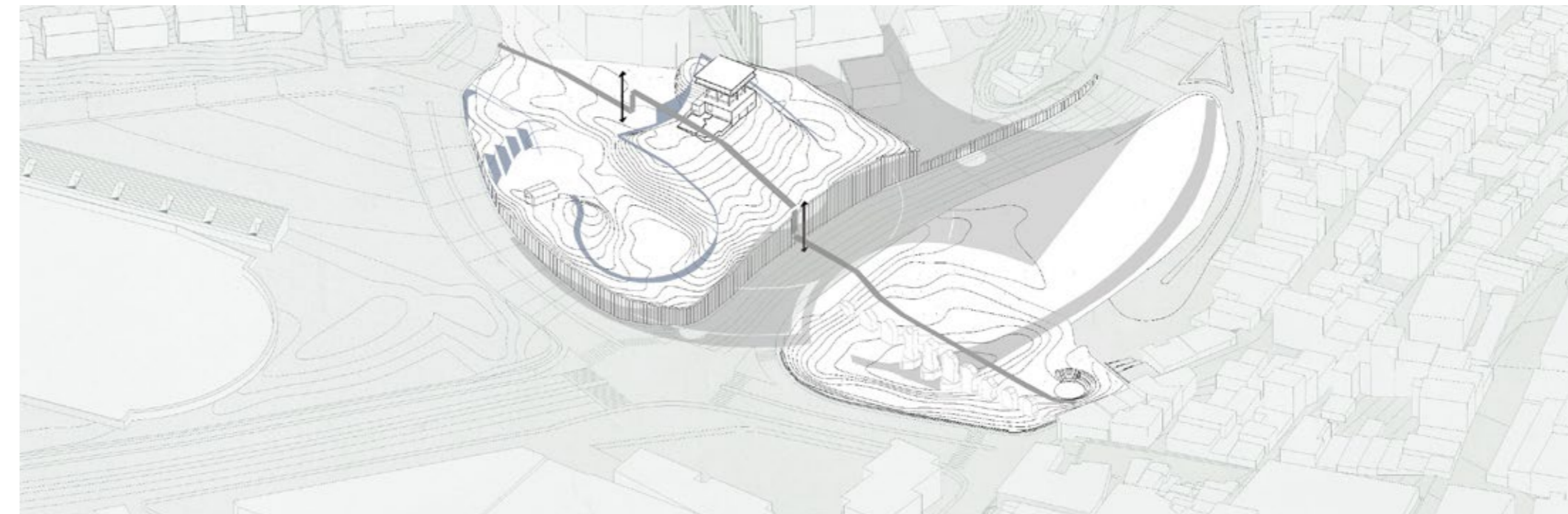
8

Σχισμές και οπές επί της επιφανείας επιτρέπουν τον φυσικό φωτισμό και αερισμό του ημιυπαίθριου χώρου, επιτρέποντας, ταυτόχρονα, και την ανάπτυξη της κάθετης κίνησης που ενώνει τις δύο στάθμες.

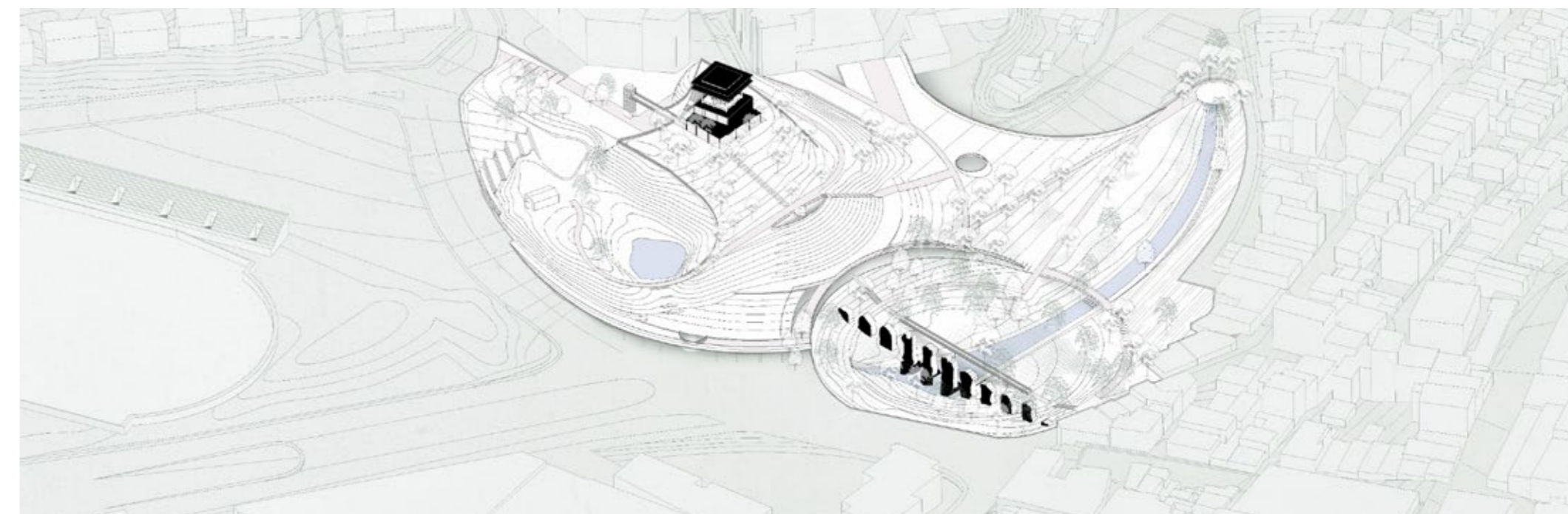
9

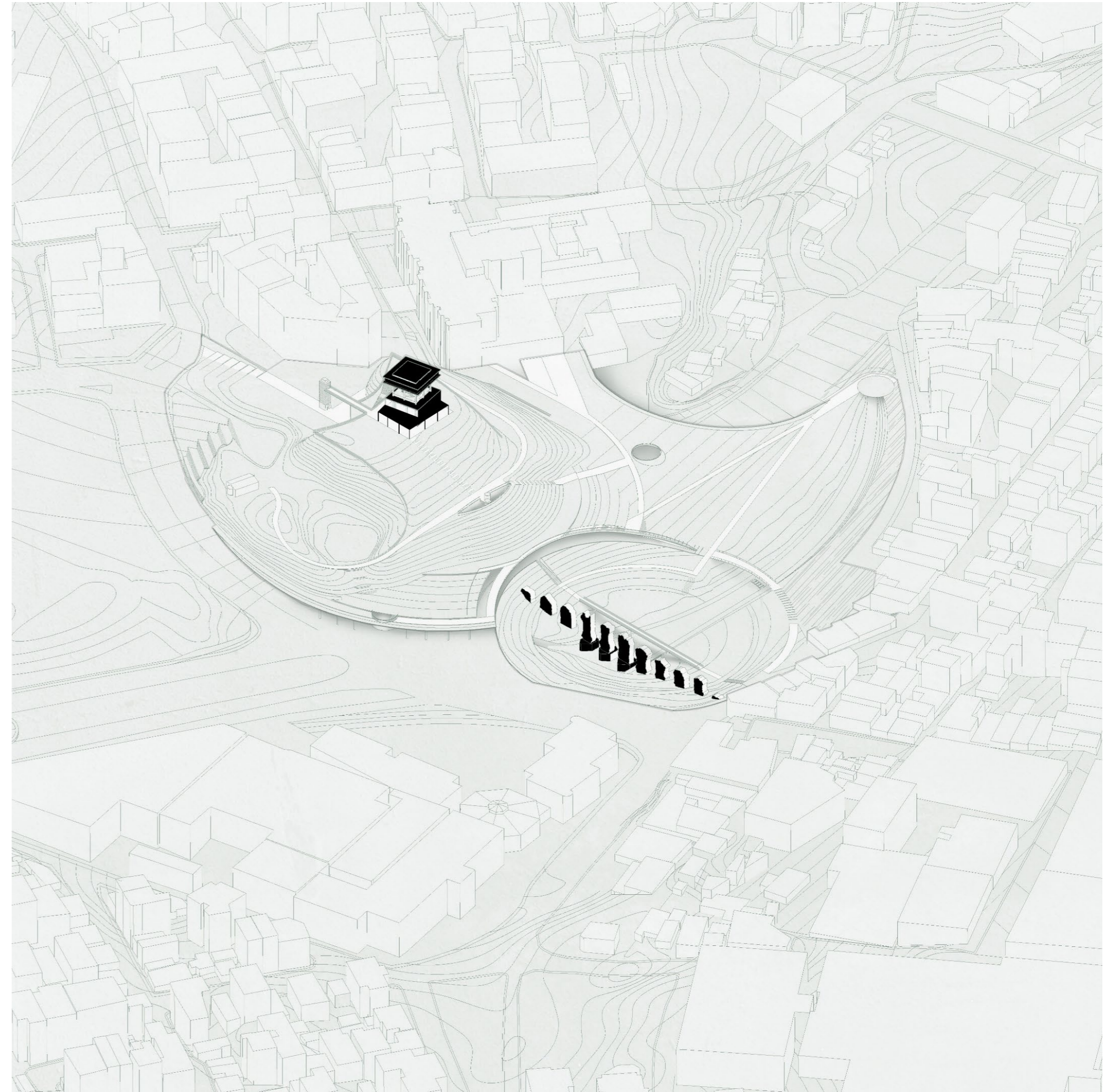
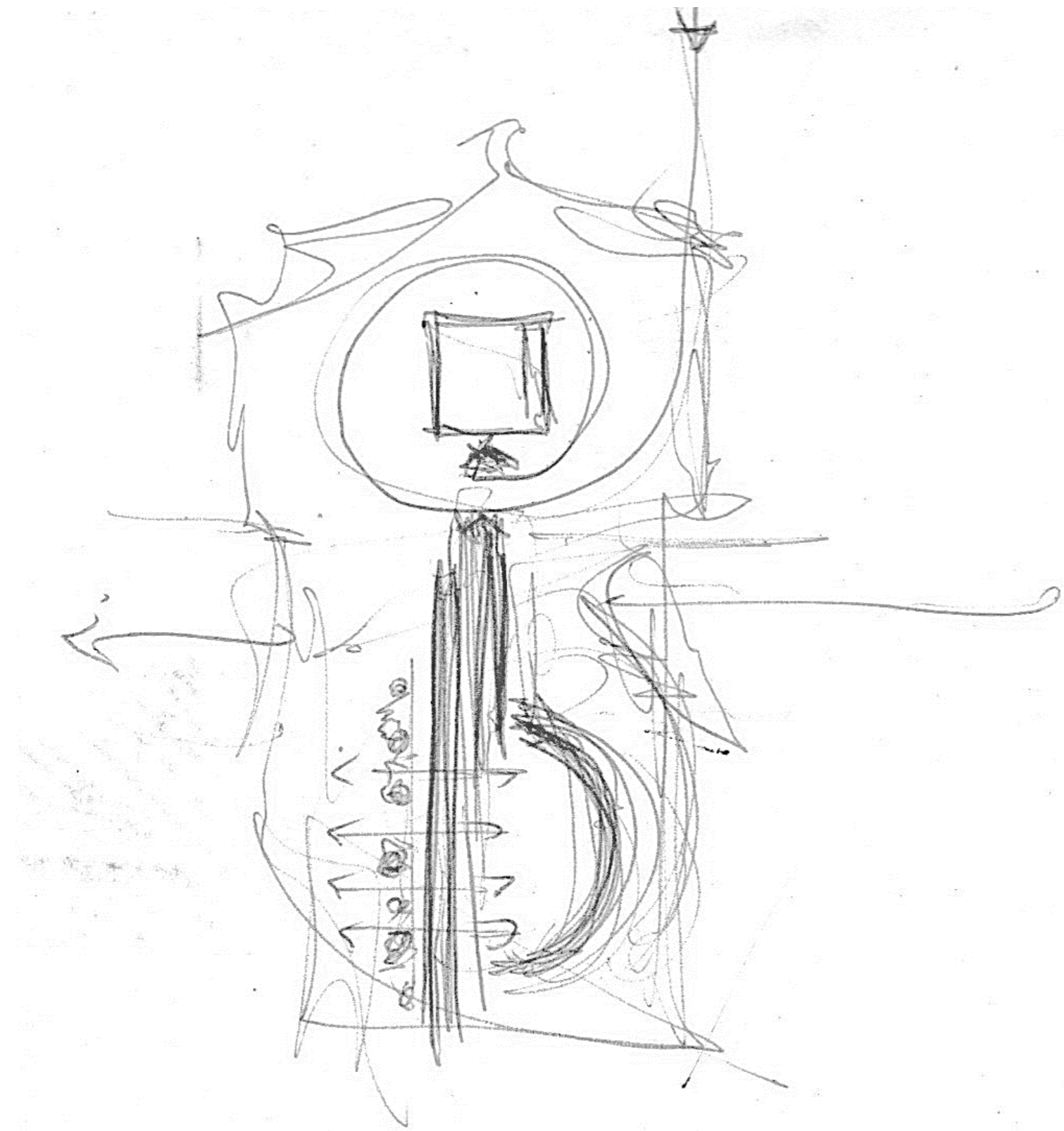
Στο νότιο άκρο του λόφου η λαξευμένη περιοχή διατηρείται ως πληγή, η οποία λειτουργεί ως ένα επίπεδο μετάβασης και εισόδου προς το λόφο. Μία νέα πορεία εγγράφει το χείλος του κρατήρα λάξευσης, υπογραμμίζοντας τις παρεμβάσεις που υπέστη ο λόφος .

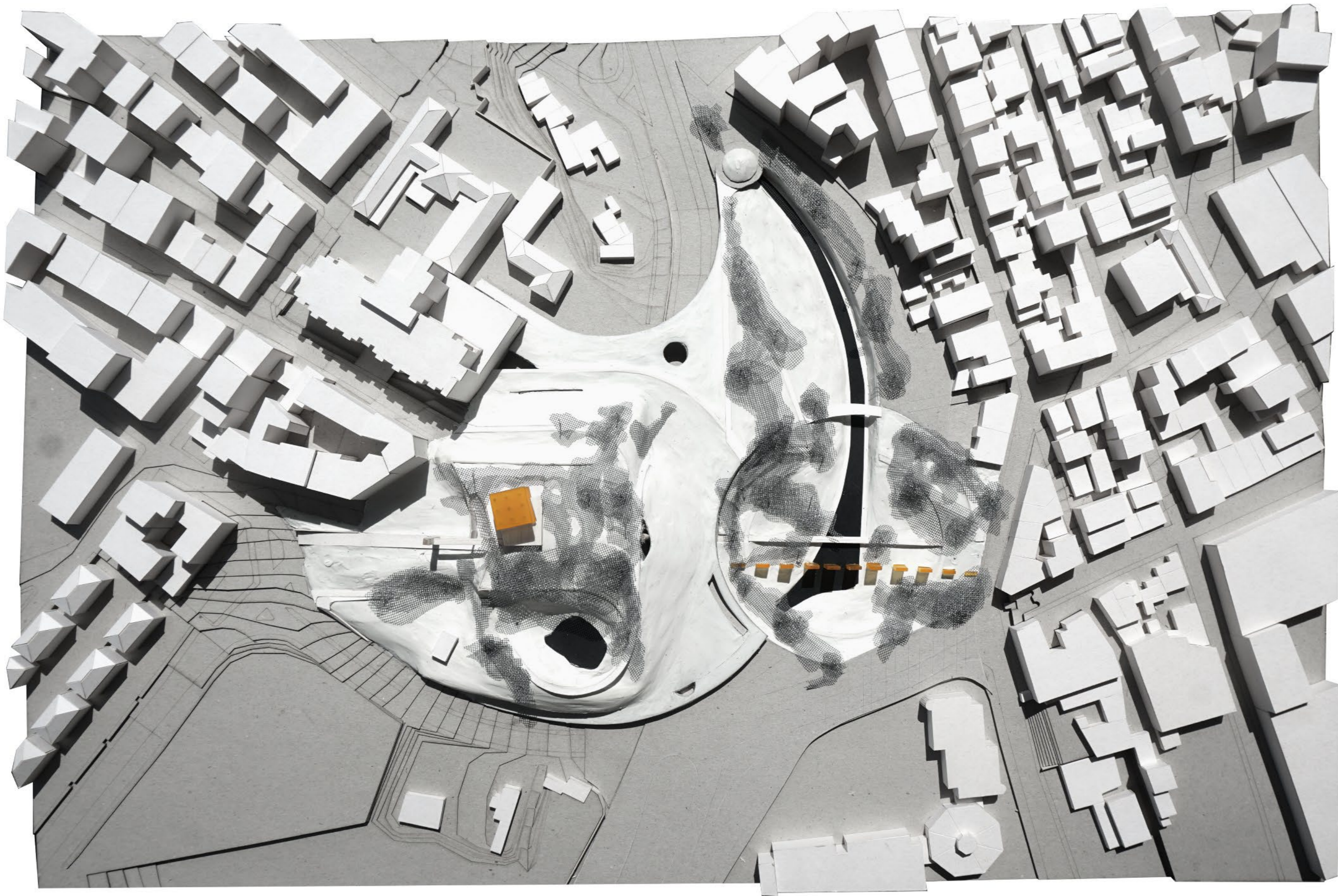
10

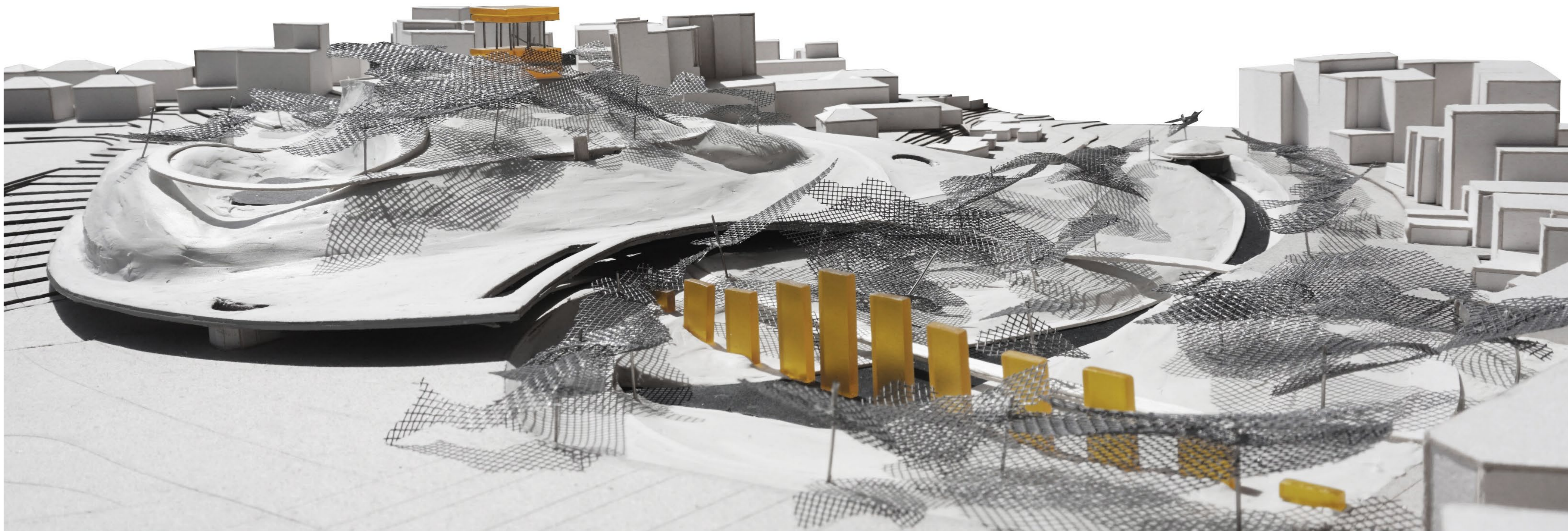
Με αυτόν τον τρόπο, λοιπόν, ο λόφος ορίζεται ξανά ως σημείο αναφοράς στην πόλη έχοντας ως απόληξη την δεξαμενή νερού στο ψηλότερο σημείο του.

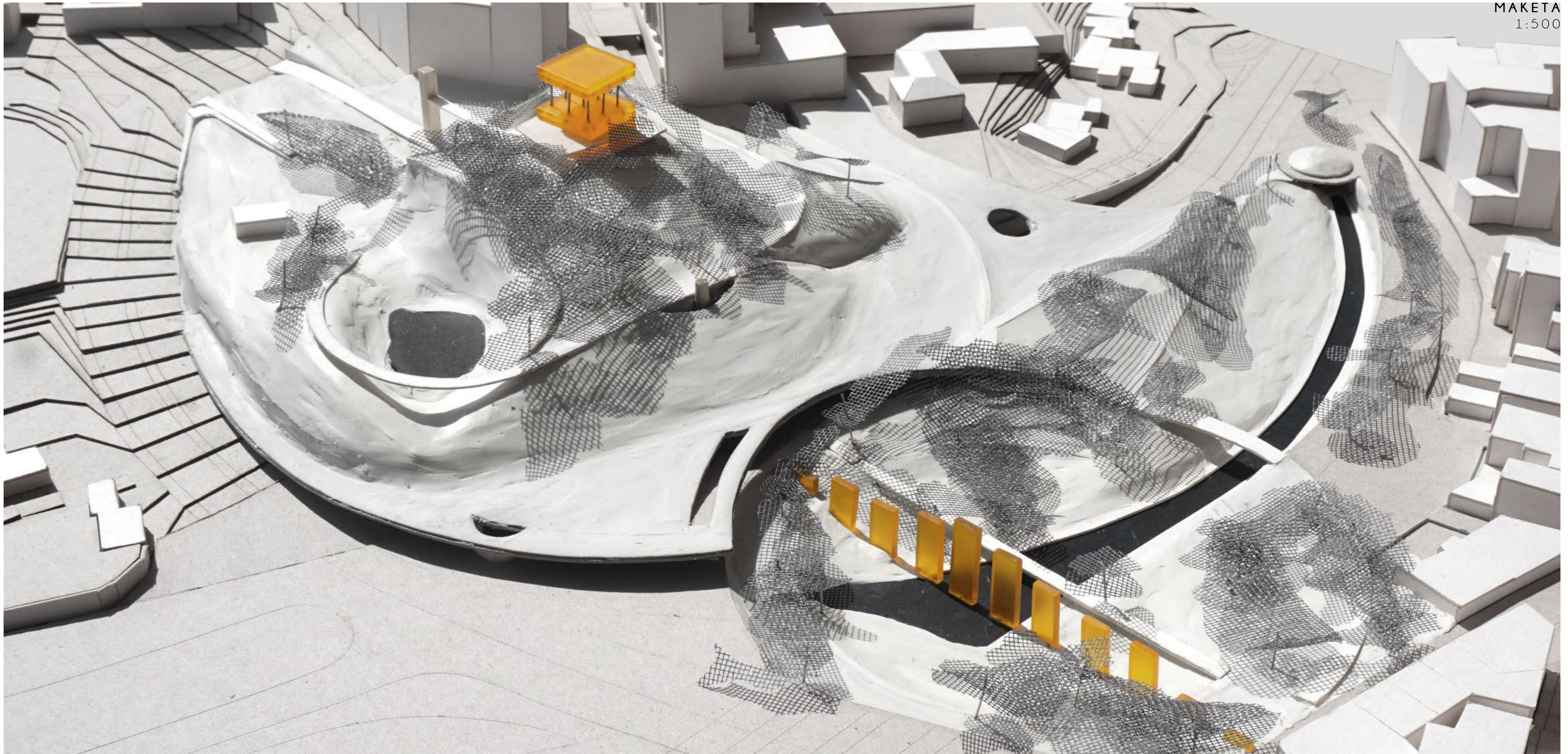

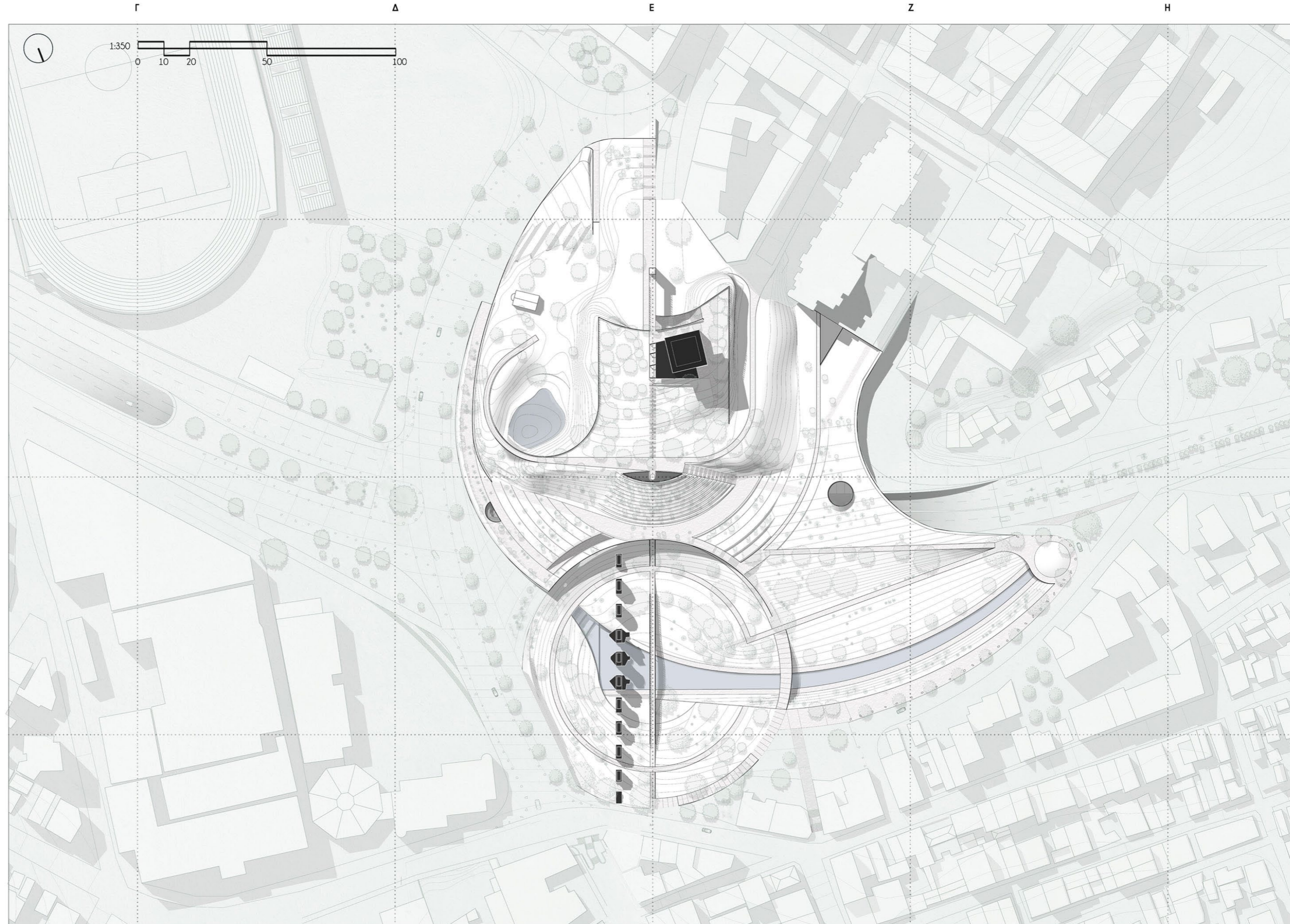
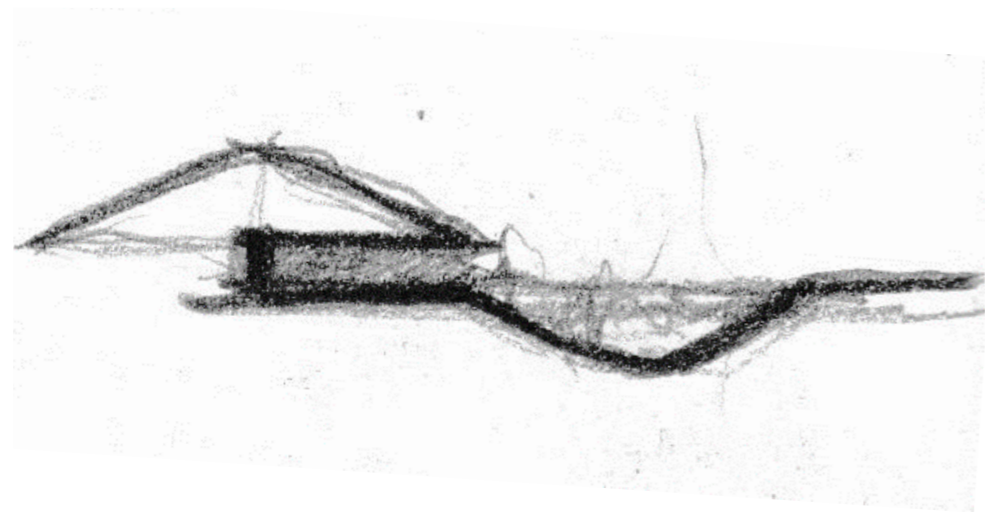

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ - Masterplan

Στην γενική κάτοψη όλα τα παραπάνω στάδια οργανώνονται δημιουργώντας μια πράσινη γεφύρωση στην καρδιά της πόλης. Η νέα διαμόρφωση ανοίγεται προς τους πολίτες, λειτουργώντας ως πνεύμονας πρασίνου

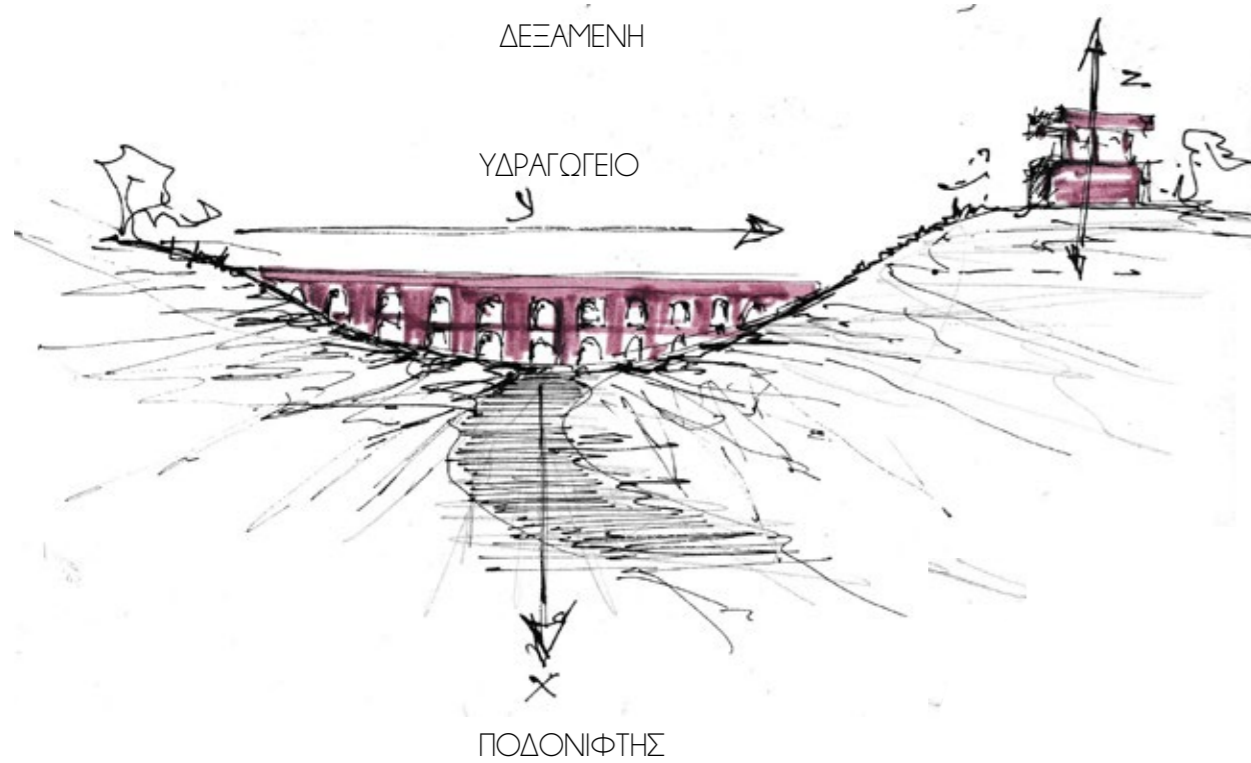
Το σημείο μαζί με τις ήδη υπάρχον χρήσεις του αθλητισμού, της εκπαίδευσης και της τέχνης λειτουργεί ως ένας πόλος πολιτισμού, που επιδιώκει την ώσμωση χρήσεως. Αυτή η ώσμωση προσπαθεί να επιτευχθεί και με το νοσοκομείο το οποίο προεκτείνεται και συνδέεται λειτουργικά με την σύνθεση.

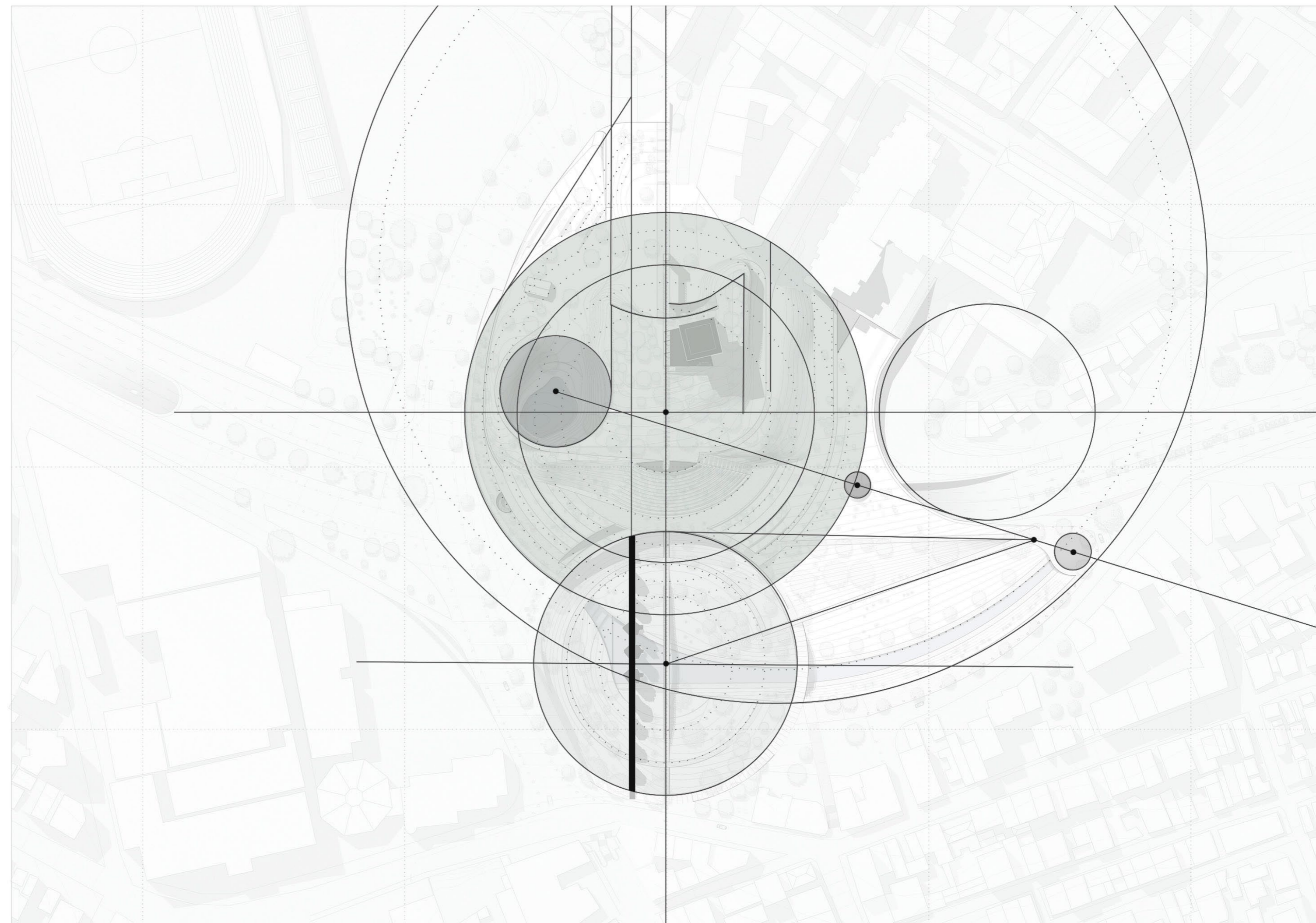
ΧΑΡΑΞΕΙΣ - ΑΞΟΝΕΣ

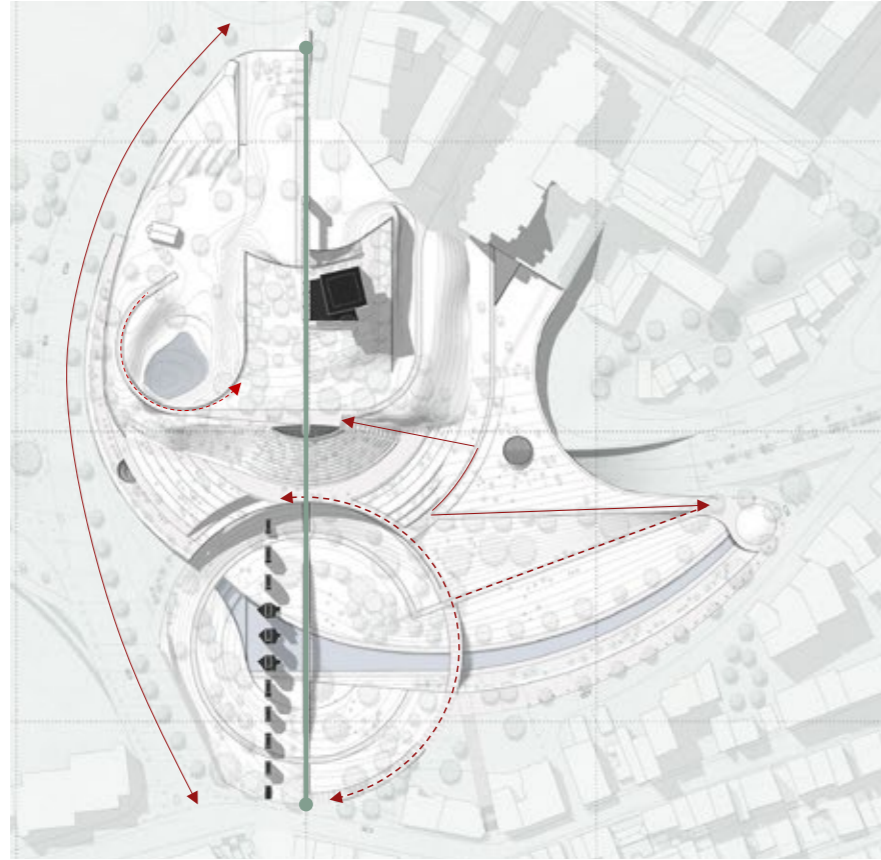
Η πορεία του νερού και η κίνηση του πραγματοποιούνται σε τρεις άξονες στο χώρο XYZ.

Η επαναφορά και ο τονισμός αυτών των αξόνων στην πόλη αποτέλεσε ένα από τα βασικά εργαλεία της συνθετικής επίλυσης του θέματος.

Ο χώρος οργανώθηκε έπειτα από ανάγνωση των γεωμορφολογικών χαρακτηριστικών και των αξόνων της περιοχής. Ο επαναπροσδιορισμός του λόφου και της κοίτης σε μορφή τεμνόμενων κύκλων μαζί με τον άξονα των πεσσών δημιούργησαν την συγκεκριμένη σχέση χαραξέων με βάση των οποίων προσεγγίστηκε η συνθετική επίλυση του θέματος.

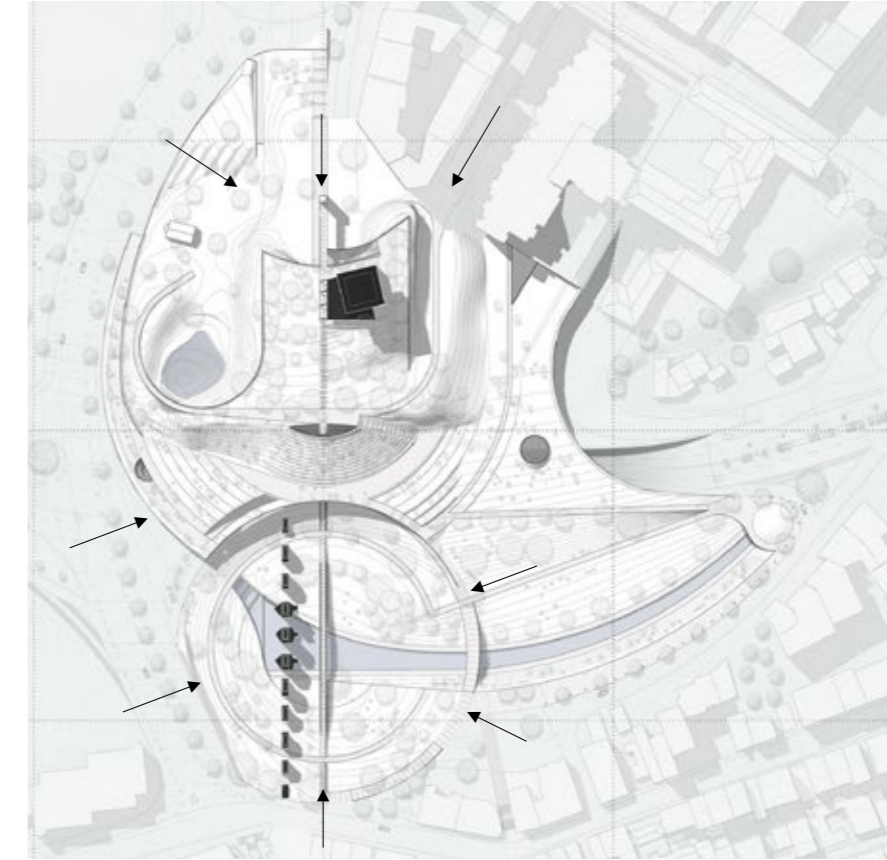
Ο άξονας του υδραγωγείου επεκτείνεται στο χώρο επαναφέροντας τη ροή της κίνησης, η οποία μεταφράζεται σε μια πεζογέφυρα παράλληλη και σε απόσταση από τους πεσσούς, που συνδέει τα δυο επίπεδα της πόλης.

Η γραμμική κίνηση λειτουργεί ως αγωγός επικοινωνίας των επιπέδων συνδέοντας το κοίλο με το λόφο αλλά και την δεξαμενή με τους πεσσούς, ταυτόχρονα αποσκοπεί στην παρατήρηση των πεσσών από τον περιπατητή.

Το τόξο της οδού Χρήστου Μάντηκα, ενώ έχει τέσσερις λωρίδες χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο ως χώρος στάθμευσης οχημάτων και λεωφορείων. Για να ενισχυθεί η πεζοδρόμηση του, οι 4 λωρίδες κυκλοφορίας που χρησιμοποιούνται από το αυτοκίνητο μειώνονται σε 2. Το επίπεδο του πεζόδρομου με εκείνο των οχημάτων δεν διαφοροποιείται πάρα μόνο με την τοποθέτηση κατά διαστήματα ακανόνιστων πετρών που θα λειτουργούν ως όριο. Αυτή η ενιαία αντιμετώπιση του επιπέδου έχει ως σκοπό την ενοποίηση της περιοχής με τις γειτνιάζουσες χρήσεις, ταυτόχρονα εφιστά την προσοχή στους οδηγούς δίνοντας προτεραιότητα στο πεζό. Ο άξονας αυτός καλύπτεται στο σύνολό του με πλίνθινα πλακίδια σε απόσταση, υλικό που εισχωρεί και στον ημιυπαίθριο χώρο της στοάς ενισχύοντας περαιτέρω την ενιαία εντύπωση του χώρου

Η περιοχή της κοίτης του ρέματος ορίζεται από μια ημικυκλική πορεία όπου εγγράφονται οι πεσσοί και η πεζογέφυρα. Από αυτή την πορεία προσεγγίζετε το εσωτερικό της κοίτης αλλά και ο λόφος. Η πορεία αυτή ενεργοποιείται ως μετάβαση ανάμεσα στην πόλη με την κοίτη. Επιπλέον η κίνηση που διαμορφώνεται γύρω από το μνημείο επιδιώκει την ανάδειξη του επιτρέποντας την περιμετρική παρατήρησή του από τον περιπατητή. Πρόθεση είναι η υδατογέφυρα που εγγράφεται να λειτουργεί ως ένα ανοικτό έκθεμα μέσα στη πόλη. Ταυτόχρονα, όμως, αυτό το έκθεμα λειτουργεί συνδυαστικά με τον υπόλοιπο ανοικτό δημόσιο χώρο και όχι σε μία κλειστή, προστατευόμενη περιοχή υπό τη συνηθισμένη έννοια του αρχαιολογικού χώρου.

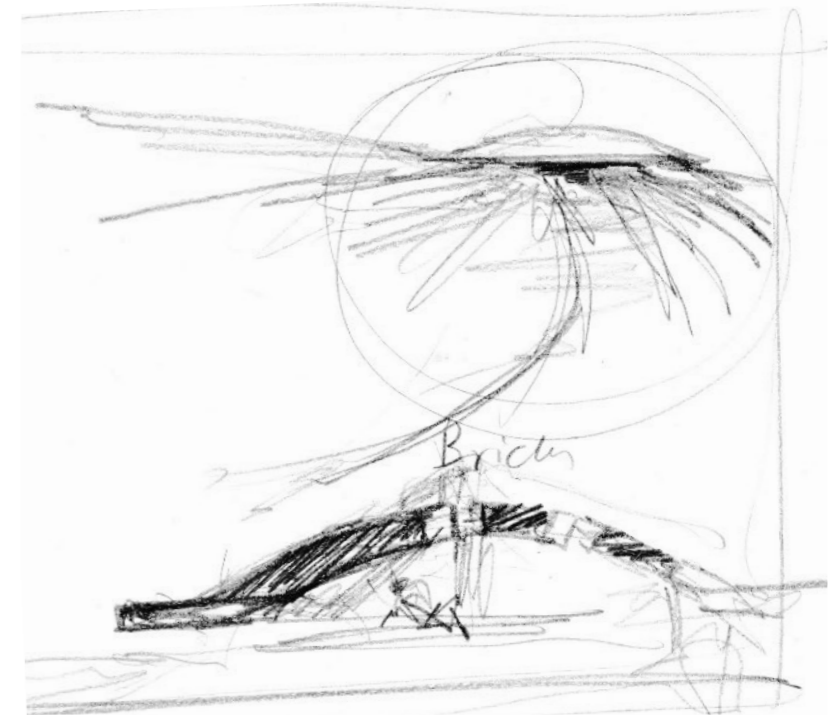
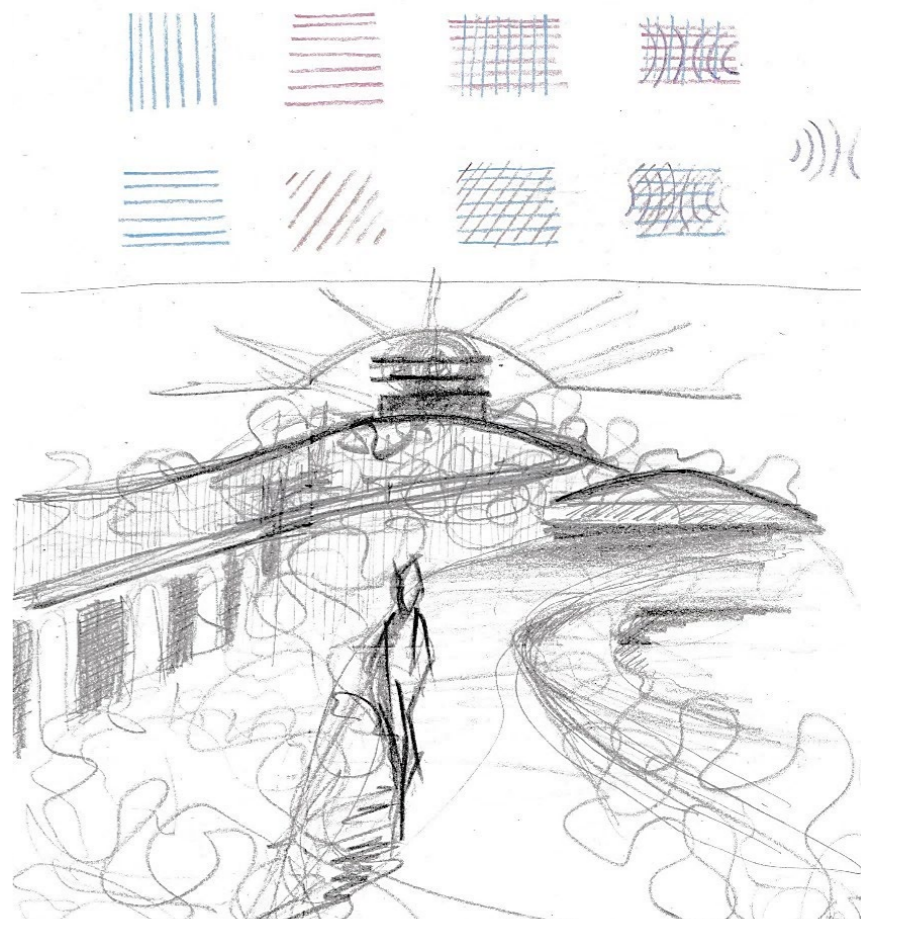
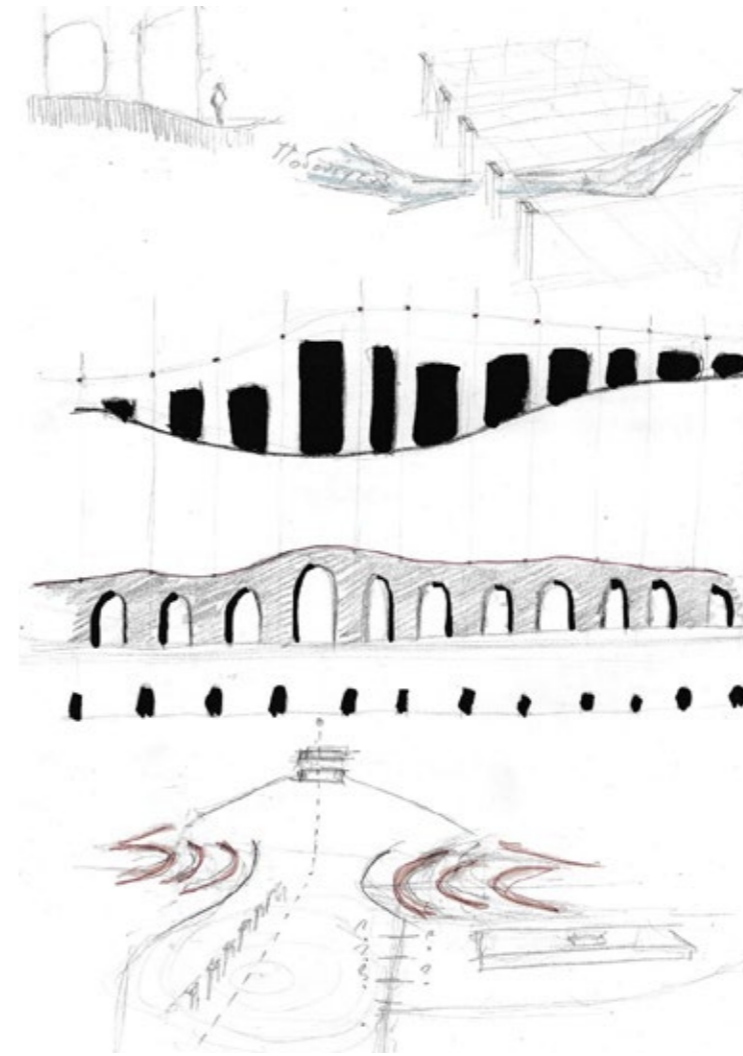
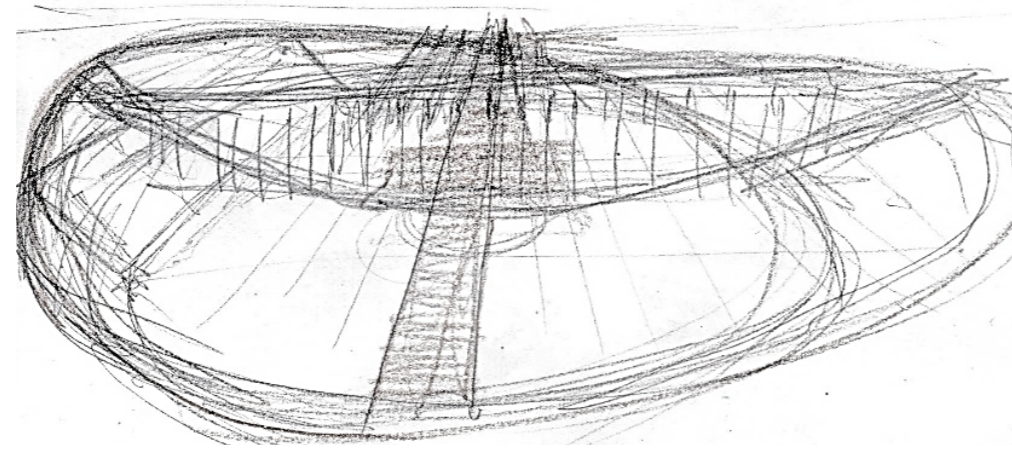
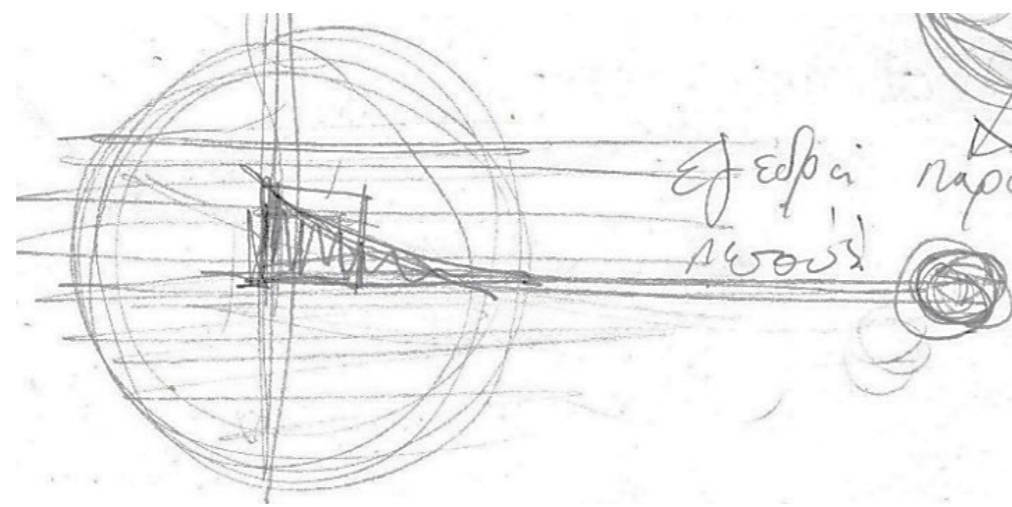
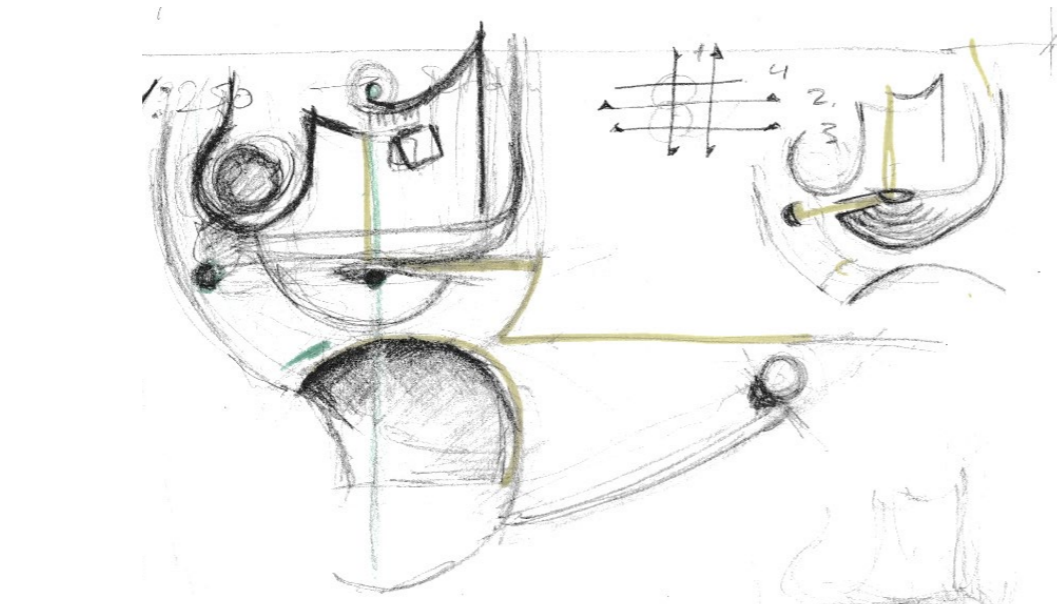
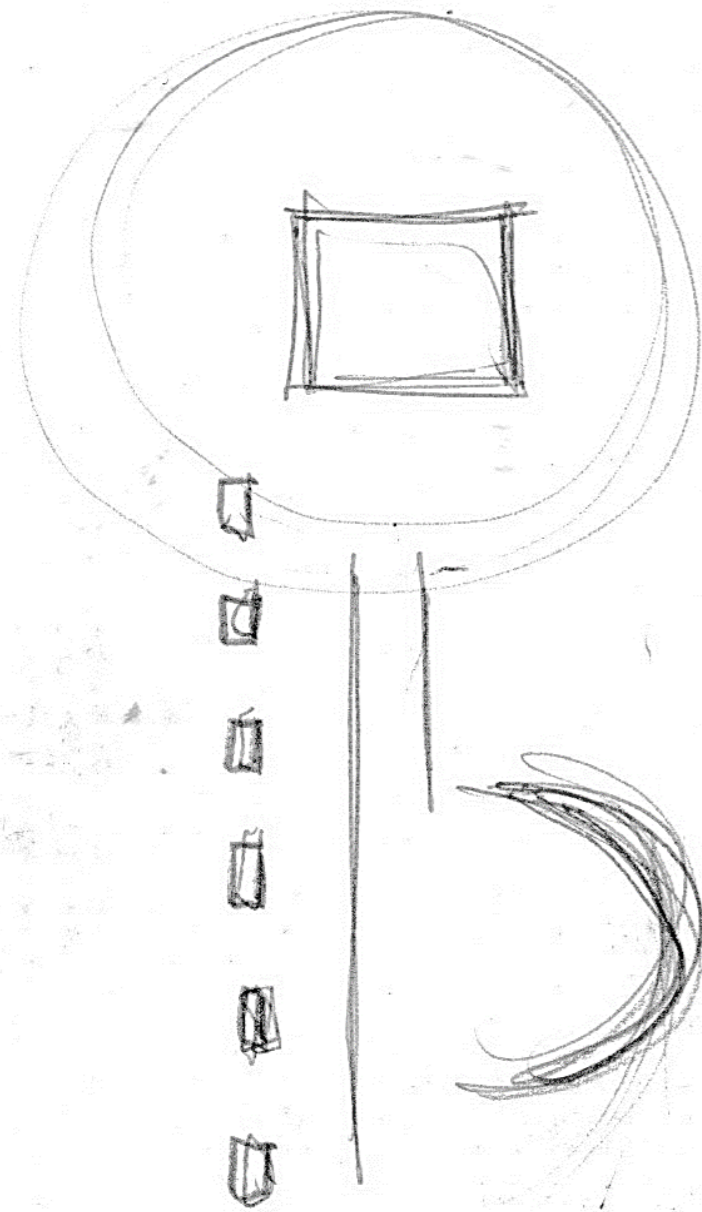
Στα δυτικά η πλαγιά που ενοποιεί το Ποδονίφτη με το λόφο έχει τον χαρακτήρα της ομαλής ανάβασης και μεγάλης πορείας που λειτουργεί ως γραμμική συνέχεια του πεζοδρομίου επί της Εθνικής αντιστάσεως.

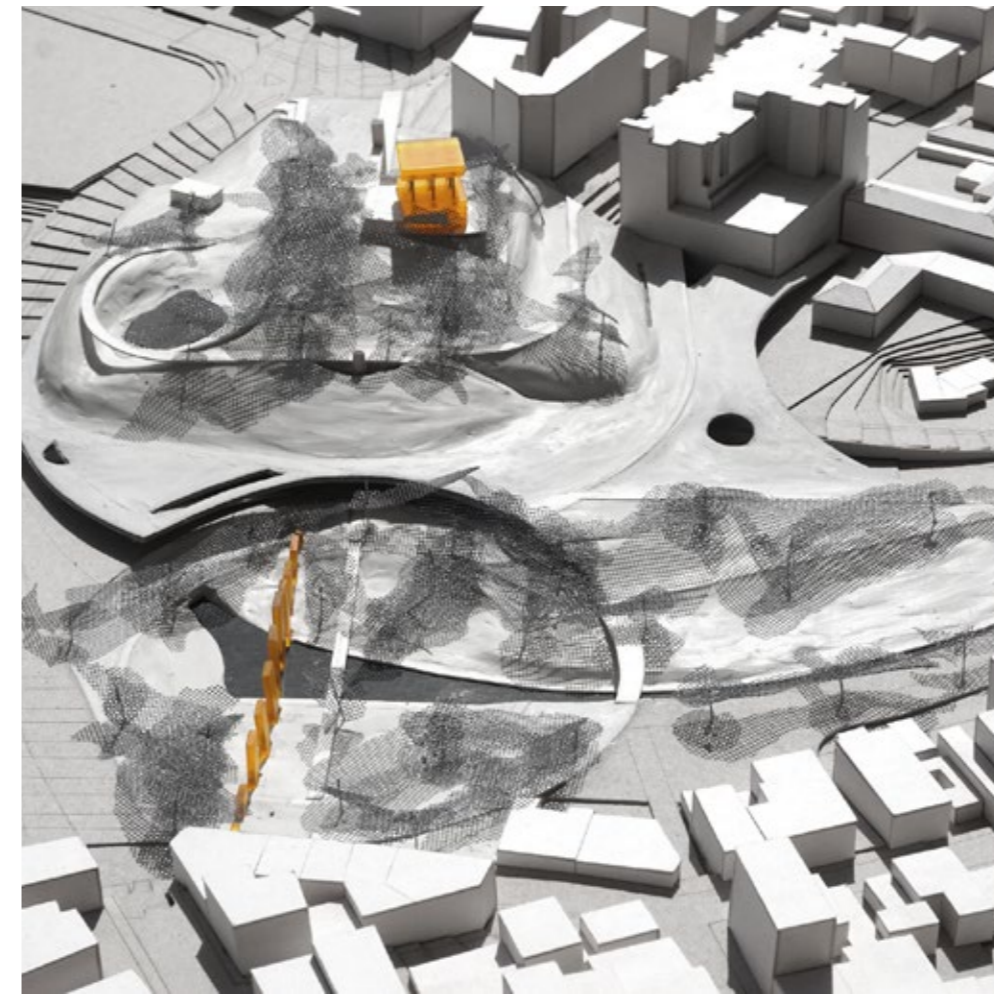
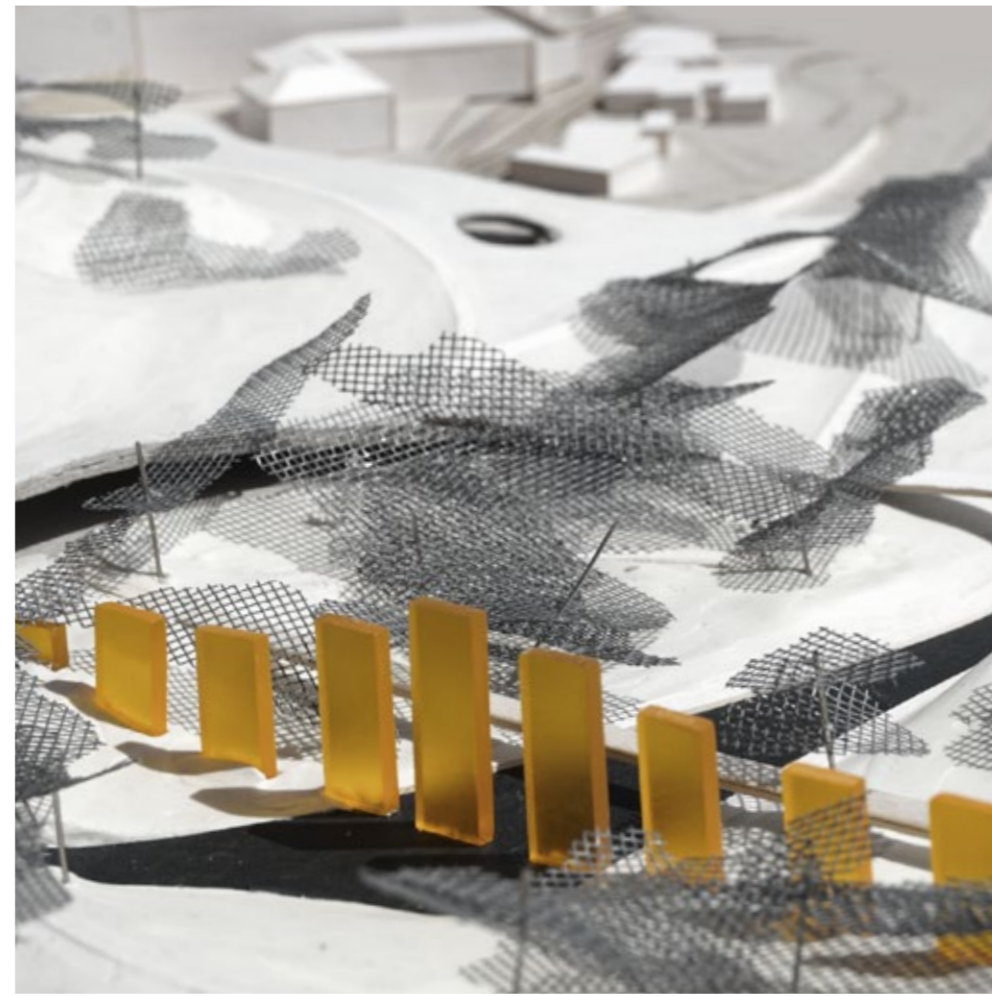
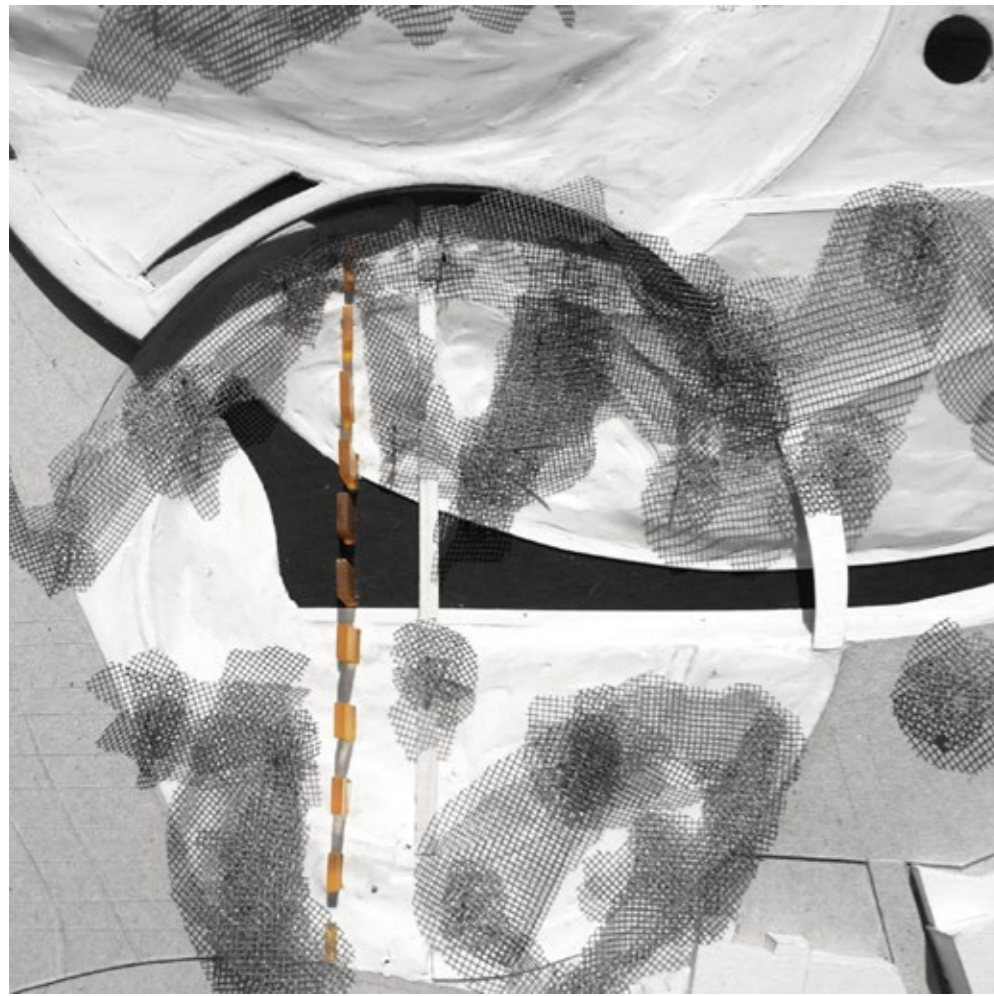

Από την Ελευθερούπολη η περιοχή ανοίγεται σε όλη της την περίμετρο, ενθαρρύνοντας την είσοδο στην περιοχή.

Η πρόσβαση στο λόφο από τη Σαφράμπολη πραγματοποιείται από τρεις πορείες:

- Είτε ακολουθώντας τον άξονα της υδατογέφυρας, όπου ένας ανελκυστήρας ή μια κλίμακά οδηγούν τον περιπατητή στην δεξαμενή,
- Είτε από την κυκλική πορεία που εγγράφει το χείλος του κρατήρα του λατομείου
- Είτε από την οδό Κωνσταντοπούλου

ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ + -0,0

Στη κάτοψη της στοάς διαβάζεται η σχέση του υπογειοποιημένου δρόμου με τον νέο δημόσιο χώρο αλλά και η ένωση του επιπέδου αυτού με τις λειτουργίες του νοσοκομείου.

Ο χώρος κάτω από τη νέα επιφάνεια χωρίζεται σε τρεις ενότητες χωρικά αλλά και λειτουργικά:

Ενότητα 1. Στην περιοχή της αγοράς ταπήτων

Ενότητα 2. Στον χώρο του θόλου που λειτουργεί ως ημιυπαίθρια πλατεία και

Ενότητα 3. Το εργαστήριο υφαντουργίας

ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ενότητα 1

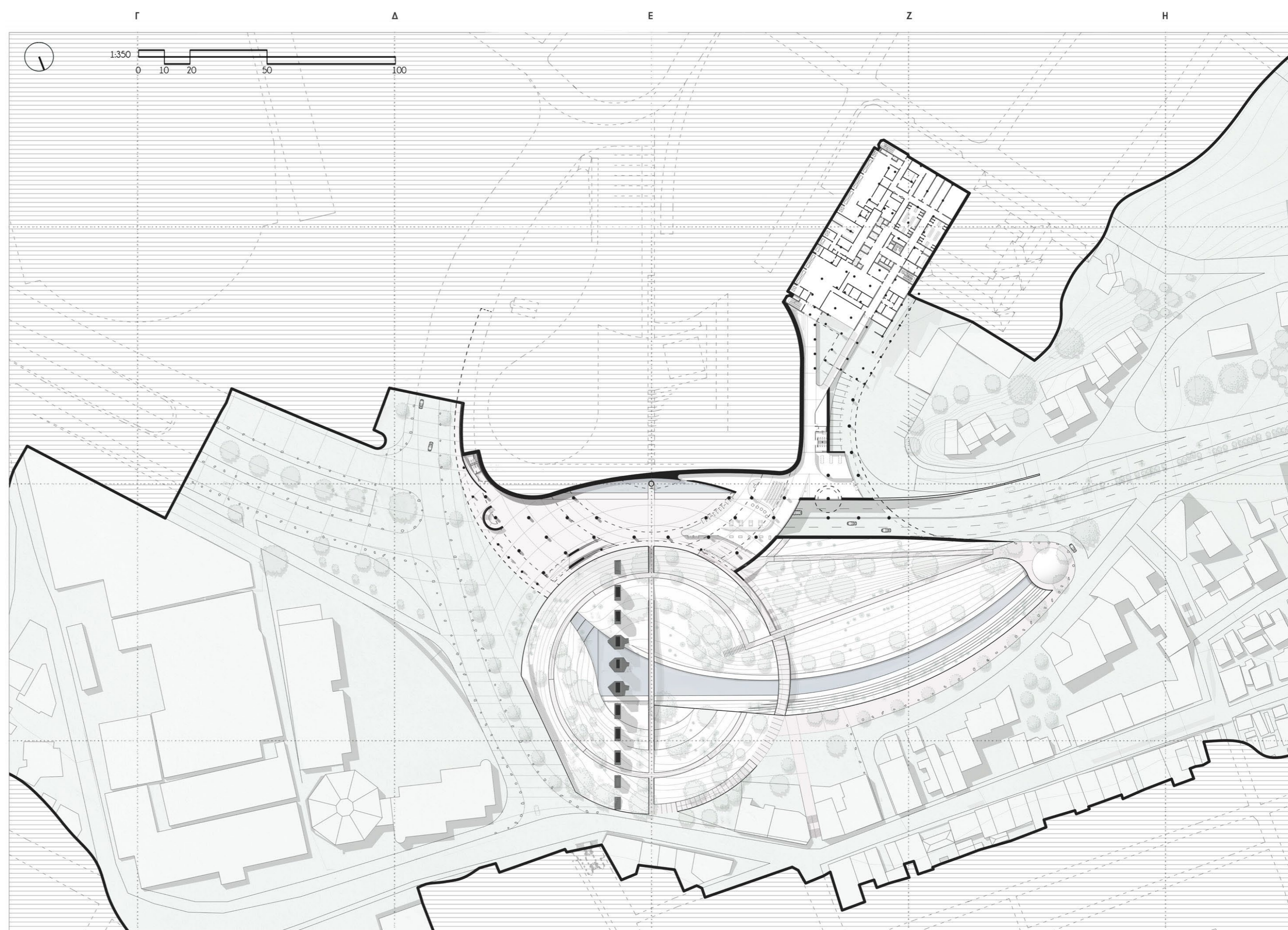
1. Αγορά ταπήτων	1.050 τμ
2. Δημόσια Αποχωρητήρια	71 τμ
3. Κλίμακα και Ράμπα σύνδεσης με το Δόφο	30+90=120 τμ

Ενότητα 2

1. Ημιυπαίθρια πλατεία	477 τμ
2. Υδάτινη επιφάνεια	226 τμ

Ενότητα 3

1. Σημείο Ενημέρωσης Υδατογέφυρας	140 τμ
2. Εργαστήρι Υφαντουργίας	1.092 τμ
- Χώρος Εισόδου + Γραμματεία	177 τμ
- Εργαστήρι Αργαλειών	300 τμ
- Εργαστήρι κάθετης ύφανσης + Χώρος έκθεσης	140 τμ
- Χώρος ομιλιών	125 τμ
- Αίθουσα διδασκαλίας	115 τμ
- Αποθήκευση	45 τμ
- Αποχωρητήρια	50 τμ
- Αναψυκτήριο	40 τμ
- Αίθριο	100 τμ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

ΑΓΟΡΑ

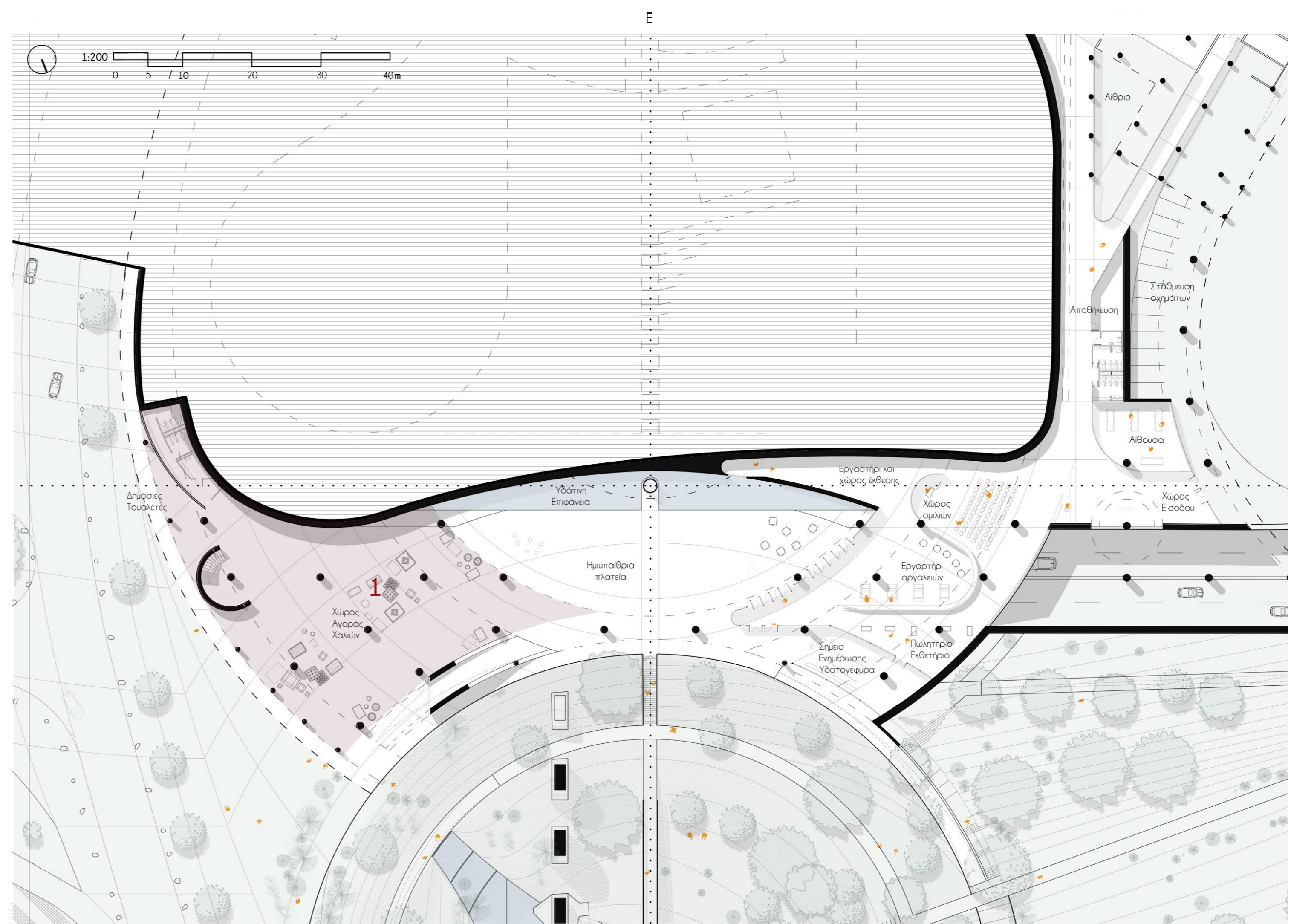
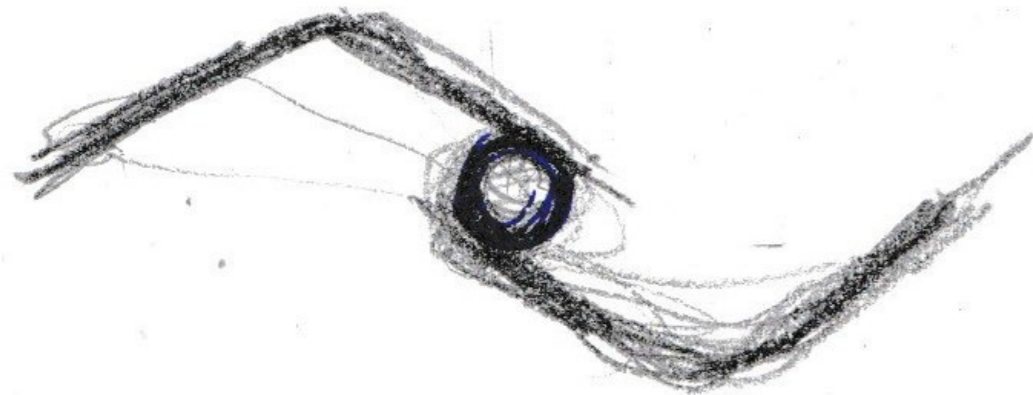
Η αγορά χαλιών είναι χωροθετημένη στα ανατολικά, υπό τη μορφή υπόστυλης αίθουσας.

Μπορεί να προσεγγιστεί από τον διευρυμένο πεζοδρόμο της οδού Χρήστου Μάντικα και η χρήση της συνδέει τον χώρο με το προσφυγικό παρελθόν της περιοχής φέρνοντας στο προσκήνιο την τέχνη της ταπητουργίας με την οποία είναι άρρηκτα δεμένη η ιστορία της Νέας Ιωνίας και των κατοίκων της.

ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ενότητα 1

1. Αγορά ταπήτων	1.050 τμ
2. Δημόσια Αποχωρητήρια	71τμ
3. Κλίμακα και Ράμπα σύνδεσης με το Δόφο	30+90=120τμ

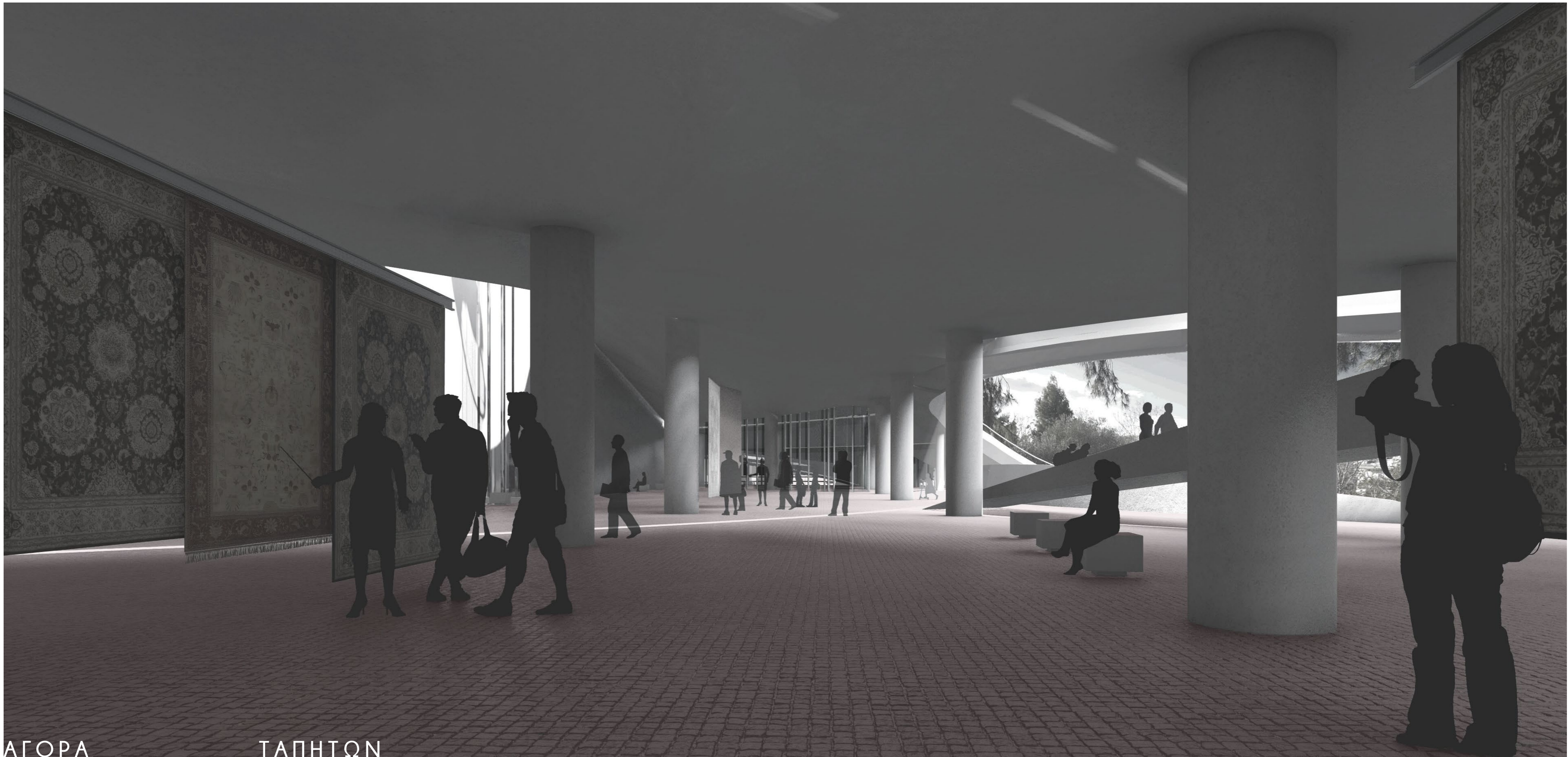

ΕΙΣΟΔΟΣ

ΣΤΟΑΣ

ΑΓΟΡΑ

ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

ΤΑΠΗΤΩΝ

95

96

ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

ΠΛΑΤΕΙΑ

Κεντρικό σημείο συνάντησης κάτω από την φυτεμένη επιφάνεια αποτελεί μια ημιυπαίθρια πλατεία η οποία ορίζεται από έναν ημικυκλικό θόλο ο οποίος από σπή που διαθέτει επιτρέπει στο φως να εισέρχεται στο εσωτερικό. Ο θολός επιπλέον, δημιουργεί μια χωρική σύνδεση με την θολοδομία της ρωμαϊκής αρχιτεκτονικής.

Μέσω μιας υδάτινης επιφάνειας (αναφορά στις δέξαμενες νερού) το φως αντανακλάται στο χώρο δημιουργώντας ποικίλους σχηματισμούς. Πέρα από το φωτισμό του χώρου η σπή επιτρέπει και την ανάβαση στον λόφο μέσω ενός δημόσιου ανελκυστήρα.

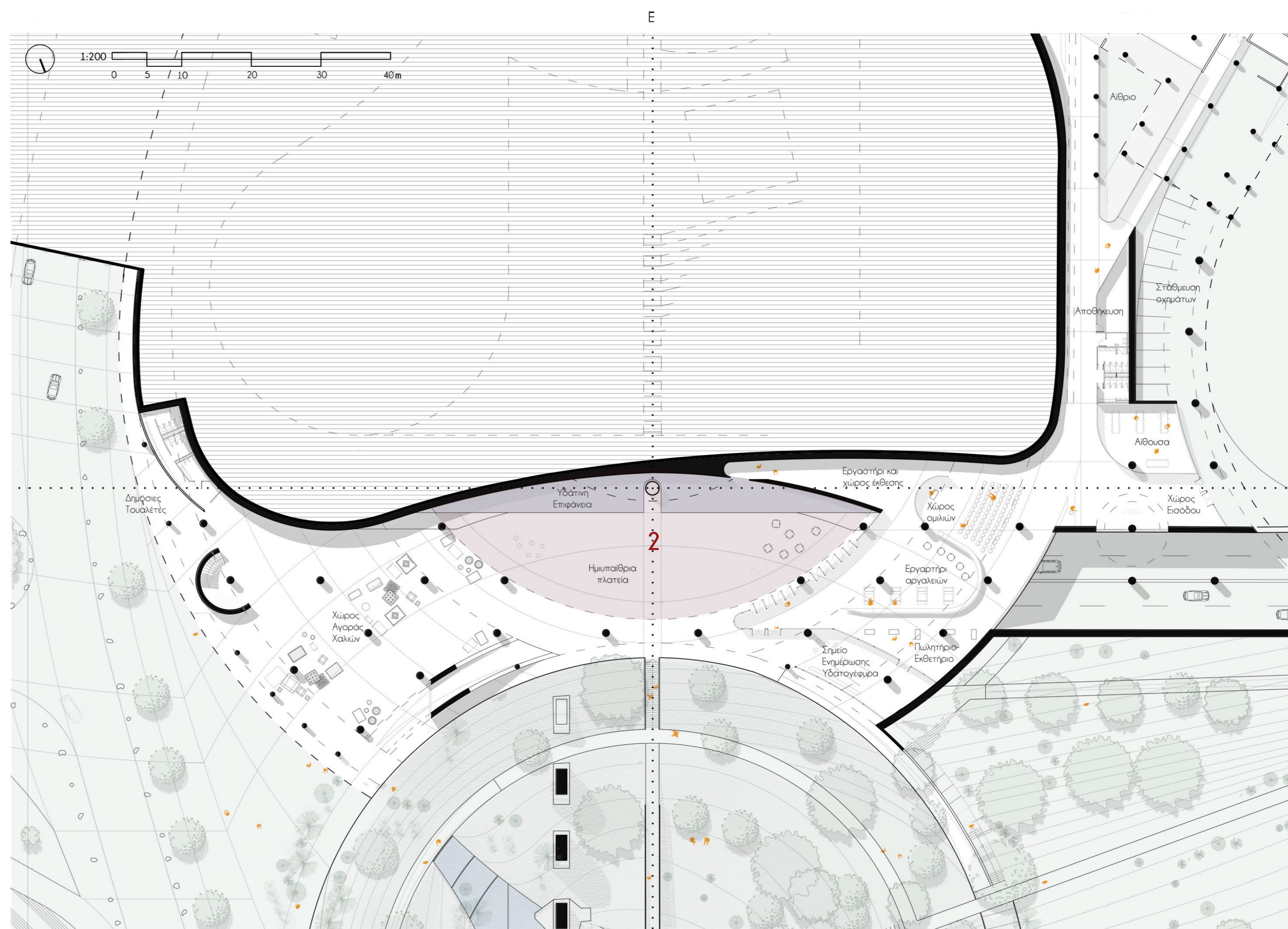
Σκοπός είναι ο χώρος της πλατείας να λειτουργεί ως ένας τόπος συνάντησης, ηρεμίας, και αλληλεπίδρασης των κατοίκων.

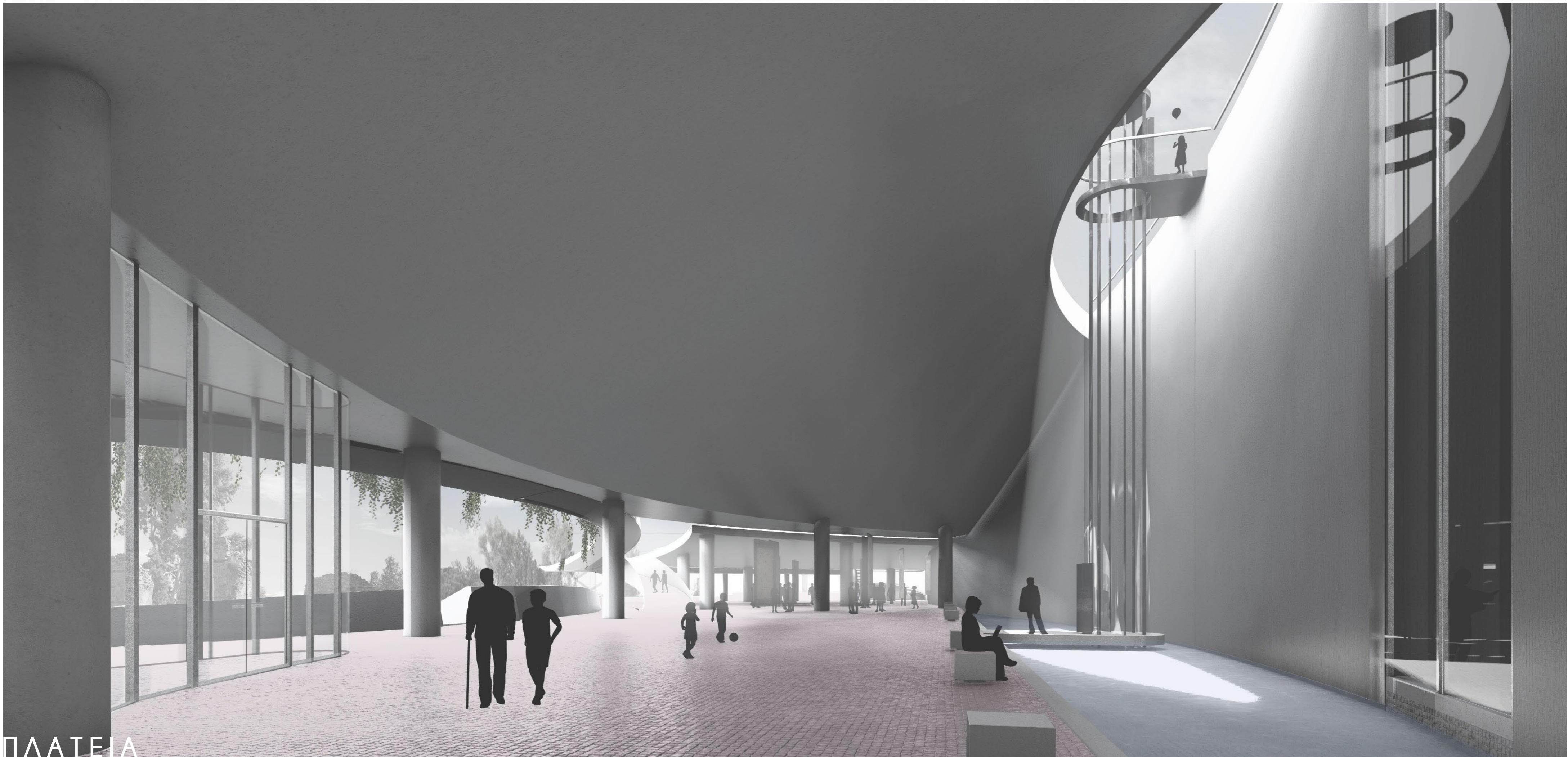
Ο υπόστεγος χώρος της πλατείας θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως μια οριζόντια σχισμή στο λόφο παραπέμποντας σε σπήλαιο, το οποίο καλεί προς το εσωτερικό του για εξερεύνηση και δροσιά. Το ύψος του χώρου κλιμακώνεται σταδιακά. Από τα 3 φτάνει έως και τα 8 μέτρα στο σημείο του θόλου. Με αυτή την υψομετρική κλιμάκωση, επιτυγχάνεται η ήπια μετάβαση ω της τεχνητής πλάγιας προς τον λόφο.

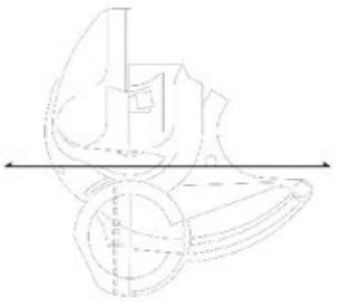
ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ενότητα 2

1. Ημιυπαίθρια πλατεία	477τμ
2. Υδάτινη επιφάνεια	226τμ

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ

Συνδυαστικά με την αγορά θα λειτουργεί και το εργαστήρι ύφανσης, όπου θα διδάσκεται η τέχνη του αργαλειού. Το εργαστήρι έχει οπτική επαφή με την αγορά όπως και με τους πεσούς. Η ύφανση έχει θεωρηθεί αγχολυτική και χρησιμοποιείται ως πρακτική χαλάρωσης.

Με αυτόν τον τρόπο, το εργαστήρι συνδέεται με το νοσοκομείο, δίνοντας την δυνατότητα περαιτέρω αλληλεπίδρασης των λειτουργιών και των χώρων τους. Το εργαστήρι οργανώνεται γύρω από ένα κεντρικό χώρο όπου είναι τοποθετημένοι οι αργαλειοί, το πωλητήριο, ένας χώρος εκθέσεων και χώρος συνεδριάσεων. Τα όρια είναι μεταβλητά και ορίζονται με την χρήση φωτοδιαπερατής κουρτίνας.

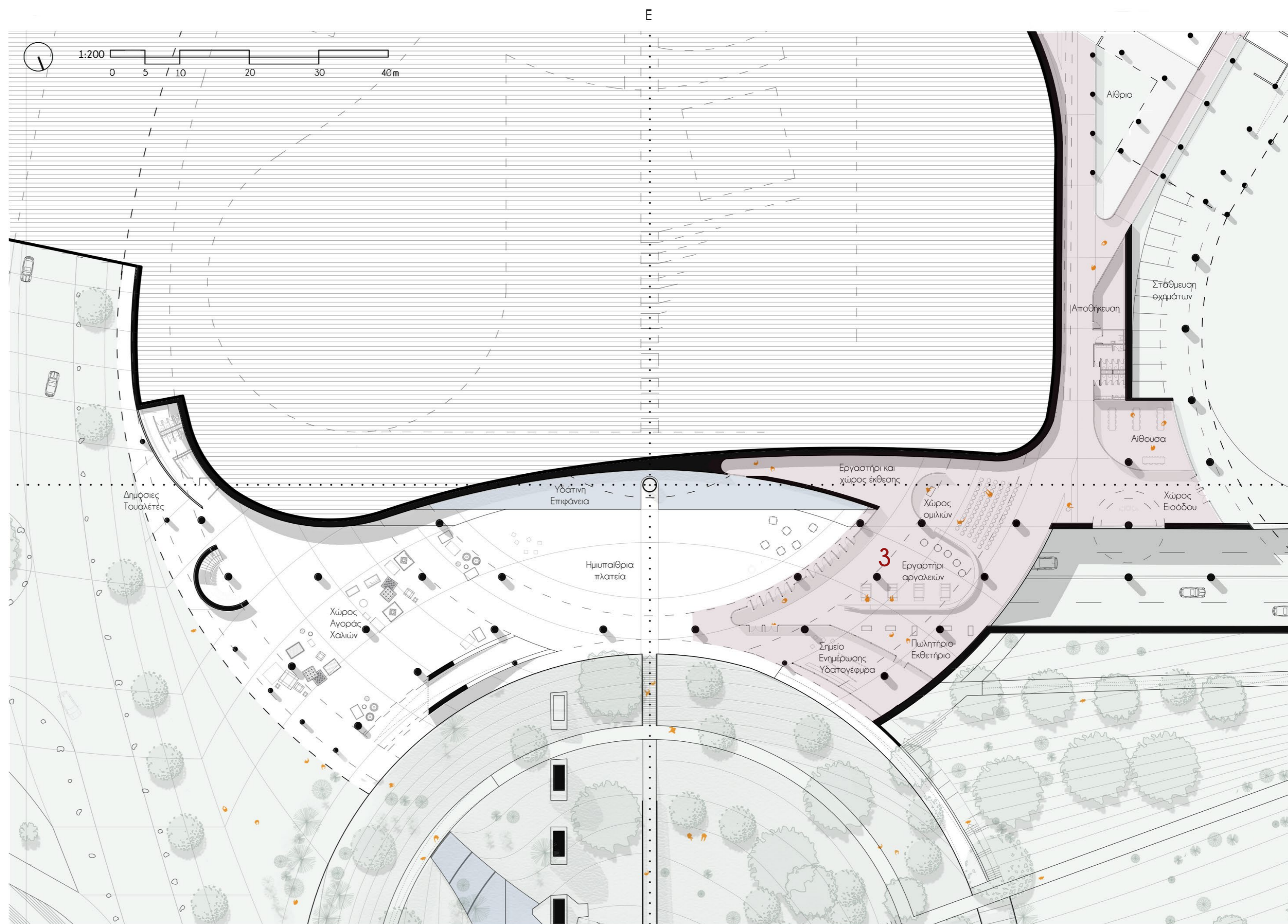
Στην είσοδο του εργαστηρίου διαμορφώνεται ημιμπαιθριος χώρος ενημέρωσης σχετικά με την ιστορία και κατασκευή των πεσών. Η σχισμή που δημιουργείται ανάμεσα στα κοίλα της κοίτης και της επιφάνειας, αγκαλιάζει τους πεσούς και καθάρει το τοπίο. Κρεμαστή βλάστηση και αναρριχητικά φυτά διαμορφώνουν μια φυσική κουρτίνα που λειτουργεί ως φίλτρο μεταξύ εσωτερικού και εξωτερικού.

ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ενότητα 3

1. Σημείο Ενημέρωσης Υδατογέφυρας	140τμ
2. Εργαστήρι Υφαντουργίας	1.092τμ
- Χώρος Εισόδου + Γραμματεία	177τμ
- Εργαστήρι Αργαλειών	300τμ
- Εργαστήρι κάθετης ύφανσης + Χώρος έκθεσης	140τμ
- Χώρος ομιλιών	125τμ
- Αίθουσα διδασκαλίας	115τμ
- Αποθήκευση	45τμ
- Αποχωρητήρια	50τμ
- Αναψυκτήριο	40τμ
- Αίθριο	100τμ

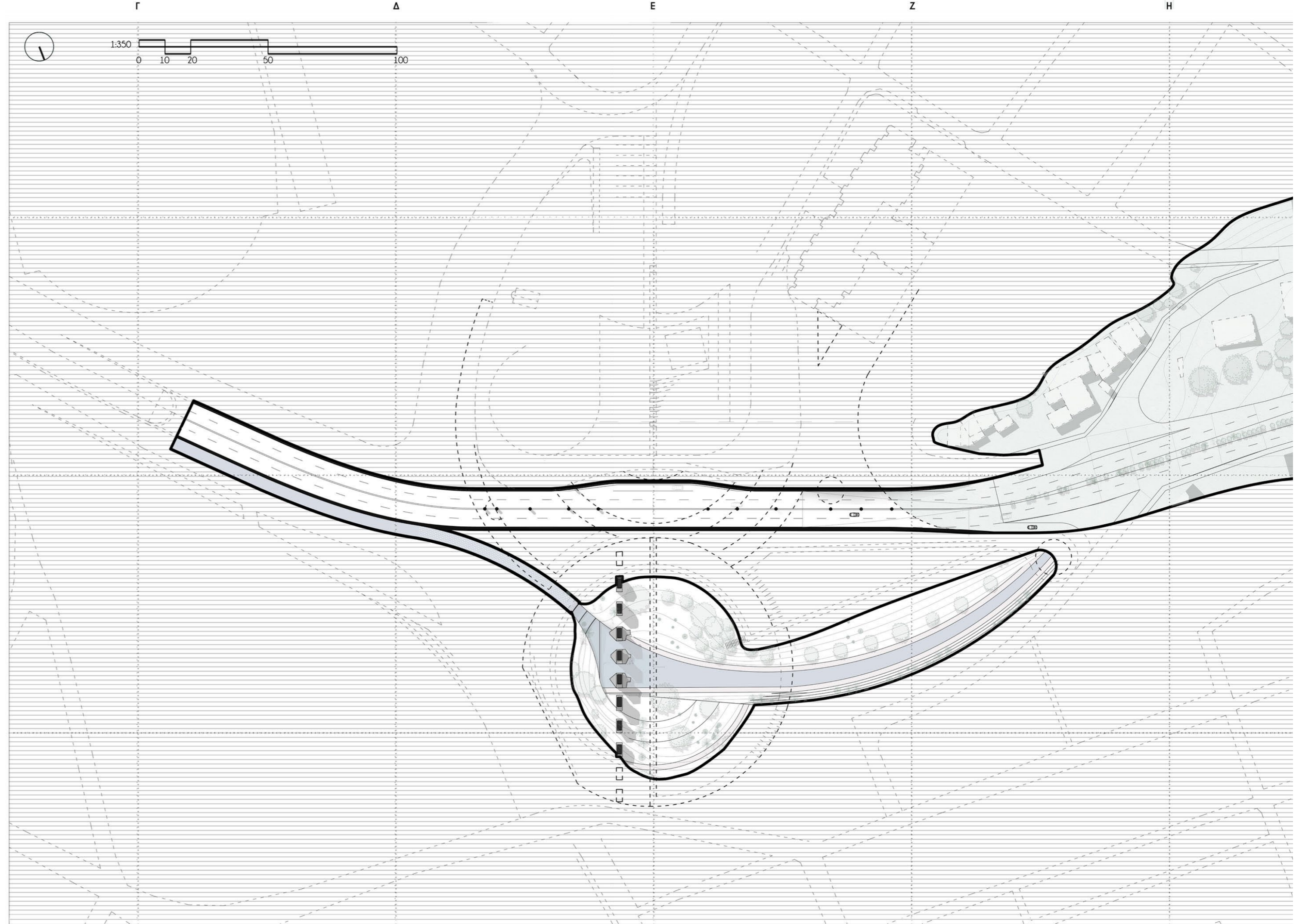
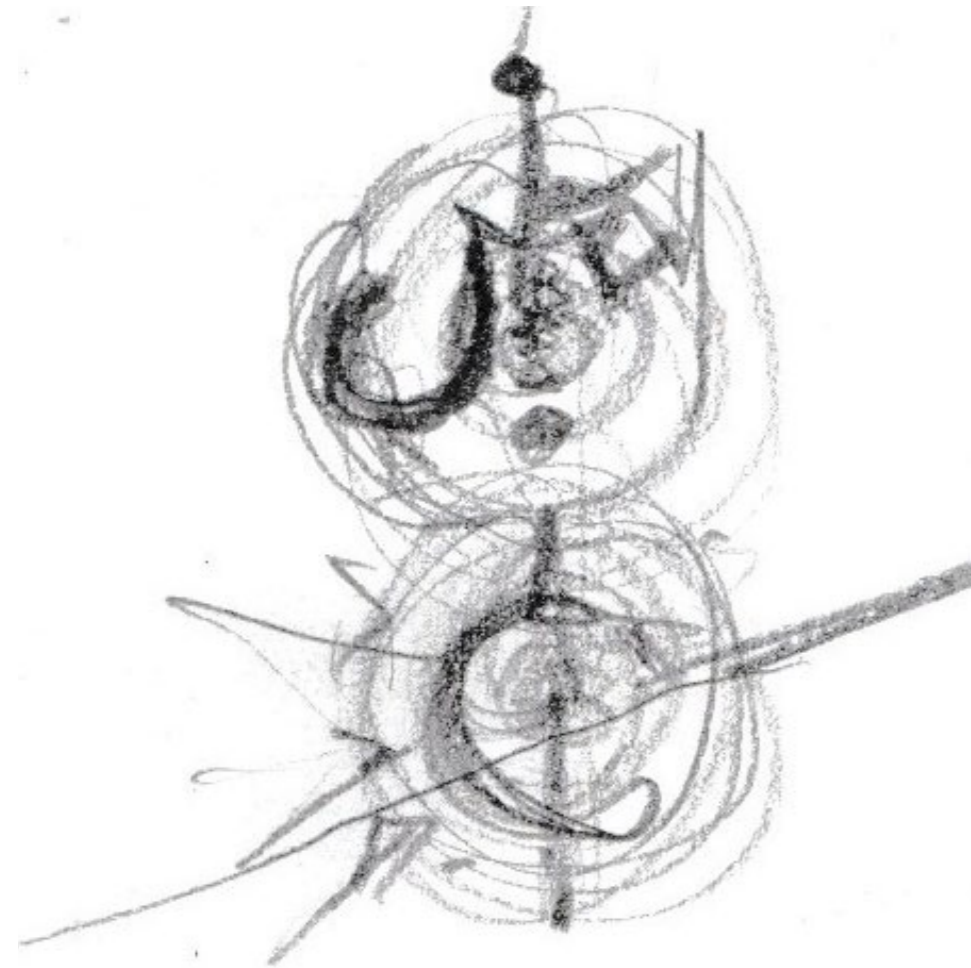
3

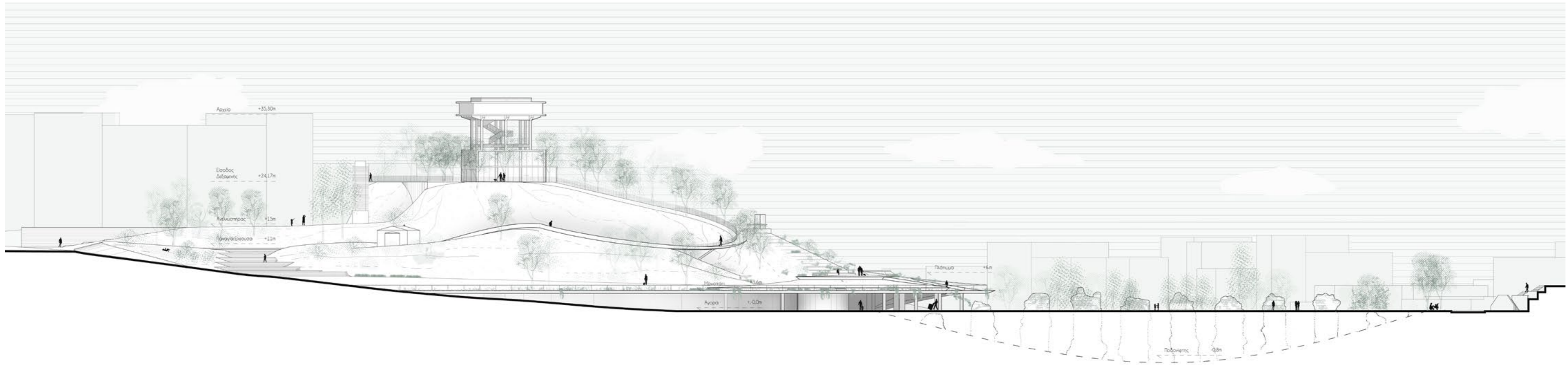

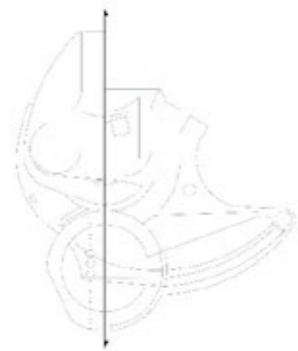
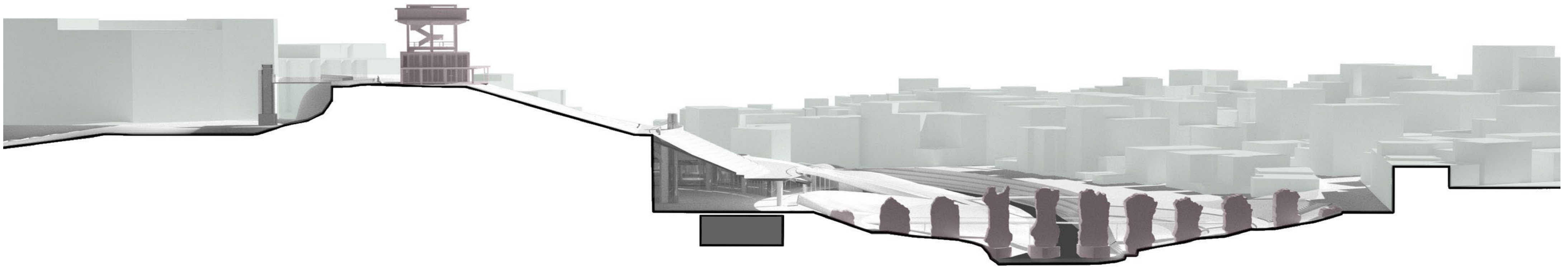

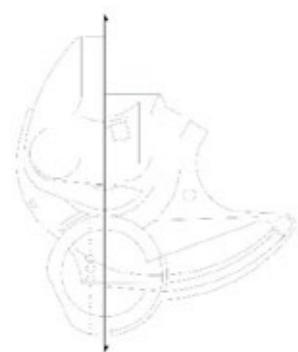
Στην χαμηλότερη στάθμη διακρίνεται η υπογειοποίηση της Εθνικής Αντιστάσεως και η παράλληλη κίνηση του ρέματος του Ποδονίφτη.

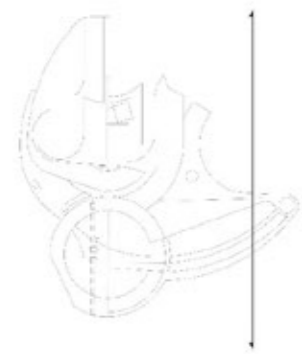
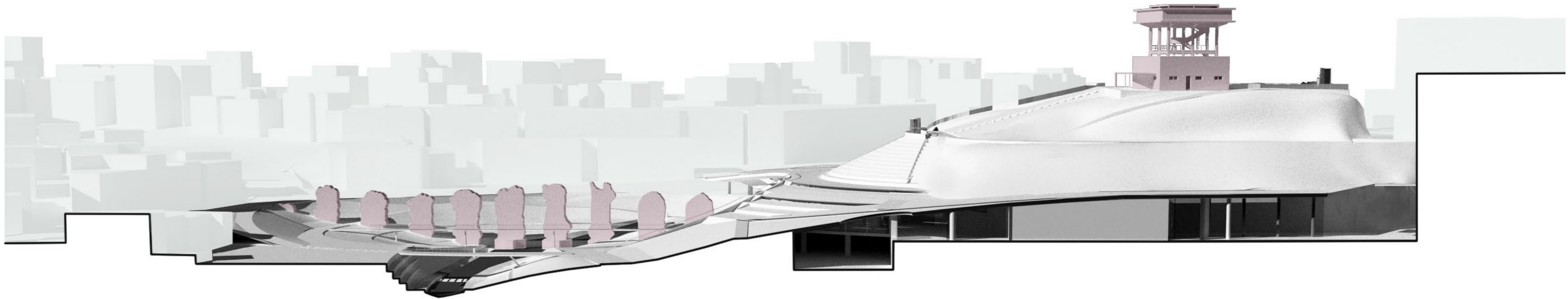

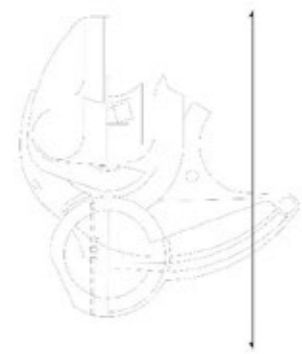
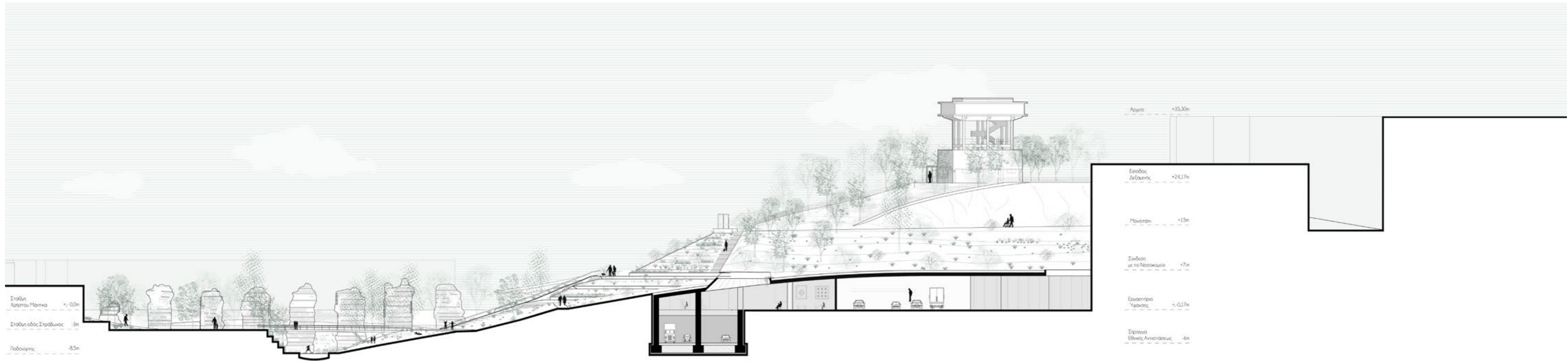
Στο ανάπτυγμα της περιοχής από την ανατολική της όψη, διακρίνεται η λαξευμένη περιοχή του λόφου στα αριστερά μαζί με την κυκλική πορεία που εγγράφει τον κρατήρα. Επίσης διαβάζεται η είσοδος προς την αγορά καθώς και το σημείο που εδράζονται οι πεσσοί σε σχέση με το επίπεδο της πλατείας.

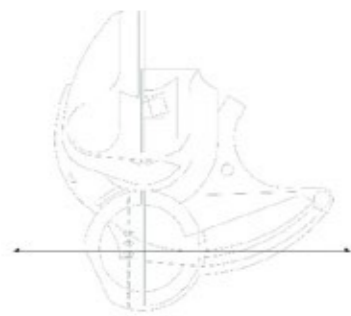

Ο άξονας της γέφυρας καταλήγει στην θολωτή πλατεία από όπου, μέσα από την οπή στο θόλο ο ανελκυστήρας οδηγεί στο επίπεδο του λόφου προσεγγίζοντας, τελικά, την δεξαμενή η οποία προτείνεται να μετατραπεί σε αρχαιοθήκη του Μικρασιατικού πολιτισμού και αναγνωστήριο.

Στην τομή αυτή διακρίνεται η ένωση που επιτυγχάνει η πλαγιά με τα διαφορετικά επίπεδα. Επίσης διακρίνεται η οπτική επικοινωνία ανάμεσα στη σήραγγα και τη το εργαστήριο ύφανσης το οποίο συνδέεται και με το νοσοκομείο. Η πλαγιά επιτρέπει μια μεγάλη κίνηση ανόδου προς το λόφο.

Στην όψη αυτή φαίνεται η ο τρόπος που η σχισμή του λόφου αγκαλιάζει τους πεσσούς, ενώ στα δεξιά σβήνει προς το επίπεδο της κοίτης. Το ρέμα του Ποδονίχτη, όπως προαναφέρθηκε, εμφανίζεται ξανά στην αρχική του χάραξη. Το τέλος αυτής της διαδρομής του ρέματος ορίζει ο βατός πλίνθινος θόλος, ο οποίος από το επίπεδο του δρόμου διακρίνεται ως μια ήπια υπερύψωση του εδάφους. Η νέα αυτή πλίνθινη κατασκευή έρχεται σε διάλογο με τους αρχαίους πεσσούς που βρίσκονται την πορεία ροής του ρέματος.

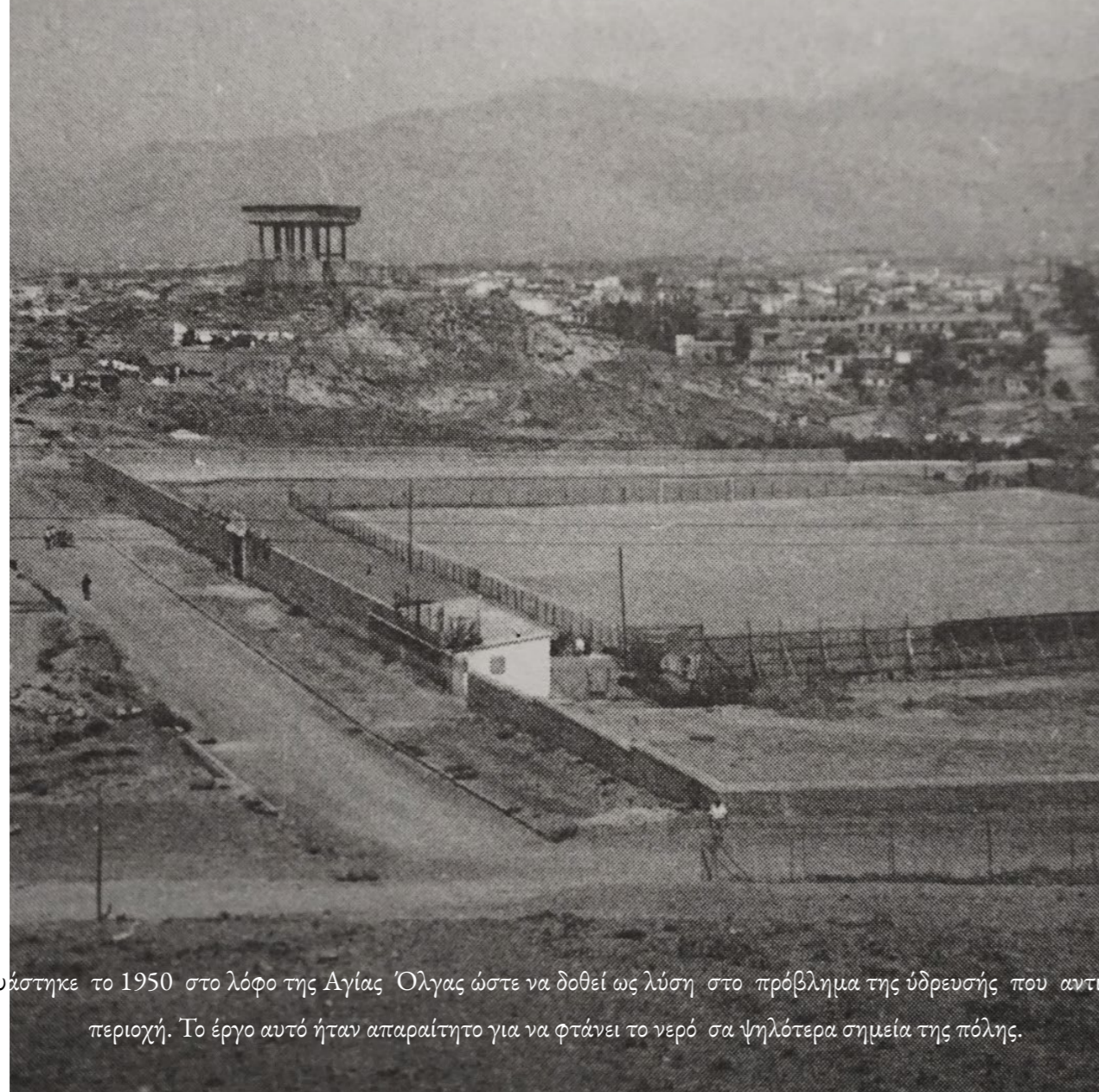

AEEAMENH

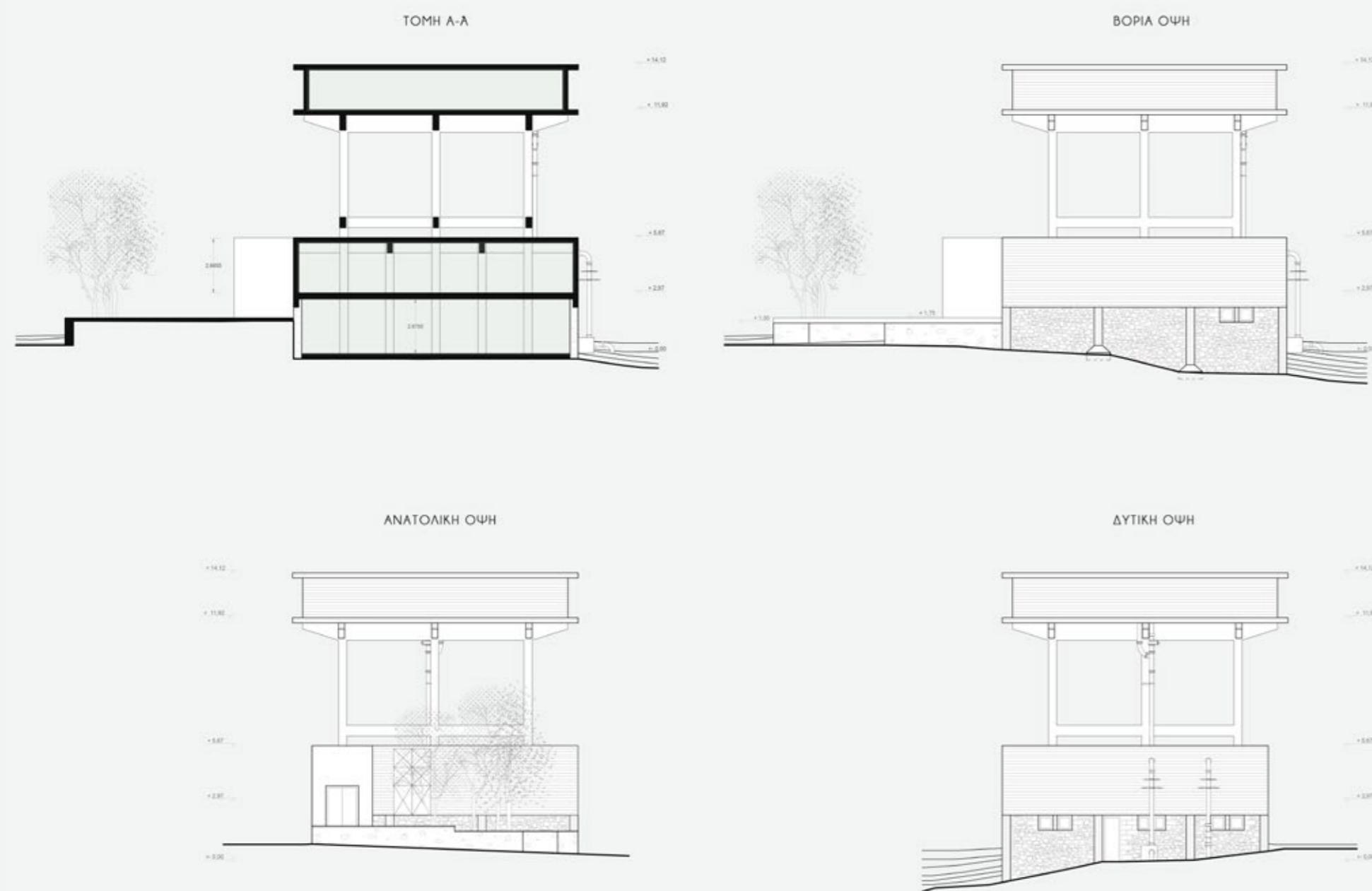
Η δεξαμενή νερού κατασκευάστηκε το 1950 στο λόφο της Αγίας Όλγας ώστε να δοθεί ως λύση στο πρόβλημα της ύδρευσης που αντιμετώπιζε για πολλά χρόνια η περιοχή. Το έργο αυτό ήταν απαραίτητο για να φτάνει το νερό στα ψηλότερα σημεία της πόλης.

Η Δεξαμενή το 1950 στην αρχική της δομή, Πηγή: Η Νέα Ιωνία στον Μεσοπόλεμο 1922-1941, Συγγραφείς: Χάρης Σαπουντζάκης - Λουκάς Χριστοδούλου

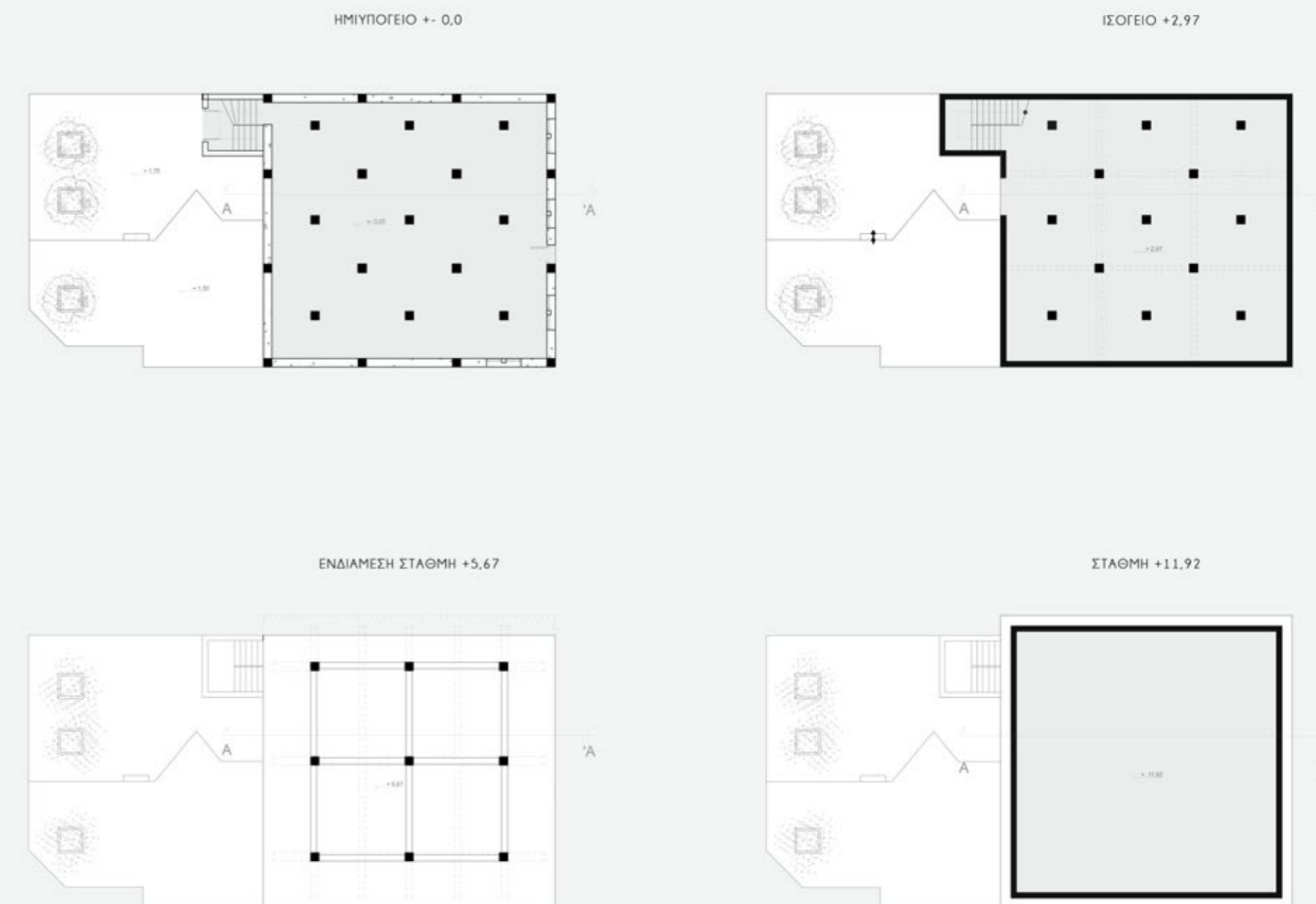
ΔΟΜΗ

Σήμερα η δεξαμενή στέκει εγκαταλελειμμένη και με έντονες φθορές. Παρόλα αυτά ακόμη και σήμερα λόγω της υπερόπτης θέσης του, αποτελεί κεντρικό τοπόσήμο της περιοχής. Η δεξαμενή οργανώνεται από δυο όγκους μεταξύ των οποίων μεσολαβεί κενός χώρος. Αυτός ο κενός χώρος προκαλεί την αίσθηση της αιώρησης του άνω τμήματος της δεξαμενής.

Η σημερινή του μορφή αποτελείται από δυο κυρίως κατασκευαστικές φάσεις, εκείνη του πύργου της δεξαμενής και ενός βοηθητικού όγκου κάτω. Οι δυο κατασκευές έχουν αυτόνομο φορέα, με αποτέλεσμα την ύπαρξη μεγάλου αριθμού υποστρωμάτων, συγκεκριμένα 25 στον αριθμό.

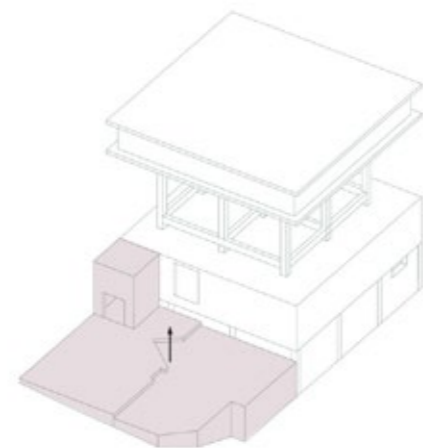
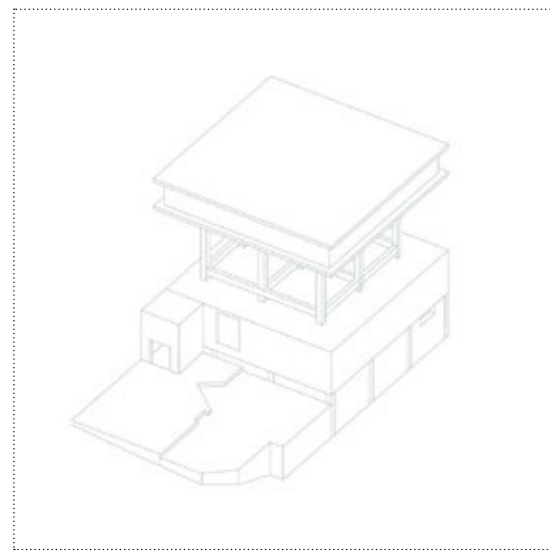
Αποτελεί μνημείο της σύγχρονης ιστορίας και ταυτότητας της Νέας Ιωνίας με έντονη συμβολική σημασία. Στόχος είναι η ανάδειξη και ενεργοποίηση της δεξαμενής σε μια δεξαμενή πολιτιστικής μνήμης. Έτσι Μετατρέπεται σε Αρχαιοθήκη Μικρασιατικού Πολιτισμού, ώστε να λειτουργεί ως φάρος μνήμης για την ιστορία της πόλης.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ

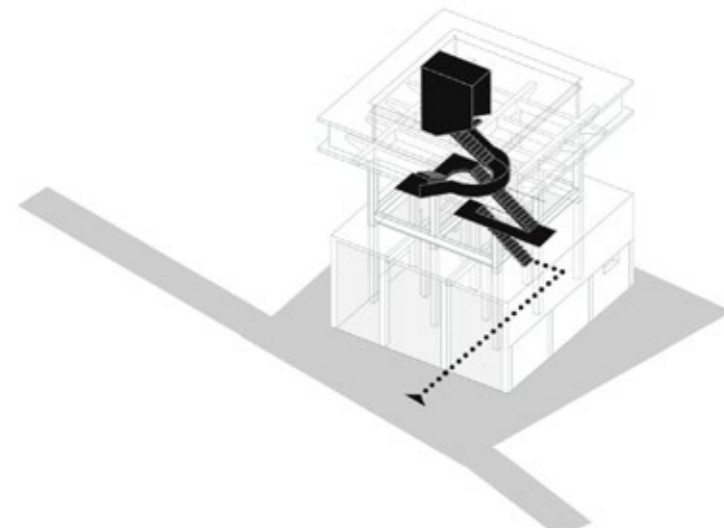
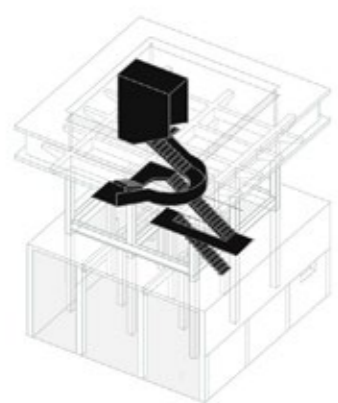
Η μετατροπή της δεξαμενής σε αρχαιοθήκη πραγματοποιείται με γνώμονα την διατήρηση της αρχικής σχέσης κενού πλήρες.

Αφαιρούνται οι προσθήκες

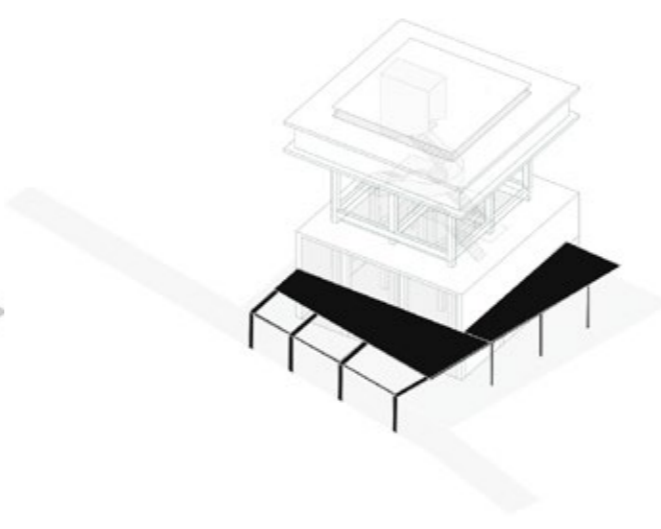

→ Λόγο του χαμηλού ύψους 2μ. στο εσωτερικό χώρο της άνω δεξαμενής, οροφή υψώνεται σημειακά κατά 70εκ. Ενώ παράλληλα ανοίγεται η ανατολική όψη και δημιουργείται φωταγωγός στο ενδιάμεσο επίπεδο

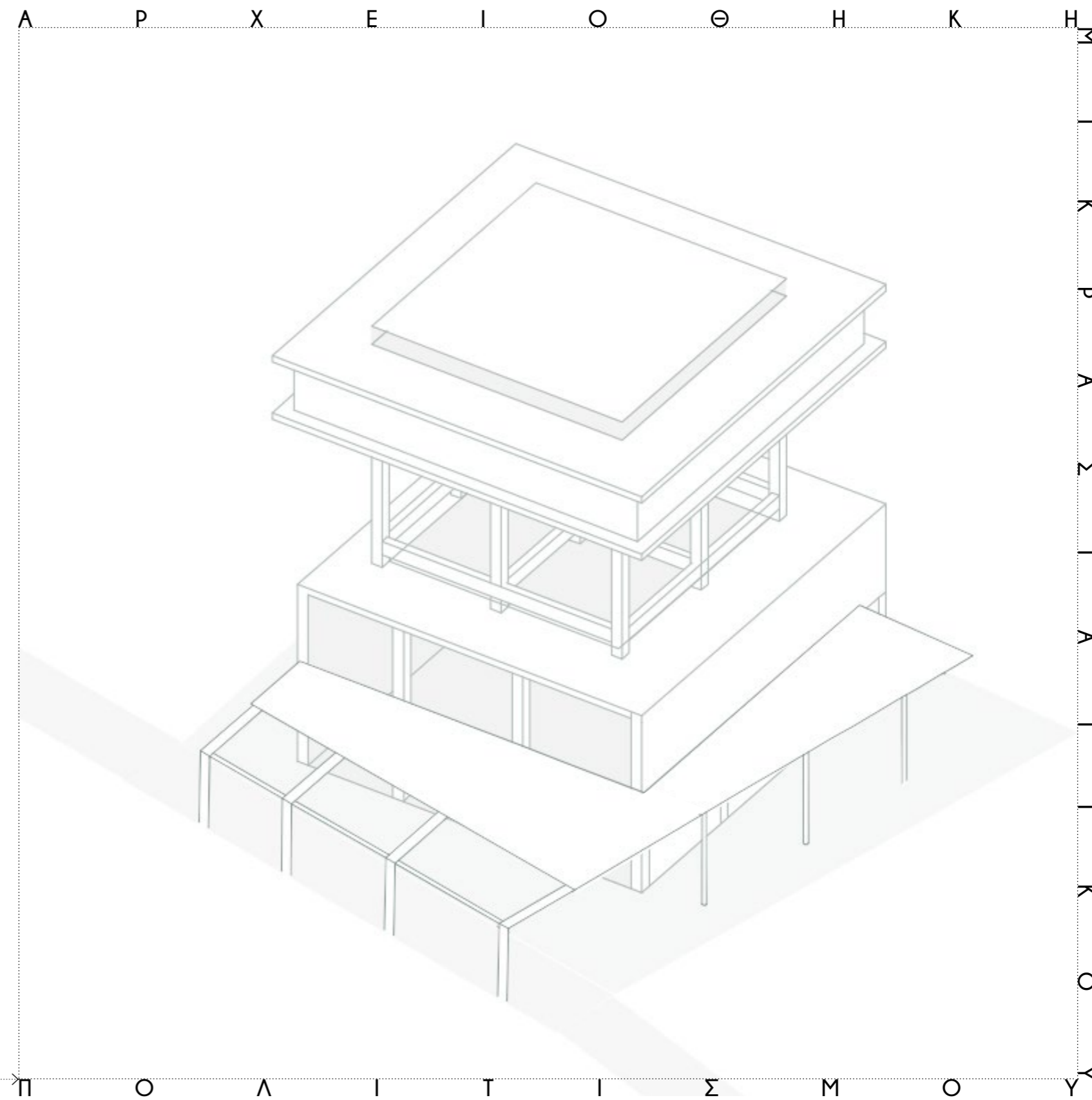

Από τη ανάγκη ενοποίησης των δυο όγκων προκύπτει ένα κλιμακοστάσιο το οποίο αναπτύσσεται ανάμεσα από το πολύ πυκνό κάναβο υποστυλωμάτων.

→ Ο άξονας της γέφυρας που χαράσσεται μπροστά από την δεξαμενή διαμορφώνει ένα δημόσιο επίπεδο που συνδέεται με το κλιμακοστάσιο

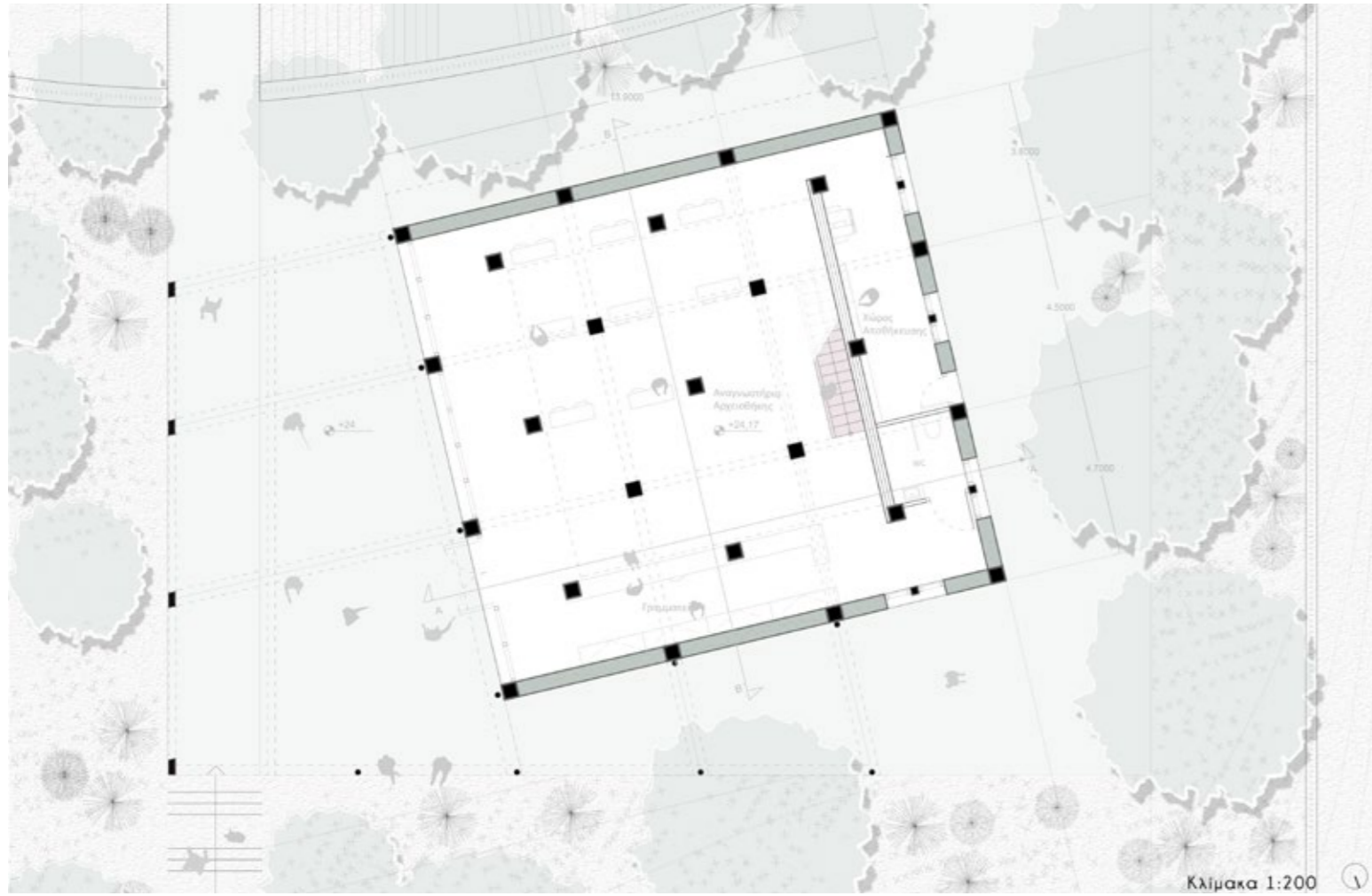

→ Το δημόσιο επίπεδο ορίζεται ως ημιμπαιθριος χώρος της δεξαμενής μέσω ενός στεγάστρου

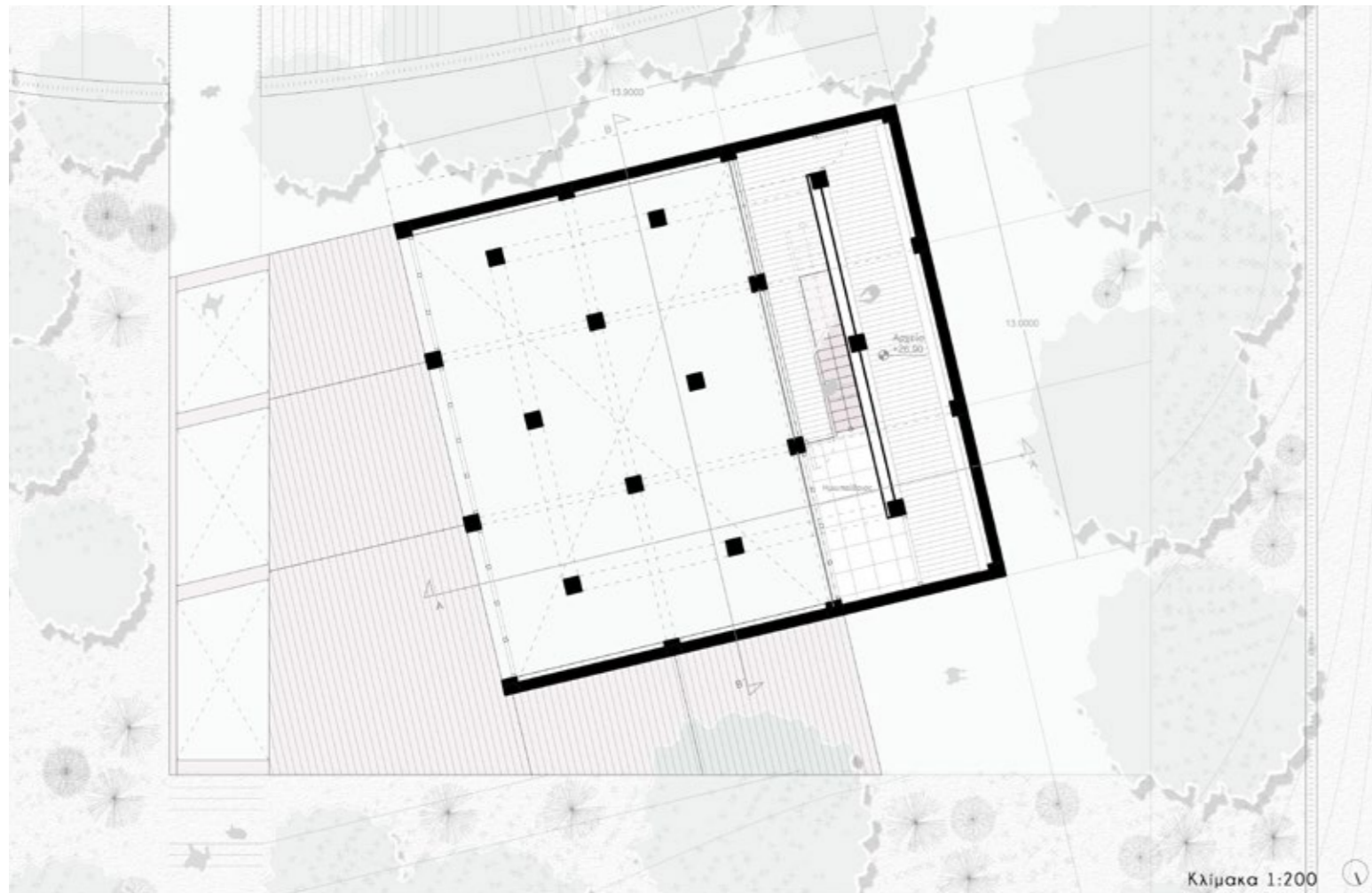

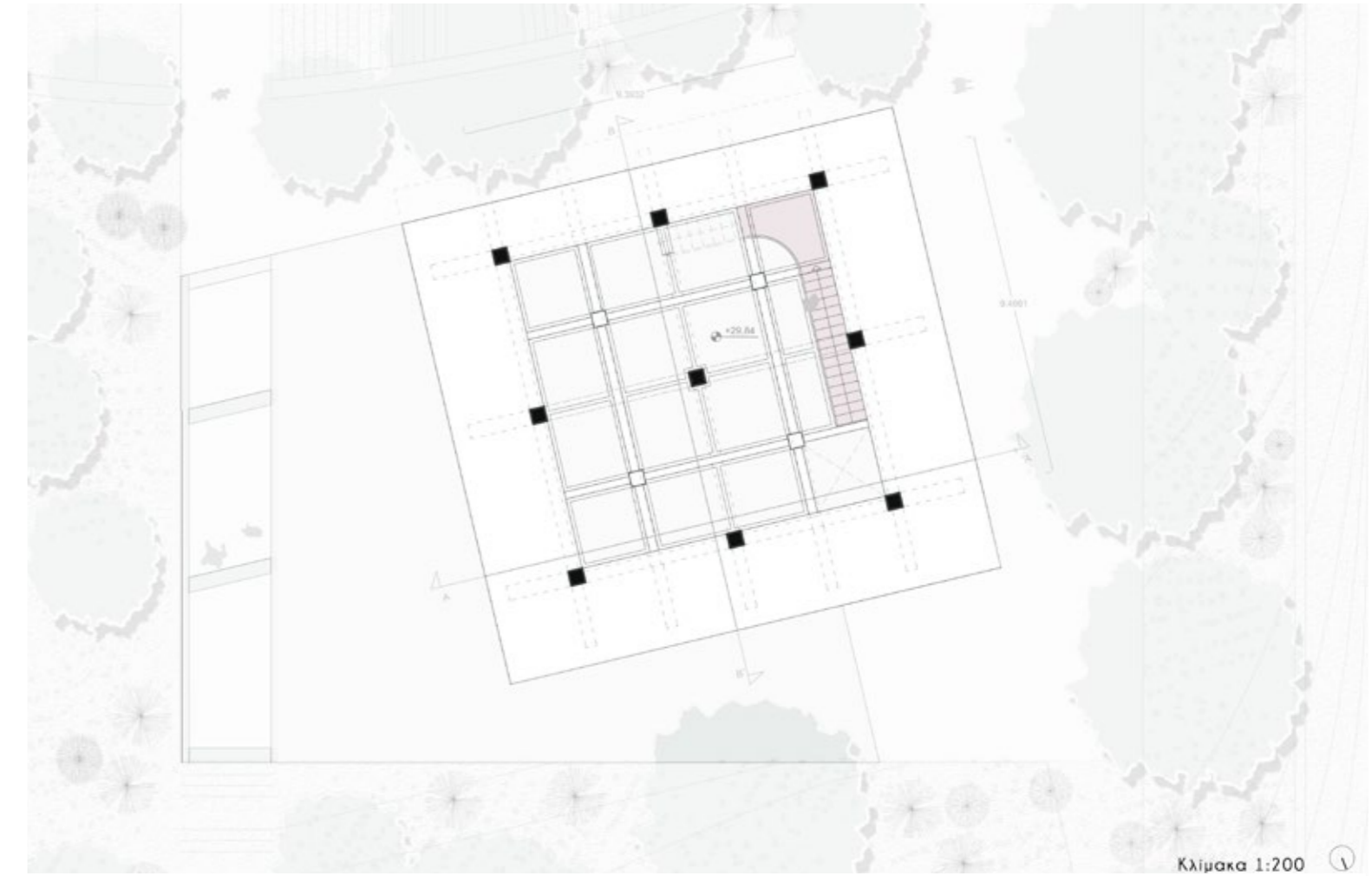

- Α**
- Η κάτοψη του αναγνωστηρίου περιλαμβάνει:
- χώρο ανάγνωσης,
  - τη γραμματεία,
  - χώρο αποθήκευσης και wc

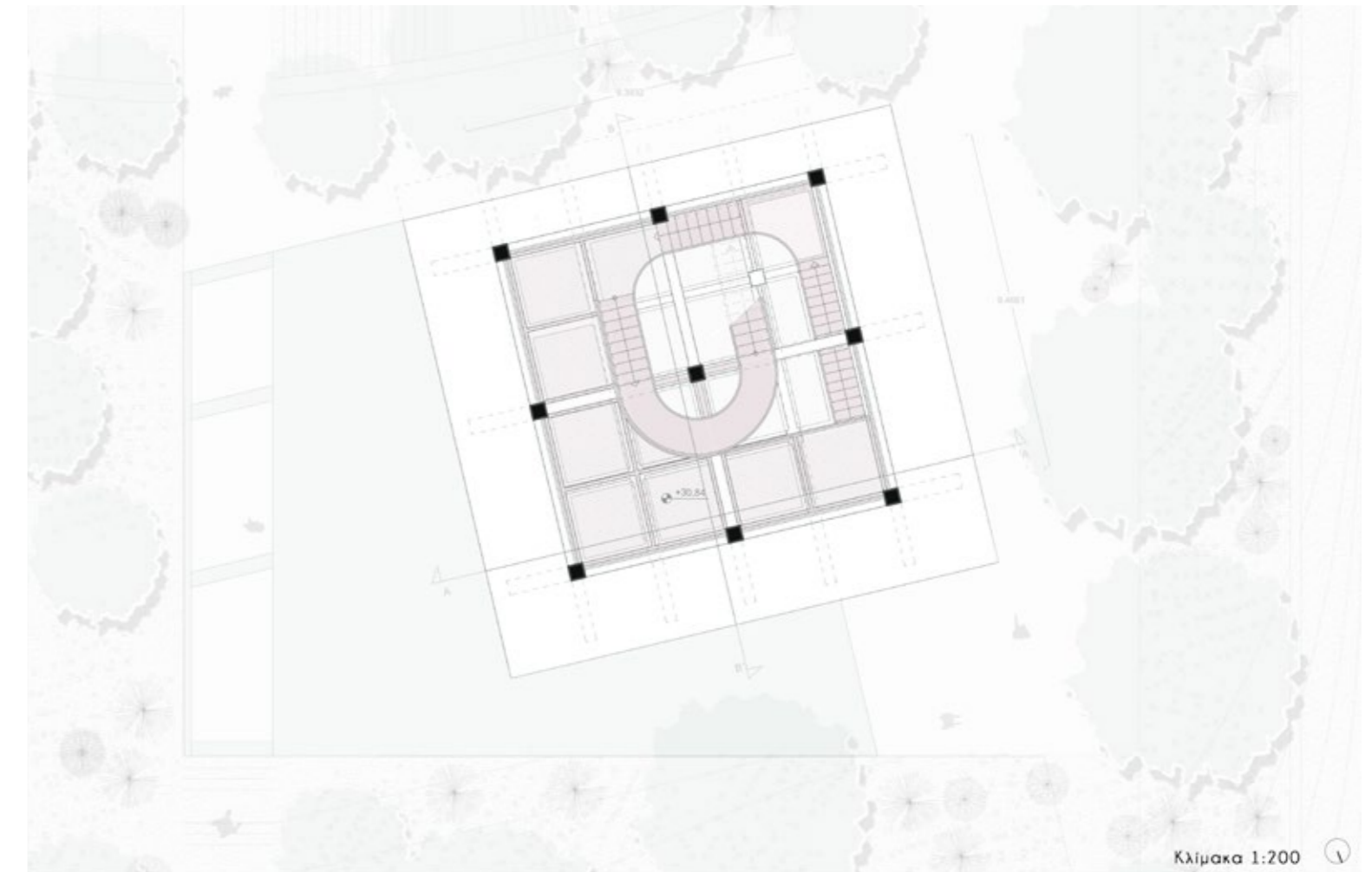

- Β**
- Ακολουθεί το επίπεδο του εξώστη όπου υπάρχει ο ένας βοηθητικός χώρος αποθήκευσης αρχαιικού υλικού.
- Σε αυτή τη στάθμη γίνεται και η μετάβαση από τον εσωτερικό στο εξωτερικό χώρο.

- Γ**
- Στάθμη του φωταγωγού

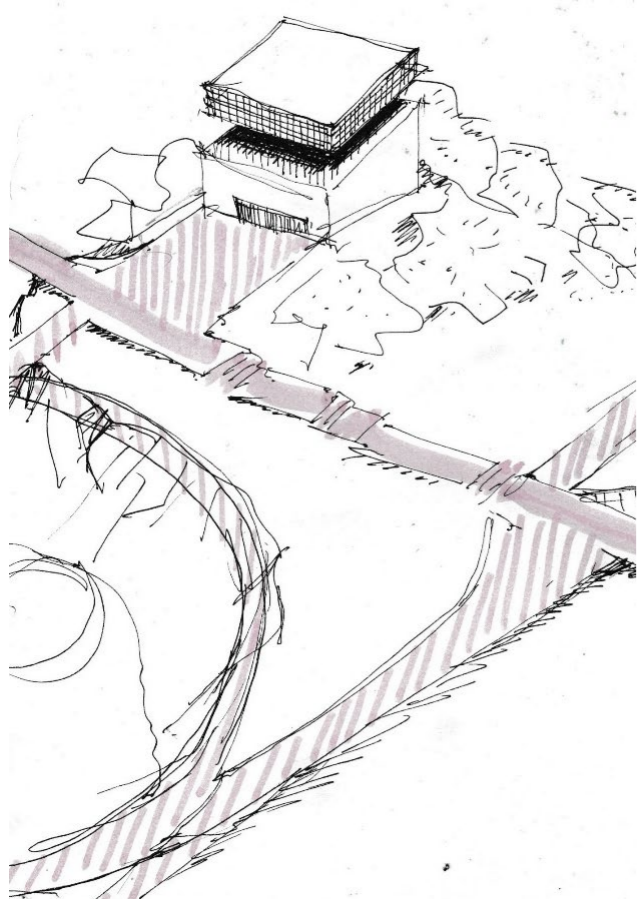
- Δ**
- Στάθμη του παρατηρητήριου

Ε

Και τέλος η στάθμη του κεντρικού χώρου του αρχείου, που αποθηκεύεται περιμετρικά στην εσοχή, φυλασσόμενο σε συρόμενες βιβλιοθήκες.

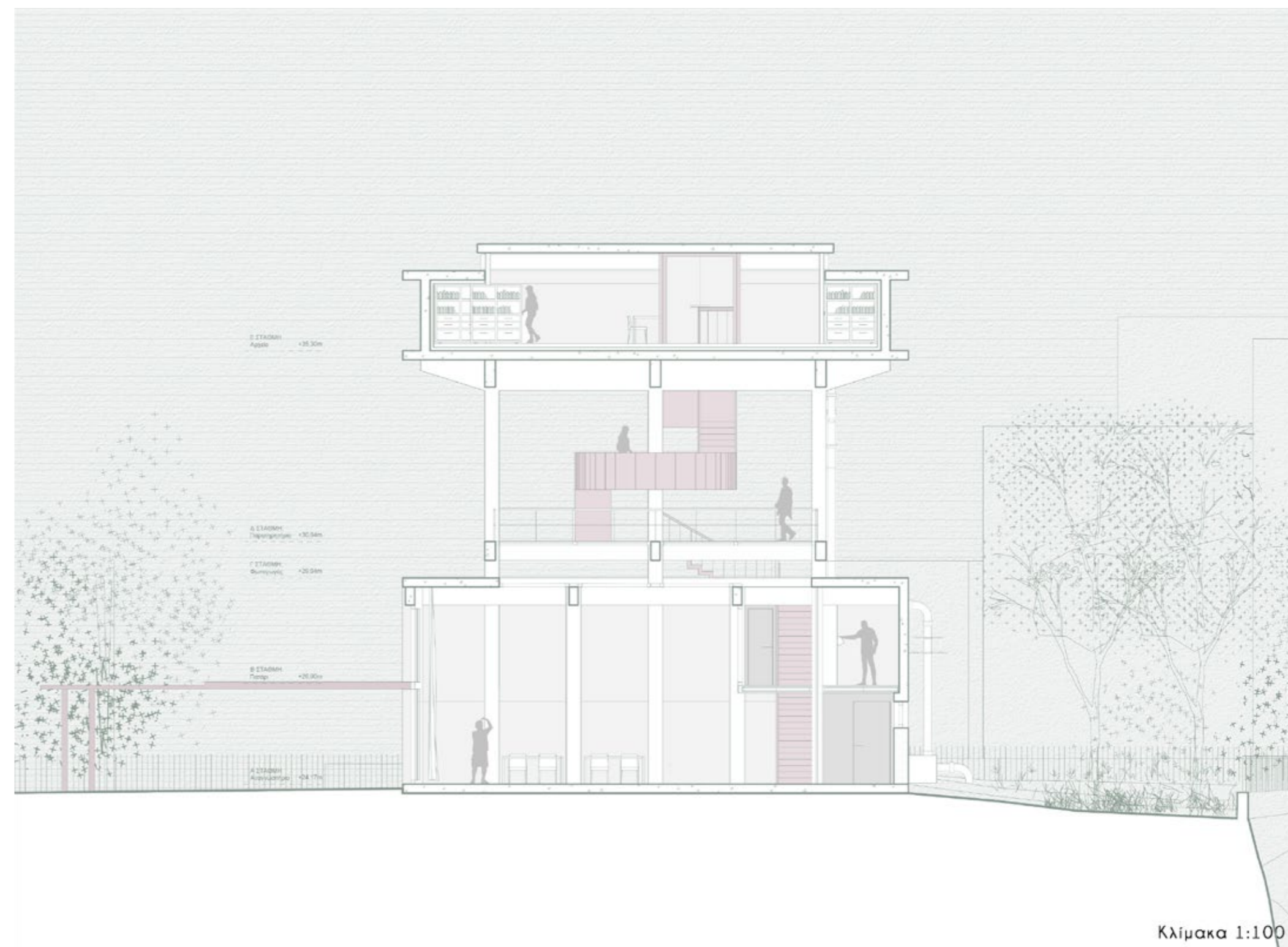

Στην βόρεια όψη διακρίνεται η δεξαμενή δίχως παρεμβάσεις. Η κλίμακα αναπτύσσεται ως ένας νέος αγωγός επικοινωνίας και ροϊκότητα.

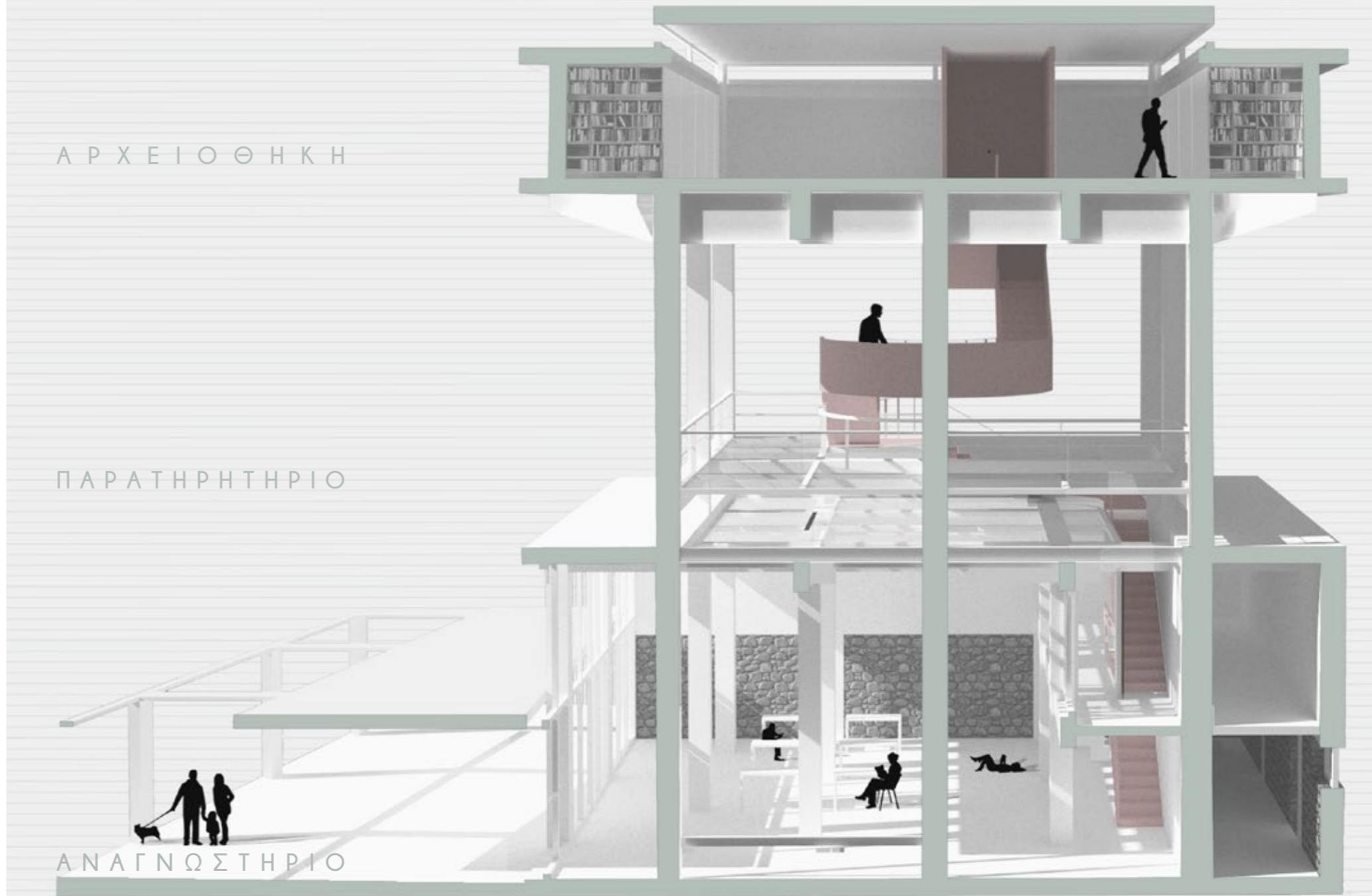
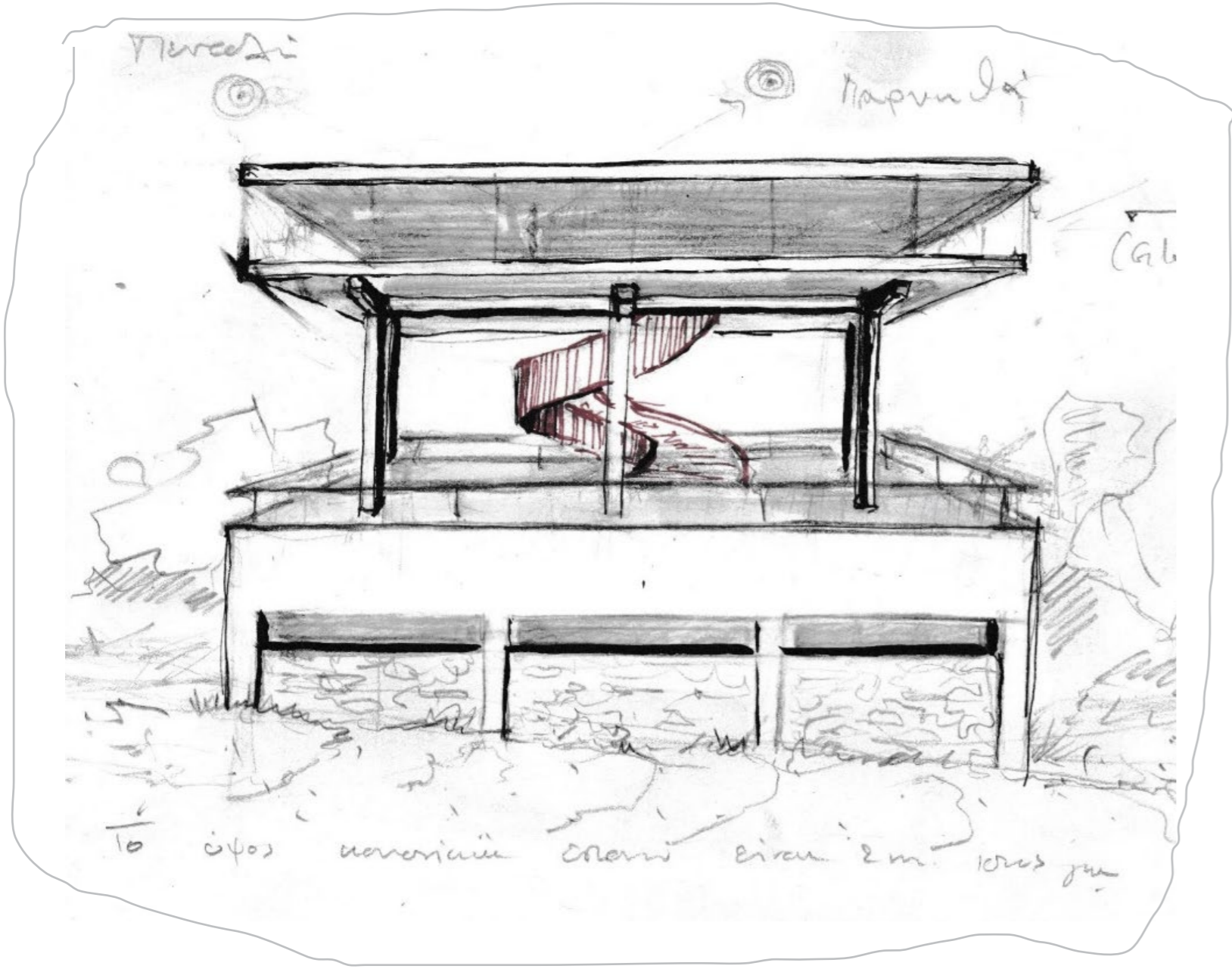
Κλίμακα 1:100

Στην αντίστοιχη τομή Α-Α βλέπουμε τον διώροφο χώρο του αναγνωστήριου πάνω από τον οποίο βρίσκεται ο φωταγωγός ενώ η σκάλα ορίζει την περιοχή των βοηθητικών χώρων στα δεξιά. Το παρατηρητήριο διαμορφώνεται από διάτρητη μεταλλική επιφάνεια.

Κλίμακα 1:100

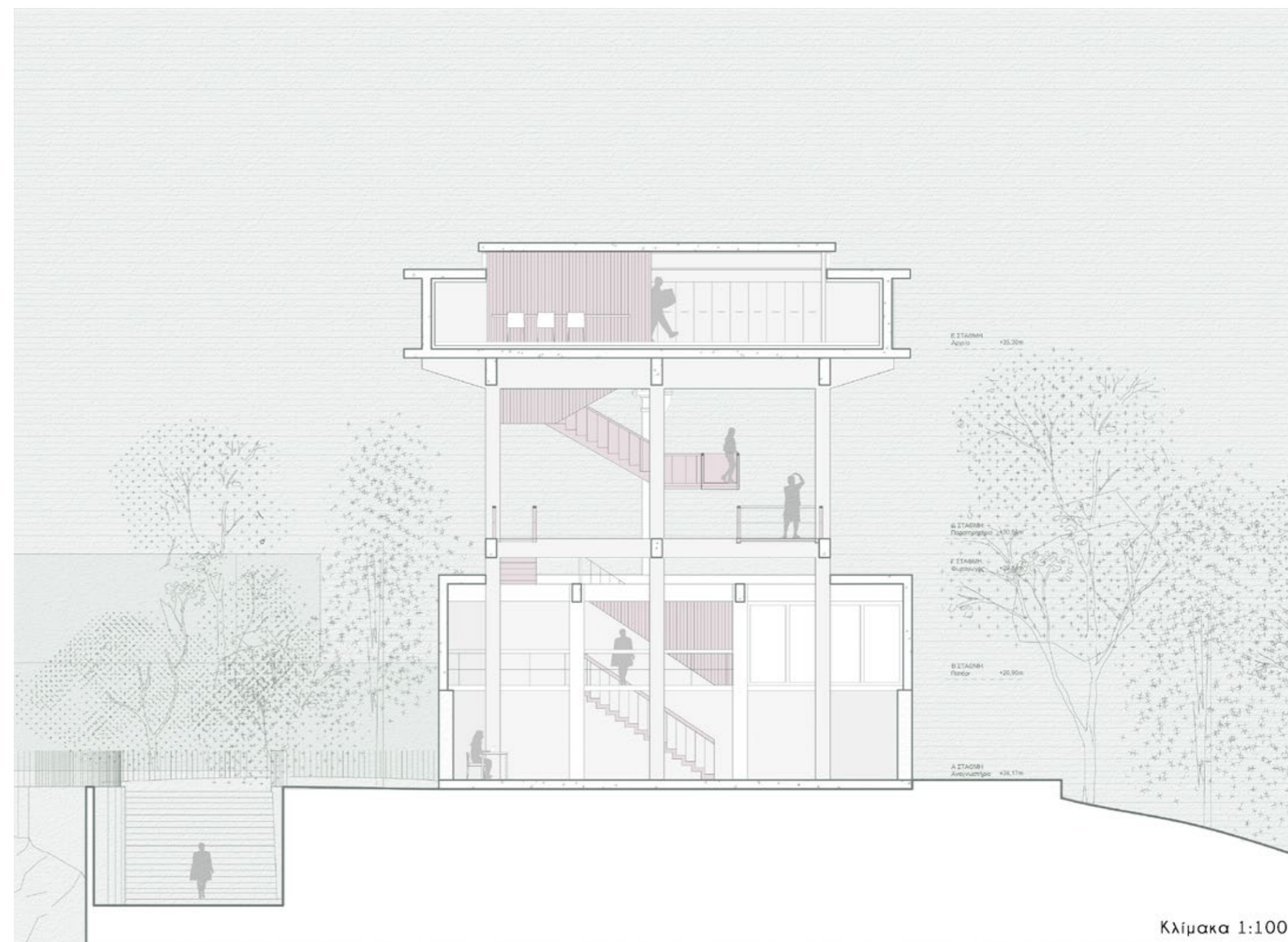
WATER TANK

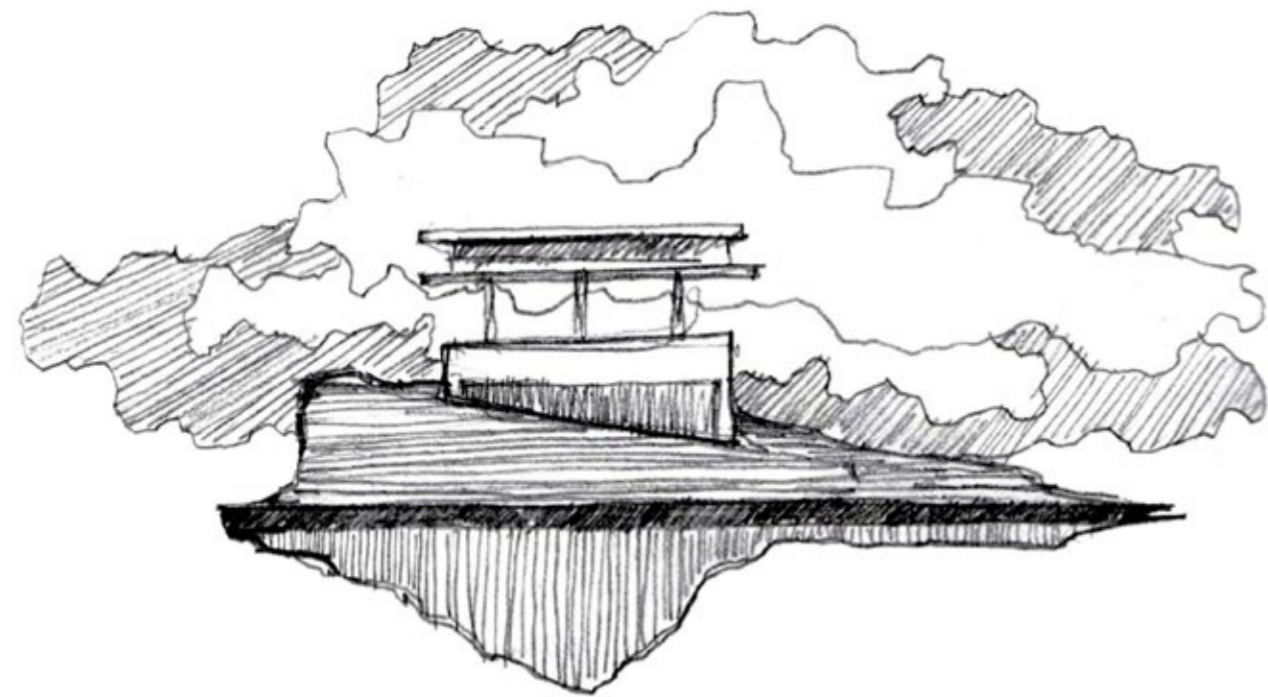
Όπως είδαμε και προηγούμενος στο φωτορεαλιστικό η ανατολική όψη χαρακτηρίζεται από το στέγαστρο το οποίο ορίζει την είσοδο.

Στην τομή διακρίνεται ξανά ο τρόπος με τον οποίο το κλιμακοστάσιο λειτουργεί ως ένας ενιαίος οργανισμός.

Το τοπίο μπορεί να αποτελέσει βασικό σημείο σύνδεσης εποχών, μνημείων, επιπέδων. Ο χώρος των Ποδαράδων, της μετέπειτα Νέας Ιωνίας, χαρακτηριζόταν, όπως έγινε φανερό, από τους λοφίσκους, τα τρεχούμενα νερά, τις αρχαίες υποδομές που έσμιζαν με τις προσφυγικές εγκαταστάσεις.

Ένα σημείο, ίσως το μοναδικό, το οποίο ολοκληρώνει την ιστορική και γεωφυσική εικόνα του τόπου, με τον χαρακτηριστικό λόφο, την ροή του ρέματος του Ποδονίφτη, τα δύο ιστορικά μνημεία, ένα της αρχαιότητας κι ένα των νεότερων χρόνων της προσφυγικής παρουσίας, παραμένει, όχι απλώς ανεκμετάλλευτο, αλλά παραμελημένο και υποβαθμισμένο· εγκλωβισμένο γύρω από έναν αστικό ιστό. Ένα θραύσμα ξεχασμένο μες τον χάρτη του δήμου, που περιμένει την ερμηνεία και γεφύρωση του με την σημερινή πόλη.

Γι' αυτούς τους λόγους, έγινε προσπάθεια ώστε να δημιουργηθεί και να αξιοποιηθεί όσο το δυνατόν καλύτερα, το σύστημα που γεφυρώνει μεν την μία πλευρά της πόλης με την άλλη, αλλά και ταυτόχρονα, τον αστικό και τον φυσικό χαρακτήρα, το αρχαίο με το νέο, τις παραδοσιακές τεχνικές με τα σύγχρονα εργαστήρια.

Οι σχεδιαστικές λύσεις που επελέγησαν είχαν σαν στόχο να ικανοποιήσουν όσο καλύτερα γινόταν την αρχική ιδέα αυτής τοπιακής γεφύρωσης. Στο πλαίσιο της τελευταίας εργασίας του προπτυχιακού κύκλου σπουδών, σκοπός ήταν να ικανοποιηθούν επαρκέστερα αυτοί οι στόχοι· πάντα, βέβαια, μέσω της πολυεπίπεδης μελέτης που μας όπλισε η σχολή, με την ανάλυση της πολεοδομικής κλίμακα της περιοχής, έως την αρχιτεκτονική επίλυση των μικρών, επιμέρους χώρων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γιώργος Ματράκας
«*Υδραγωγεία*» 2019
- Γεωργία Α. Αριστόδεμου και Θεοδόσης Π. Τάσιος
«*Great Waterworks in Roman Greece Aqueducts and Monumental Fountain Structures Function in Context*» 2018
- Χάρης Σαπουντζάκης - Λουκάς Χριστοδούλου
«*Η Νέα Ιωνία στο Μεσοπόλεμο 1922-1941*», 2013
- Χάρης Σαπουντζάκης - Γιάννης Κορίδης
«*Νέα Ιωνία 1923- 2003 80 Χρόνια*», 2004
- Μανόλης Κορρές
«*Το Αδριάνειο Υδραγωγείο*», Η Καθημερινή 2002

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ & ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- Παναγιώτα-Νεκταρία Στεφάνου
«*Υδρολογική διερεύνηση του Αδριάνειου Υδραγωγείου*» Διπλωματική Εργασία ΕΜΠ 2019
- Χριστιάνας Γ. Τσιούρη
«*Υδραυλική Διερεύνηση Αδριάνειου Υδραγωγείου*», Διπλωματική Εργασία ΕΜΠ 2018
- Επιστημονικός υπεύθυνος: Ν. Μαμάσης, Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΜΠ Σύνταξη: Π. Δευτεραίος
«*Εργασίες διερεύνησης του Αδριάνειου Υδραγωγείου της Αθήνας 6^ο καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης σε συγκεκριμένα υπόγεια τμήματά του*», ΕΜΠ 2018
- Παπαναστασίου Χρίστος
«*Παρουσίαση της οικιστικής και βιομηχανικής εξέλιξης της νέας Ιωνίας στο πέρασμα του χρόνου (1923-2017) με τη χρήση αεροφωτογραφιών και ψηφιακού διαδραστικού χάρτη*», Διπλωματική Εργασία ΕΜΠ 2017
- Κεχαγιόγλου Νικόλαος
«*Ανάλυση Πολεοδομικών και Κυκλοφοριακών Χαρακτηριστικών Δήμου Νέας Ιωνίας*», Διπλωματική Εργασία ΕΜΠ 2009

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

- <https://zonews.gr/>
Τάσος Γ. Τατάρογλου «*Αδριάνειο Υδραγωγείο στη Ν.Ιωνία : μπορεί να μην είναι... Αδριάνειο*» 2021
- https://www.tanea.gr/2017/11/06/greece/katadysi-sto-adrianeio-ydragwgeio/#id_2
TANEA Team «*Κατάδυση στο Αδριάνειο Υδραγωγείο*» 2017
- <http://urbanspeleology.blogspot.com/2016/11/blog-post.html>
Παναγιώτης Δευτεραίος «*Οι υπόγειες στοές στον “κόμβο” Φιλοθέης-Αμαρουσίου-Χαλανδρίου*» 2016
- <https://www.tovima.gr/2010/06/10/culture/sta-prothyra-katarreysis-to-adrianeio/>
Μαρία Θέρμου «*Στα πρόθυρα κατάρρευσης το Αδριάνειο*» 2010
- <https://www.rizospastis.gr/story.do?id=3355103>
Βαγγέλης Μανιώτης «*Καθ’ οδόν: Στη Νέα Ιωνία*» 2006
- <https://arxaiologikoacharnes.wordpress.com/>
Αβραμίδης Βασίλειος «*Αδριάνειο Υδραγωγείο*» 2014
- <https://kemipo-neaionia.gr/>
- <http://msa.ypeka.gr/>
- http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=19838

ΦΟΡΕΙΣ

- Κέντρο Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού (ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.)
- Πολεοδομία Νέας Ιωνίας : υπόβαθρα περιοχής ,
- Διεύθυνση Αναστήλωσης Μνημείων : Υπόβαθρα για την Δεξαμενή και το υδραγωγείο
- Δήμος Νέας Ιωνίας: υπόβαθρα περιοχής και ιστορικές πληροφορίες

